LUMEA

Nr. 25 14 iunie 1973

CABINETUL DE LECTURĂ SIBIU

PREȘEDINTELE REPUBLICII VOLTA SUPERIOARĂ ÎN VIZITĂ OFICIALĂ LA BUCUREȘTI

Trimișii speciali ai revistei relatează din:

BOCHUM
REYKJAVIK
COPENHAGA
MADRID

EUROPA, IUNIE '73

- *Moment de referință în istoria contemporană a continentului*
- *Documentele reuniunii de la Helsinki — texte integrale*

42 sau 130?

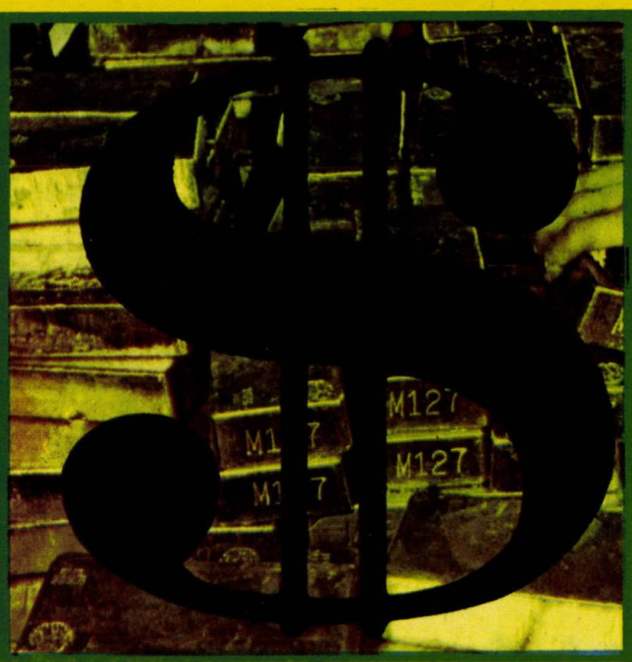

Mărturii inedite: „DE GAULLE MI-A SPUS"...

Onassis-Niarchos DUELUL ARMATORILOR

REPORTAJ PE GLOB • PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA STRĂINĂ • 1000+1

Primiri la tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

Primirea tovarășului Iure Bilici, membru al Biroului Executiv al Prezidiului Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia

Primirea lui Charles David Ganao, ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Congo

Primirea lui Rudolph Peterson, director general al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare — P.N.U.D.

LUMEA

25 (503)

14 iunie 1973

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Mărturie elocventă a dezvoltării relațiilor dintre România și Volta Superioară. Dumitru Constantin 2

Helsinki. La 3 iulie, Conferința general-europeană. Dumitru Tinu 4

Documentele reuniunii multilaterale de la Helsinki 5

Pekin. Convorbiri chino-vietnameze la nivel înalt. Ilie Tecuță 10

Belgrad. Proiectul noii constituții. Simion Morcovescu 11

Reykjavik. Opinia publică susține Conferința europeană. George Serafin 12

N.A.T.O. și anti-N.A.T.O. la Copenhaga. Cornel Răducanu 12

Bochum. Pe Pământ, văzind Pământul din afară. Vasile Crișu 13

Madrid. Puncte de reper pe traseele politico-economice. Anca Voican 14

Roma. Democrat-creștinii și problema guvernării. Radu Bogdan 16

Atena. Structurile noii forme de stat. Ion Badea 17

„De Gaulle mi-a spus"... Jean d'Escrienne 25

INTERVIURI, CONVORBIRI

Rudolf Kirchschläger, ministrul afacerilor externe al Austriei 9

Maati Jorio, ambasadorul Regatului Maroc la București 20

REPORTAJ PE GLOB

Chicago. Ion Manea 18

BLOCNOTES ECONOMIC

Aurul la 130 dolari uncia... Costin C. Kirițescu 21

1 000 + 1 22-23

SERIAL

Onassis – Niarchos. Duelul celor doi armatori. Mircea Grigorescu 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Komunist, Newsweek, Neues Deutschland, Der Spiegel, Morning Star, Le Monde 26–29

PROFIL

General Sangoulé Lamizana, președintele Republicii Volta Superioară 29

FOȘTA REDACȚIEI 30 – 32

CABINETUL DE PARTID SIBIU

SAPTAMINA

MIERCURI, 6 IUNIE

Deschise cu o zi înainte, la Praga, **lucrările celei de-a XXVII-a sesiuni a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc** continuă prin audierea raportului Comitetului Executiv cu privire la activitatea C.A.E.R. ; iau cuvîntul șefii delegațiilor, între care și președintele Consiliului de Miniștri ai României, Ion Gheorghe Maurer.

La **Helsinki** se dau ultimele retușuri documentelor finale ; o chestiune introduce însă un moment de tensiune în dezbatere : abordînd problema participanților la viitoarea Conferință general-europeană, reprezentantul Maltei insistă să se ofere țărilor arabe riverane Mediteranei statutul de participanți cu drepturi depline. Încă neoficial, un lucru pare cert : conferința va trebui să înceapă pe data de 3 iulie, la Helsinki.

Agenda diplomației chineze înregistrează două momente de relief : **La Pekin, președintele Mao Tzedun îi primește pe Le Duan,** prim-secretar al C.C. al Partidului celor ce Muncesc din Vietnam, și pe Fam Van Dong, premier al guvernului R.D. Vietnam. Este prima vizită în China, după semnarea acordurilor de pace de la Paris, în problema Vietnamului, a unei delegații de partid și de stat din R.D. Vietnam. În același timp, ministrul de externe chinez, **Ci Pin-fei, își continuă turneul într-o serie de țări vest-europene :** după convorbirile de la Londra, cu primul ministru Edward Heath, declară : „Am realizat o mai bună înțelegere a pozițiilor și opiniilor reciproce".

Președintele Gustav Heinemann al R.F.G. semnează legea privind ratificarea tratatului fundamental între cele două state germane.

JOI, 7 IUNIE

La București sosește tovarășul Iure Bilici, membru al Biroului Executiv al Prezidiului Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia.

Reuniunea de la **Helsinki** înregistrează un moment important : se ajunge la un consens preliminar pentru convocarea Conferinței europene la 3 iulie ; marea majoritate a documentelor finale sînt adoptate.

Consiliul de Securitate al O.N.U. își începe dezbaterile **pe tema Orientului Apropiat ;** secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, arată că, „prin reluarea dezbaterilor destinate găsirii unei soluții politice, Consiliul generează noi speranțe în posibilitățile sale de a realiza un progres".

La **Paris** – o nouă întîlnire între reprezentantul guvernului R.D. Vietnam, **Le Duc Tho,** și consilierul special al președintelui S.U.A., **Henry Kissinger.** Scopul : noi măsuri privind aplicarea acordurilor asupra Vietnamului.

Cancelarul vest-german **Willy Brandt sosește în Israel,** unde va rămîne cinci zile ; este prima vizită oficială a unui șef de guvern vest-german în Israel. (Cu aproximativ o săptămînă în urmă, ministrul de externe vest-german, Walter Scheel, efectuase un turneu în Egipt, Iordania și Liban).

VINERI, 8 IUNIE

Cele 34 de delegații participante la reuniunea de la Helsinki au adoptat, în mod solemn și în unanimitate, prin consens, recomandările finale ale consultărilor. Dimineața, se ajunsese la o înțelegere asupra ultimelor propuneri privind aspectele militare ale securității. Se depășise, în fine, și impasul creat de problema participanților și observatorilor la conferință, în legătură cu cererea Maltei de a se lărgi cercul participanților ; datorită inițiativei delegatului român s-a aprobat, în unanimitate, un nou text cu privire la această chestiune. Se încheie, astfel, ultimul act al negocierilor multilaterale de la Helsinki. Conferința general-europeană se va deschide la Helsinki la 3 iulie ; aceasta va fi prima fază, la nivelul miniștrilor de externe.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu îl primește pe Iure Bilici, membru al Biroului Executiv al Prezidiului U.C.I. În timpul convorbirii, se cade de **acord cu privire la realizarea unei noi întîlniri între președinții Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito.**

La Praga, se încheie cea de-a XXVII-a sesiune a C.A.E.R. Se dă publicității un comunicat.

SÎMBĂTĂ, 9 IUNIE

Șeful statului cambodgian, **prințul Norodom Sianuk,** își încheie vizita în **Albania** și sosește la **Belgrad.**

Convorbirile S.U.A. – R.D. Vietnam, în problema Vietnamului, continuă, dar la nivelul experților ; consilierul special al președintelui Nixon, Henry Kissinger, părăsește Parisul și declară : „Mă reîntorc la Washington pentru că pregătirile în vederea vizitei lui Leonid Brejnev reclamă prezența mea acolo" ; anunță însă că se va reîntoarce pe data de 12 iunie.

După proclamarea Republicii în Grecia, se dau publicității principiile (în număr de 12), ce vor sta la baza noii forme de guvernare. Se anunță organizarea unui referendum „cît mai curînd posibil și, în orice caz, înainte de 29 iulie" ; cu o precizare : referendumul nu va privi problema regimului, ci amendamentele la Constituție și alegerea președintelui.

DUMINICĂ, 10 IUNIE

Ministrul de externe al Chinei, **Ci Pin-fei, sosește la Paris ;** „de la stabilirea relațiilor diplomatice între China și Franța, în 1964 – declara, la sosire, ministrul – raporturile dintre cele două țări s-au dezvoltat satisfăcător prin eforturile comune ale ambelor părți".

După cinci zile de aprinse dezbateri, **Congresul Partidului Democrat-Creștin din Italia își încheie lucrările :** în documentul final se preconizează relansarea formulei de centru-stînga, implicit reluarea dialogului cu socialiștii.

LUNI, 11 IUNIE

Președintele Republicii Volta Superioară, general Sangoulé Lamizana, își începe vizita oficială în România. La dineul oferit în cinstea președintelui Lamizana, **tovarășul Nicolae Ceaușescu declară : „Profunda simpatie și solidaritatea militantă cu mișcarea de eliberare națională, cu lupta noilor state pentru consolidarea independenței constituie una din trăsăturile esențiale ale politicii externe a României socialiste".**

MARȚI, 12 IUNIE

În cadrul unui congres extraordinar, Uniunea Creștin-Democrată – cel mai mare partid de opoziție din R.F.G. – a desemnat pe viitorul ei președinte, în persoana lui Helmut Kohl, premierul landului Renania-Palatinat. Kohl nu a avut contracandidat. După ce, în prealabil, demisionase din funcția de șef al fracțiunii parlamentare U.C.D., Rainer Barzel a anunțat că nu va mai candida pentru președinția partidului.

Henry Kissinger se reîntoarce la Paris pentru a încheia convorbirile începute cu **Le Duc Tho,** reprezentantul guvernului R.D. Vietnam.

Premierul italian **Andreotti demisionează.**

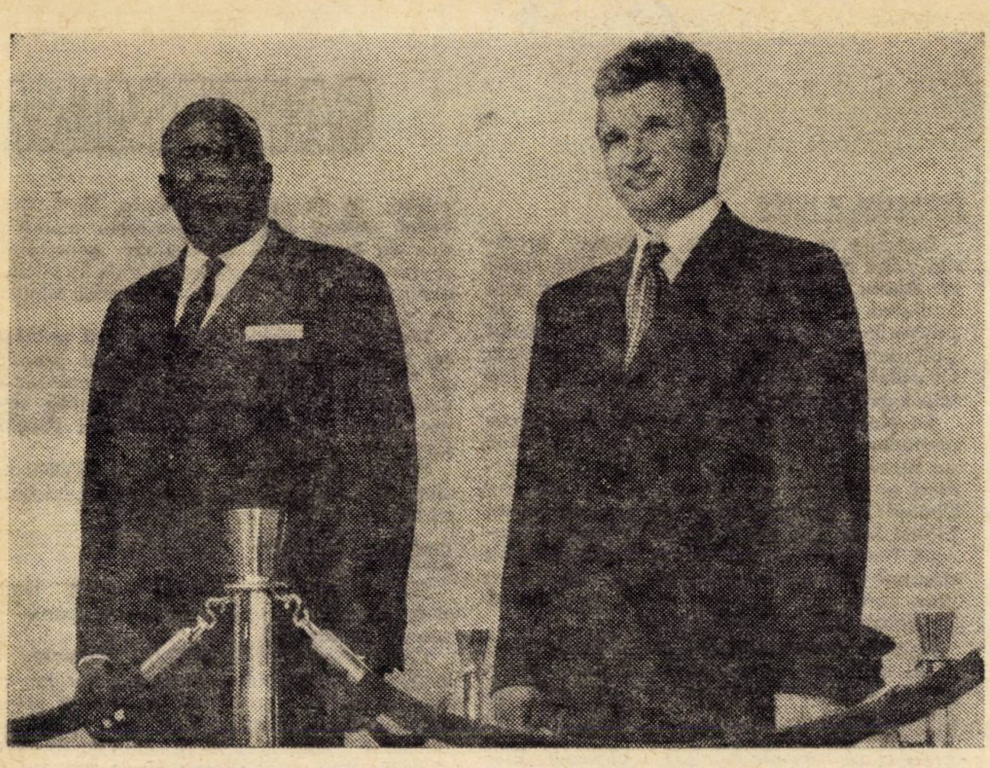

La sosire, pe aeroportul Otopeni

Mărturie elocventă a dezvoltării relațiilor dintre România și Volta Superioară

În perioada care s-a scurs de la vizitele tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele nouă țări africane — moment de referință istorică în relațiile României cu statele independente de pe acest continent — rezultatele pozitive ale acestora, precum și aspectele extinderii raporturilor noastre cu alte țări din Africa au primit un conținut atît de bogat încît au putut oferi presei consemnări într-o frecvență aproape cotidiană. Din această perspectivă, vizita în România socialistă a președintelui Republicii Volta Superioară, general Sangoulé Lamizana, reprezintă un nou moment de seamă în evoluția raporturilor României cu statele independente din Africa. În egală măsură, prezența în țara noastră a înalților soli ai poporului voltez ilustrează cu pregnanță sentimentele de deplină solidaritate ale României cu lupta poporului din Volta Superioară, a celorlalte popoare de pe continent, pentru apărarea și consolidarea independenței naționale, împotriva colonialismului și neocolonialismului, pentru realizarea unor profunde transformări înnoitoare și valorificarea resurselor umane și materiale în interesul propriei dezvoltări.

Primindu-l pe președintele Lamizana, poporul român a dat glas sentimentelor sale de simpatie, căldură și solidaritate față de poporul Voltei Superioare. Stau mărturie în acest sens manifestările cordiale cu care înalții oaspeți au fost întîmpinați încă de la sosire, pe aeroportul Otopeni, apoi pe întreg traseul pînă la reședința rezervată lor și pe parcursul vizitei în țară. Urări precum : „Bun venit în România Excelenței sale președintele Republicii Volta Superioară, general Sangoulé Lamizana" ; „Să se dezvolte și să se întărească prietenia dintre popoarele Republicii Socialiste România și Republicii Volta Superioară" exprimă aprecierea opiniei publice din țara noastră că vizita în România a președintelui Lamizana reprezintă o elocventă mărturie a bunelor relații statornicite între cele două țări și popoare, a dorinței lor de a promova în planuri superioare aceste raporturi de prietenie și colaborare, în interesul reciproc, precum și al cauzei înțelegerii și păcii în lume.

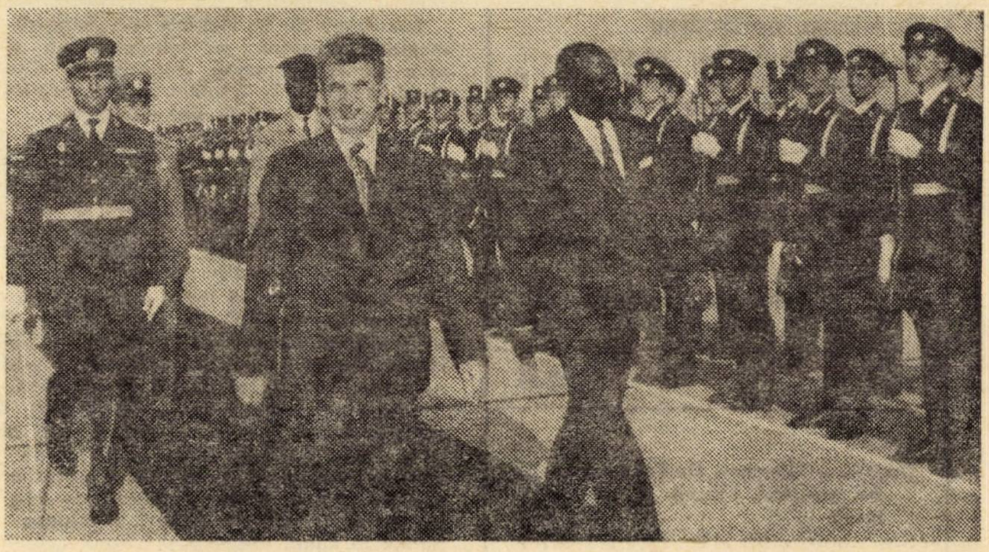

Cei doi șefi de stat trec în revistă garda de onoare

Întîlnirea dintre cei doi șefi de stat, vizita protocolară făcută președintelui Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, de generalul Sangoulé Lamizana — care a inaugurat, de fapt, dialogul dintre cei doi președinți consacrat dezvoltării relațiilor româno-volteze, conlucrării fructuoase în principalele probleme ale vieții internaționale, continuat cu convorbirile oficiale începute marți — au decurs într-o atmosferă de caldă prietenie, de înțelegere reciprocă. De altfel, aceste sentimente au caracterizat întreaga vizită. În reliefarea lor stau mărturie și ceremoniile prin care șefului statului Volta Superioară i-a fost înmînat de președintele Nicolae Ceaușescu ordinul Steaua Republicii Socialiste România clasa I — ceea ce reprezintă, după cum arăta șeful statului român, un semn de prietenie față de președintele Lamizana, față de poporul Voltei Superioare, o expresie a dorinței noastre de a dezvolta relațiile de colaborare în toate domeniile de activitate, pentru progresul economic și social, pentru bunăstarea materială și spirituală a poporului — cît și în lupta împotriva colonialismului, neocolonialismului, pentru o politică de pace și colaborare între popoare. Înmînarea „Marelui cordon al Ordinului Național" președintelui Nicolae Ceaușescu de către Sangoulé Lamizana este o distincție care, spunea șeful statului voltez, subliniază „prietenia pe care vrem să o consolidăm, începînd de acum, și pentru cooperarea între popoarele noastre, pe care o dorim și o vrem durabilă".

La rîndul lor, toasturile rostite de cei doi președinți cu prilejul dineului oficial oferit luni de tovarășul Nicolae Ceaușescu sînt mărturii la fel de pregnante ale faptului că, deși România și Volta Superioa-

Locuitorii Capitalei salută cu deosebită căldură pe conducătorii României și Voltei Superioare

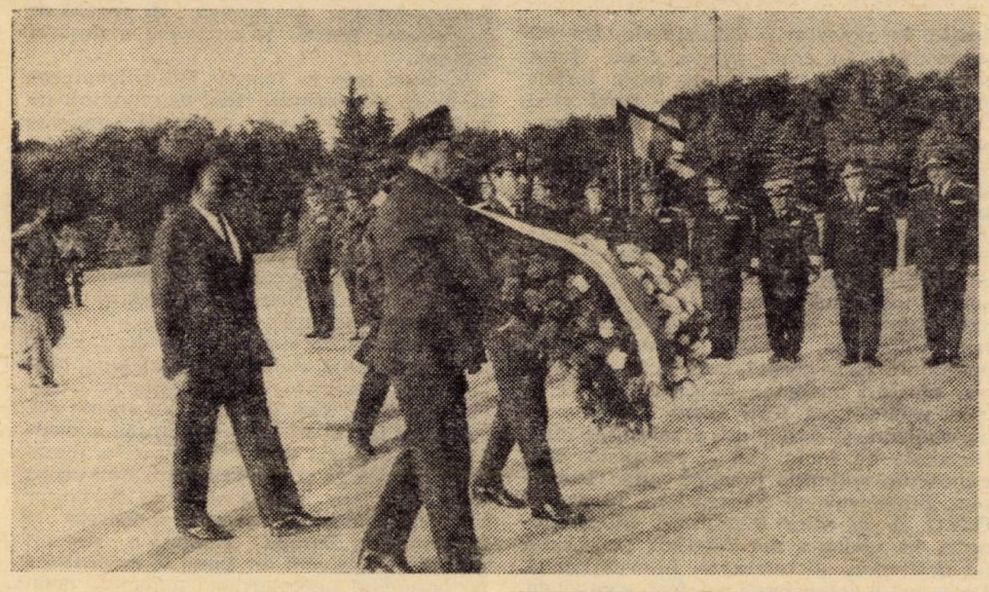

În timpul schimbului de decorații

Președintele Sangoulé Lamizana depune o coroană de flori la Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism

ră sînt situate din punct de vedere geografic la o mare distanță, ele se întîlnesc în dorința comună de a întări și extinde colaborarea dintre ele, de a promova cauza păcii și înțelegerii internaționale.

Adresînd înalților oaspeți un salut prietenesc din partea Consiliului de Stat, a guvernului și a poporului român, precum și a sa personal, președintele Nicolae Ceaușescu arăta în toastul său că popoarele noastre se simt aproape unul de altul pentru că nutresc și luptă pentru afirmarea idealurilor nobile ale libertății și dreptății, ale progresului și păcii în lume.

„În România sînt cunoscute și se bucură de o înaltă apreciere eforturile depuse de poporul țării dumneavoastră în vederea creării unei economii de sine stătătoare, a îmbunătățirii condițiilor de viață ale întregii populații, spunea președintele Nicolae Ceaușescu. **Știm din proprie experiență că făurirea unei vieți noi nu este posibilă fără eforturi și sacrificii, că în această operă complexă pot apărea și unele dificultăți ; în același timp, însă, știm că orice obstacole pot fi înlăturate prin unirea tuturor forțelor înaintate, progresiste ale țării. Fără îndoială că realizările obținute de poporul țării dumneavoastră pe plan economic și social constituie premise favorabile pentru consolidarea continuă a independenței și a suveranității naționale.**

Ne bucură să constatăm că relațiile dintre țările noastre au bune perspective de a se dezvolta, pe baza stimei și respectului reciproc, a egalității în drepturi și avantajului mutual. Sînt încredințat că în cadrul convorbirilor pe care le vom avea se vor evidenția o serie de posibilități concrete de a pune bazele acestei colaborări, în folosul deplin al ambelor popoare, al cauzei generale a înțelegerii și păcii în lume".

De asemenea, în toastul său, șeful statului român a făcut o scurtă trecere în revistă a principalelor probleme ale vieții internaționale subliniind, printre altele, importanța deosebită pe care țara noastră o acordă luptei celorlalte popoare din Africa pentru consolidarea independenței lor politice și economice și, totodată, solidaritatea militantă a poporului român cu lupta popoarelor din Angola, Mozambic, Guineea-Bissau, Namibia pentru scuturarea jugului colonial, pentru libertate și independență națională — aceasta constituind una din trăsăturile esențiale ale politicii externe românești.

La rîndul său, în toastul pe care l-a rostit la dineul oficial oferit de președintele Nicolae Ceaușescu, președintele Sangoulé Lamizana arăta că vizita sa în România „reprezintă o experiență deosebit de bogată", subliniind astfel semnificația deosebită pe care o acordă întîlnirii și contactelor cu conducătorii români, cu poporul nostru.

Republica Socialistă România, care a sărbătorit acum cîteva luni cea de-a XXV-a aniversare a proclamării republicii, se bucură totuși, în comparație cu Volta Superioară, de avantajele naturale considerabile din care ea a știut să tragă cele mai bune profituri posibile. Adăugînd la aceasta stimulentul unei viziuni politice curajoase, în slujba interesului general, a independenței naționale, a cooperării, fără nici o imixtiune, și a păcii, România beneficiază de o excepțională atenție internațională. Ea și-a cîștigat dreptul la prietenie și respect din partea tuturor popoarelor dornice de libertate, de demnitate și pace. În Africa independentă de azi, aceste mari idealuri nu pot decît să întîmpine ecoul cel mai favorabil. ...Sîntem deosebit de fericiți de a ne afla aici timp de cîteva zile în această țară, România, care constituie un model de experiență datorită acțiunii inteligente a celui mai prestigios dintre fiii săi, președintele Nicolae Ceaușescu, spunea în toastul său generalul Sangoulé Lamizana.

Călătoria în România a președintelui Sangoulé Lamizana a constituit, de asemenea, și un bun prilej pentru a cunoaște viața și preocupările poporului român, realitățile și realizările României socialiste. Vizitarea, în cursul zilei de marți, a unor obiective social-economice din București și din județul Argeș a facilitat șefului tînărului stat african un contact nemijlocit cu aceste preocupări și realizări.

În plină desfășurare la încheierea ediției noastre, vizita în România a președintelui Sangoulé Lamizana se va înscrie cu certitudine ca un moment de seamă în dezvoltarea relațiilor româno-volteze, avînd totodată o semnificație deosebită în procesul dezvoltării continue și susținute a relațiilor României cu tinerele state independente ale Africii.

Dumitru Constantin

HELSINKI

La 3 iulie, Conferința general-europeană

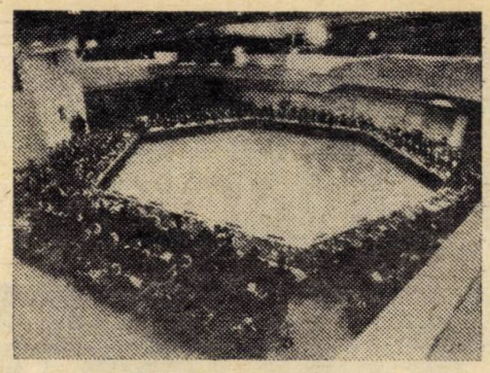

Corespondență de la Dumitru Tinu

La Dipoli, devenit pentru un timp punctul de confluență a ideilor și propunerilor cu privire la viitorul Europei, s-au încheiat vineri, cu succes, lucrările reuniunii multilaterale consacrate pregătirii conferinței pentru securitate și cooperare pe continent. Documentul final sintetizează aceste idei și propuneri, care reprezintă expresia preocupărilor statelor participante de a transforma Europa într-o zonă a convieţuirii pașnice, înțelegerii și colaborării ; apropiata conferință europeană este unanim apreciată ca avînd un rol primordial în realizarea acestui deziderat.

Încheierea cu succes a reuniunii pregătitoare, înțelegerea la care s-a ajuns, nu pot fi, de aceea, decît salutate cu satisfacție de opinia publică de pe continent și din afara cadrului european, ca un important eveniment internațional, ca o mare victorie a popoarelor continentului, a tuturor forțelor iubitoare de pace și progres. Această victorie înseamnă : Conferința general-europeană — așteptată cu legitim interes de popoarele europene și de care se leagă într-un fel speranțele și preocupările lor vitale — a devenit o realitate. Ea își va începe lucrările foarte curînd, la 3 iulie, avînd un program ce întrunește adeziunea tuturor statelor interesate.

Ideea conferinței pentru securitate și cooperare, ca un pas hotărîtor pe drumul făuririi unui viitor pașnic și prosper popoarelor Europei — idee înscrisă, pentru prima dată, în iulie 1966, în Declarația de la București a statelor membre ale Tratatului de la Varșovia —, privită, la început, cu neîncredere de unii sau ca o utopie, angajează acum toate statele participante la consultările de la Helsinki, state care urmează ca, pe baza recomandărilor reuniunii multilaterale, să treacă la elaborarea concretă de măsuri menite să pună fundamentul unui sistem trainic de securitate și pace pe continent. Rezultatele fructuoase ale reuniunii pregătitoare vin să confirme acum, la scară internațională, justețea acestei idei, faptul că securitatea europeană a devenit o problemă de însemnătate vitală nu numai pentru destinele continentului nostru, ci și pentru pacea întregii lumi.

Anii care au trecut de la propunerea privind conferința europeană au fost, de altfel, ani de eforturi statornice, depuse de țările socialiste alături de alte țări de pe continent, pentru însănătoșirea climatului politic european, pentru promovarea bunei înțelegeri și a cooperării pe multiple planuri ; ceea ce a avut — așa cum, de altfel, s-a dovedit — consecințe din cele mai profunde, determinînd o evoluție pozitivă, de o deosebită semnificație, în raporturile interstatale. Un rol important, în acest proces, l-au jucat popoarele, clasa muncitoare, toate forțele progresiste de pe continent — fiind vital interesate în edificarea securității europene.

După cum este binecunoscut, România, ca țară socialistă europeană, a înscris problemele securității și cooperării în Europa drept un obiectiv de prim ordin al politicii sale externe. Conducerea de partid și de stat a țării noastre, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu au manifestat o preocupare constantă pentru înfăptuirea acestui deziderat ; cu neabătută consecvență, țara noastră a depus eforturi susținute în această direcție, prin promovarea unei politici active, de normalizare și dezvoltare a relațiilor multilaterale cu toate statele europene. Sînt cunoscute acțiunile practice ale României, inițiativele ei constructive, în cadrul O.N.U. și al altor organizații internaționale, în vederea aprofundării procesului de destindere și înțelegere internațională. De o mare importanță au fost contactele, întîlnirile, convorbirile purtate de șeful statului român, de alți conducători ai țării noastre cu conducătorii celorlalte state, cu lideri politici, cu diferiți reprezentanți ai opiniei publice europene. Toate aceste întîlniri și convorbiri, vizitele reciproce au avut rezultate din cele mai favorabile pentru intensificarea și amplificarea relațiilor bilaterale și, prin aceasta, au exercitat o înrîurire pozitivă asupra atmosferei politice generale de pe continent. În același timp, ele au constituit, fiecare în parte, prilejuri fericite pentru căutarea în comun și identificarea modalităților practice, a măsurilor și acțiunilor ce trebuie întreprinse în vederea înfăptuirii dezideratului securității.

Prin toate acestea, țara noastră și-a adus și își aduce o contribuție larg recunoscută și apreciată la cauza securității. Poziția pe care s-a situat România la reuniunea multilaterală de la Helsinki, aportul ei constructiv la progresul negocierilor au constituit în acest sens o dovadă elocventă. Nu o dată delegația română a contribuit efectiv la găsirea unor soluții acceptabile tuturor părților. Consemnînd momentul de impas în care s-a ajuns în finalul reuniunii în problema participanților, comentatorii de presă au ținut, totodată, să sublinieze rolul hotărîtor pe care l-a avut România în deblocarea reuniunii. Iar acesta nu este decît un exemplu. Încă de la începutul negocierilor pregătitoare de la Helsinki, delegația română, acționînd în spiritul poziției de principiu stabilite la Congresul al X-lea și Conferința Națională a partidului, a avut o participare activă, manifestînd în permanență inițiativă, făcînd propuneri concrete, susținînd idei de mare însemnătate pentru viitorul continentului nostru.

În documentele reuniunii se regăsesc, de altfel, idei și principii promovate cu consecvență de țara noastră în politica ei externă. Sînt acele idei și principii înscrise în numeroase documente comune semnate de România cu alte state de pe continent și care acum sînt consacrate în „decalogul de principii" definite la reuniunea multilaterală de la Helsinki. Statuarea acestor principii, cu prilejul conferinței europene, în cadrul unei declarații de principii — așa cum s-a preconizat la Helsinki — precum și asumarea angajamentului solemn al statelor de a le promova neabătut, integral, în relațiile reciproce, constituie premisa esențială a unei dezvoltări largi, fructuoase, a colaborării și înțelegerii, în interesul general. În concepția țării noastre, factorul primordial pentru realizarea securității îl constituie tocmai statornicirea în Europa a unor astfel de relații, de încredere, stimă și respect reciproc, asigurarea cadrului politico-juridic de natură să garanteze dezvoltarea liberă și suverană a fiecărei națiuni.

În acest sens se înscriu măsurile preconizate în documentul final al reuniunii de la Helsinki, fie că este vorba de principiile menite să ghideze relațiile dintre state, fie că este vorba de directivele detaliate privind dezvoltarea cooperării în domeniul economic, tehnico-științific — de natură să asigure baza materială a securității — sau cooperarea pe plan cultural, educativ, în dezvoltarea contactelor umane, în scopul unei mai bune cunoașteri și apropieri între popoarele europene.

Recomandările cuprinse în documentul final reprezintă rodul unor îndelungi tratative, al eforturilor tuturor statelor participante. Este, fără îndoială, un succes remarcabil faptul că în desfășurarea consultărilor s-a ajuns la o armonizare a punctelor de vedere și la realizarea unui acord unanim asupra obiectivelor și direcțiilor viitoarei conferințe pentru securitate și cooperare în Europa. Aceasta a devenit posibil — așa cum au ținut să evidențieze pe parcursul negocierilor numeroși delegați — și datorită faptului că reuniunea a așezat la baza lucrărilor sale norme democratice, care au oferit fiecărui stat posibilitatea ca, în condiții de deplină egalitate, să-și aducă întreaga contribuție, existînd, totodată, garanția respectării intereselor tuturor statelor participante. Din aceste norme, adoptate pe baza unei propuneri a României, se inspiră și regulile de procedură pentru conferința propriu-zisă, ceea ce este apreciat, cu îndreptățire, ca o premisă pentru crearea cadrului adecvat desfășurării cu succes a celei mai largi conferințe a statelor consacrată securității și cooperării pe continent.

Începerea la timpul respectiv a reuniunii multilaterale de la Helsinki, iar acum convocarea conferinței au devenit posibile ca urmare a întregii evoluții pozitive din viața politică a Europei. În același timp, conferința însăși se va răsfrînge asupra climatului european, va avea, fără îndoială, o înrîurire din cele mai favorabile asupra procesului de destindere, a dezvoltării largi a înțelegerii și cooperării între popoarele statelor participante.

Prin încheierea pregătirilor de la Helsinki s-a obținut o importantă victorie. Stă în puterea popoarelor, a tuturor forțelor progresiste, de a asigura acum reușita conferinței, pentru ca, prin rezultatele ce vor fi obținute, să poată fi inaugurată o nouă eră în istoria Europei, pentru transformarea continentului atît de încercat în trecut de războaie și învrăjbire, într-o zonă a păcii, securității și colaborării, în interesul tuturor popoarelor europene, al păcii în lume.

Recomandările finale ale consultărilor de la Helsinki

text integral

INDEX

Introducere

A. Organizarea Conferinței
B. Ordinea de zi și directivele aferente
C. Participare, Contribuții. Invitați
D. Data Conferinței
E. Locul Conferinței
F. Reguli de procedură
G. Aranjamente financiare

Anexă : Lista statelor participante

Participanții la Consultările de la Helsinki privind Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, reprezentînd guvernele statelor enumerate în anexă, recomandă guvernelor lor ca această Conferință să se întrunească în condițiile stabilite mai jos în ceea ce privește organizarea sa, ordinea sa de zi și instrucțiunile aferente, participarea, data, locul, regulile de procedură și aranjamentele financiare.

Participanții și-au exprimat acordul colectiv cu privire la aceste recomandări la 8 iunie 1973.

Fiecare stat care are dreptul să participe la Conferință va informa guvernul finlandez, pînă la data prevăzută la capitolul C, despre hotărîrea sa de a participa, aceasta însemnînd intenția sa de a participa pe baza recomandărilor finale ale Consultărilor de la Helsinki. Guvernul finlandez va informa statele care au dreptul să participe despre comunicările primite în această privință.

Guvernul finlandez va lua măsurile necesare, în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Recomandările finale, în vederea organizării primei faze a Conferinței.

A. ORGANIZAREA CONFERINȚEI

Conferința pentru securitate și cooperare în Europa se va desfășura în trei faze :

a) Prima fază

Prima fază va consta într-o reuniune a miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante. In conformitate cu Recomandările Consultărilor de la Helsinki, miniștrii vor adopta regulile de procedură, ordinea de zi și directivele organelor de lucru ale Conferinței, precum și celelalte dispoziții referitoare la desfășurarea Conferinței. Miniștrii vor expune punctele de vedere ale guvernelor lor asupra problemelor referitoare la securitatea și cooperarea în Europa. Ei vor putea depune, dacă doresc, în vederea examinării în cursul celei de a doua faze, propuneri asupra diferitelor subiecte care figurează pe ordinea de zi.

b) Faza a doua

Cea de a doua fază va cuprinde lucrările comisiilor și subcomisiilor specializate ale căror instrucțiuni sînt stabilite în capitolul 2 al prezentelor Recomandări (Punctele 1, 2, 3 ale ordinii de zi). În acest cadru, pe baza propunerilor depuse fie de miniștrii afacerilor externe, fie ulterior de către delegațiile statelor participante, comisiile și subcomisiile vor elabora proiecte de declarații, recomandări, rezoluții, sau orice alte documente finale. Statele participante vor fi reprezentate, la comisii și subcomisii de delegați și experți pe care îi vor desemna în acest scop.

Un Comitet de Coordonare, format din reprezentanți desemnați de miniștrii afacerilor externe, se va reuni periodic în timpul celei de a doua faze a Conferinței. El va coordona activitatea comisiilor și va înregistra rezultatul lucrărilor lor în vederea fazei finale a Conferinței. Comitetul de Coordonare va fi, de asemenea, însărcinat cu directivele pentru pct. IV al ordinii de zi, așa cum figurează în Capitolul B al prezentelor Recomandări. El va adresa, pe de altă parte, guvernelor orice recomandări pe care le va considera utile în legătură cu desfășurarea Conferinței, în special cu privire la organizarea celei de a treia faze.

c) Faza a treia

Ca atare, Conferința se va reuni pentru cea de a treia fază, ținînd seama de recomandările formulate de Comitetul de Coordonare.

Nivelul de reprezentare al celei de a treia faze va face obiectul unei decizii a statelor participante, în cursul lucrărilor Conferinței, înainte de terminarea celei de a doua faze.

La sfîrșitul celei de a treia faze vor fi adoptate, în ședință solemnă, documentele finale ale Conferinței.

B. ORDINEA DE ZI A CONFERINȚEI PENTRU SECURITATE ȘI COOPERARE ÎN EUROPA

I. Probleme referitoare la securitatea în Europa
II. Cooperarea în domeniul economiei, științei, tehnicii și a mediului înconjurător
III. Cooperarea în domeniul umanitar și în alte domenii
IV. Urmări ale Conferinței

I. Probleme referitoare la securitatea în Europa

În îndeplinirea instrucțiunilor stabilite mai jos, Comisia va ține seama de obiectivul general de a promova relații mai bune între statele participante și de a asigura condiții în care popoarele lor să trăiască în pace, libere de orice amenințare sau atingere a securității lor.

În activitatea sa, Comisia va porni de la premisa că întărirea securității în Europa nu este îndreptată împotriva niciunui stat sau continent și va constitui o contribuție importantă la pacea și securitatea în lume.

În examinarea problemelor referitoare la securitatea în Europa, Comisia va ține seama de contextul mai larg al securității mondiale și în special de raporturile care există între securitatea în Europa și în regiunea Mediteranei.

Comisia va fi asistată în îndeplinirea sarcinilor sale de subcomisii.

1

a) Comisia/Subcomisia este însărcinată să examineze și să enunțe, în conformitate cu scopurile și principiile Națiunilor Unite, acele principii de bază, pe care fiecare stat participant trebuie să le respecte și să le aplice în relațiile sale cu toate celelalte state participante, indiferent de sistemele lor politice, economice sau sociale, în scopul asigurării păcii și securității tuturor statelor participante.

Principiile care urmează a fi enunțate vor fi incluse într-un document, în formă corespunzătoare, care urmează a fi supus de Comisie pentru adoptarea de către Conferință. El va exprima hotărîrea statelor participante de a respecta și aplica principiile în mod egal și fără rezerve în toate aspectele relațiilor lor reciproce și cooperării lor, în scopul de a asigura tuturor statelor participante avantajele rezultînd din aplicarea acestor principii de către toți.

Se consideră de o deosebită importanță reafirmarea, cu acele clarificări și adăugiri ce vor fi socotite necesare, și enunțarea precisă, în conformitate cu scopurile și principiile Națiunilor Unite, a următoarelor principii de importanță primordială care călăuzesc relațiile reciproce ale statelor participante :

— egalitatea suverană, respectarea drepturilor inerente suveranității ;
— nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forța ;

— inviolabilitatea frontierelor ;
— integritatea teritorială a statelor ;
— reglementarea paşnică a diferendelor ;
— neintervenţia în treburile interne ;
— respectarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, inclusiv libertatea de gîndire, conştiinţă, religie sau convingere ;
— egalitatea în drepturi a popoarelor şi dreptul lor de a dispune de ele însele ;
— cooperarea între state ;
— îndeplinirea cu bună credinţă a obligaţiilor, în conformitate cu dreptul internaţional.

În îndeplinirea acestor sarcini, Comisia/Subcomisia va ţine seama în special de Declaraţia asupra principiilor dreptului internaţional privind relaţiile prieteneşti şi cooperarea între state, conform Cartei Naţiunilor Unite.

b) Comisia/Subcomisia va da expresie ideii că respectarea principiilor enumerate mai sus va încuraja dezvoltarea de relaţii normale şi prieteneşti între statele participante, ca şi a contactelor lor politice, care la rîndul lor vor contribui la dezvoltarea cooperării între ele. Ea va examina, de asemenea, propuneri destinate să facă efectivă nerecurgerea la forţă sau la ameninţarea cu forţa. În acest context, ea va studia propuneri şi va întreprinde elaborarea unei metode pentru reglementarea paşnică a diferendelor între statele participante.

2

Comisia/Subcomisia va ţine seama de faptul că statele participante doresc să elimine orice cauze de tensiune care pot exista între ele şi să contribuie la întărirea păcii şi securităţii în lume, avînd în vedere că eforturile îndreptate spre dezarmare sînt complementare destinderii politice şi sînt elemente esenţiale ale unui proces în care toate statele participante au un interes vital.

În scopul întăririi încrederii şi a sporirii stabilităţii şi securităţii, Comisia/Subcomisia va supune Conferinţei propuneri corespunzătoare asupra unor măsuri de întărire a încrederii, cum sînt notificarea prealabilă a marilor manevre militare pe o bază care va fi stabilită de Conferinţă şi schimbul de observatori pe bază de invitaţie la manevre militare în condiţii reciproc acceptabile. Comisia/Subcomisia va studia, de asemenea, problema notificării prealabile a marilor mişcări militare şi va prezenta concluziile sale.

Comisia/Subcomisia va acorda atenţia corespunzătoare opiniilor exprimate de statele participante cu privire la diferitele probleme menţionate în paragrafele precedente, cu privire la interesul deosebit pe care ele îl manifestă faţă de acestea, în special din punctul de vedere al securităţii lor şi al dorinţei lor de a fi informate asupra dezvoltărilor corespunzătoare.

II. Cooperarea în domeniile economiei, ştiinţei, tehnicii şi a mediului înconjurător

Comisia este însărcinată să elaboreze un proiect de document/documente finale, conţinînd orientări generale şi recomandări concrete, care ar putea stimula eforturile comune pentru lărgirea cooperării în domeniile economiei, ştiinţei, tehnicii şi mediului înconjurător, care ar putea ghida statele participante în relaţiile lor reciproce în aceste domenii şi pe care le-ar putea folosi la încheierea de acorduri bilaterale sau multilaterale, precum şi recomandări de măsuri specifice, pentru dezvoltarea cooperării, care ar putea fi convenite de către statele participante.

Comisia va ţine seama de contribuţia pe care o asemenea cooperare ar putea să o aducă la întărirea păcii şi securităţii în Europa. Ea va ţine seama, de asemenea, de interesele ţărilor şi regiunilor în curs de dezvoltare, ca şi de efectele pozitive pe care lărgirea cooperării dintre statele participante ar putea să o aibă asupra relaţiilor economice mondiale.

Ţinînd seama de cele ce preced, Comisia va studia căile şi mijloacele datorită cărora ar fi posibil, prin înţelegere reciprocă între statele participante, să faciliteze, ţinînd seama de diversitatea sistemelor economice şi sociale şi în condiţii de reciprocitate a avantajelor şi a obligaţiilor, dezvoltarea comerţului şi cooperării în diferitele domenii ale activităţii economice, ale ştiinţei şi tehnicii, precum şi în cel al mediului înconjurător.

În această privinţă, ea va ţine seama îndeosebi de activitatea Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa.

În examinarea problemelor relative la cooperarea în Europa, înscrise în aceste directive, Comisia va avea în vedere legătura care există între această cooperare în Europa şi cea din regiunea Mediteranei.

În proiectul său de document final, Comisia va formula propuneri pertinente, bazate pe deplina respectare a principiilor care guvernează relaţiile dintre statele participante şi a căror enumerare figurează în directivele Comisiei însărcinate cu punctul I al ordinii de zi.

Comisia, asistată de subcomisiile corespunzătoare, va studia următoarele chestiuni :

1. Schimburi comerciale

Comisia/Subcomisia va studia dispoziţiile generale în vederea dezvoltării comerţului şi schimburilor de servicii între statele participante. Ea ar putea discuta problemele generale legate de clauza naţiunii celei mai favorizate. Ea ar putea, de asemenea, să examineze măsurile, vizînd reducerea sau eliminarea progresivă a obstacolelor de orice natură care împiedică dezvoltarea comerţului.

Comisia/Subcomisia va examina măsurile speciale susceptibile să faciliteze tranzacţiile comerciale şi schimburile de servicii, cum ar fi măsurile vizînd ameliorarea :
— facilităţilor şi contactelor de afaceri ;
— schimburilor de informaţii asupra posibilităţilor comerciale şi asupra condiţiilor specifice ale comerţului ;
— dispoziţiilor aplicabile reglementării litigiilor comerciale inclusiv diverse forme de arbitraj.

2. Cooperarea industrială şi proiecte de interes comun

Comisia/Subcomisia va studia formele şi modalităţile cooperării industriale şi va examina diversele măsuri prin care statele participante ar putea să încurajeze dezvoltarea acestei cooperări folosind, în funcţie de situaţie, cadrul acordurilor interguvernamentale bilaterale sau multilaterale.

Comisia/Subcomisia va examina, în special, măsurile pe care guvernele ar putea să le ia pentru a crea condiţii favorabile acestei cooperări între organizaţii, firme şi întreprinderi competente ale statelor participante. Ea va ţine seama de faptul că formele specifice ale unei asemenea cooperări trebuie convenite pe cale bilaterală, dacă participanţii nu hotărăsc altfel. Această examinare s-ar putea referi la diferitele forme de cooperare cum sînt cooperarea în producţie şi de comercializare, schimbul de informaţii privind posibilităţile cooperării industriale, ameliorarea condiţiilor de înfăptuire a proiectelor şi alte măsuri care ar putea dezvolta şi facilita diferitele forme de cooperare industrială.

Comisia/Subcomisia va examina totodată posibilităţile de încurajare a proiectelor de interes comun şi va elabora, dacă va fi nevoie, recomandări în această privinţă. Această examinare s-ar putea referi la posibilităţile de înfăptuire a proiectelor de interes comun în domeniile resurselor energetice, exploatării materiilor prime şi, în cazurile adecvate, a transportului şi comunicaţiilor.

3. Ştiinţă şi tehnică

Comisia/Subcomisia va examina propuneri pentru dezvoltarea cooperării în domeniul ştiinţei şi tehnicii, ţinînd seama de cooperarea deja existentă sau preconizată în acest domeniu, cu scopul de a facilita, prin astfel de mijloace cum ar fi îmbunătăţirea contactelor şi informaţiilor, accesul la noi realizări ale ştiinţei şi tehnicii şi de a contribui la soluţionarea cea mai eficace a problemelor de interes comun şi de a îmbunătăţi condiţiile de viaţă.

Aceste propuneri se vor referi, îndeosebi, la domeniile care oferă condiţiile cele mai favorabile pentru o asemenea cooperare, la formele şi metodele de realizare a ei, precum şi la obstacolele care împiedică o asemenea cooperare şi la măsurile de înlăturare a acestora. În examinarea acestor chestiuni, Comisia/Subcomisia va căuta să se bazeze pe practica existentă şi să ţină seama de posibilităţile şi capacitatea organizaţiilor internaţionale competente existente.

4. Mediul înconjurător

Comisia/Subcomisia este însărcinată să examineze chestiuni privind protecţia şi ameliorarea mediului înconjurător şi, îndeosebi, să identifice domeniile care prezintă importanţă pentru statele participante şi care sînt de natură să contribuie cel mai bine la dezvoltarea cooperării dintre ele, cum ar fi : protecţia mărilor care înconjoară Europa, a apelor şi a atmosferei ; îmbunătăţirea condiţiilor mediului şi de viaţă, mai ales în oraşe ; protecţia naturii şi resurselor sale.

Comisia/Subcomisia va examina şi propune, pentru diferitele domenii care au fost identificate, formele şi metodele de cooperare bilaterală şi multilaterală, cele mai adecvate, inclusiv cooperarea pe o bază regională şi subregională.

În examinarea acestor chestiuni, Comisia/Subcomisia va căuta să se bazeze pe practica existentă şi să ţină seama de posibilităţile şi capacitatea organizaţiilor internaţionale existente competente în materie.

5. Cooperarea în alte sectoare

Comisia/Subcomisia ar putea întreprinde examinarea celor ce urmează :
— probleme referitoare la dezvoltarea transporturilor şi comunicaţiilor între statele participante ;
— promovarea turismului prin schimburi de informaţii, de tehnici şi de rezultate ale experienţei dobîndite precum şi prin examinarea de măsuri corespunzătoare ;
— aspecte economice şi sociale ale mîinii de lucru migrante ;
— formarea de cadre în diferite domenii ale activităţii economice ;
— eventual, alte chestiuni, care vor constitui obiectul unui acord comun.

III. Cooperarea în domeniul umanitar şi în alte domenii

Pentru a contribui la întărirea păcii şi înţelegerii între popoarele statelor participante, precum şi la îmbogăţirea spirituală a personalităţii umane, fără deosebire de rasă, sex, limbă sau religie şi independent de regimul lor politic, eco-

nomic şi social, Comisia, sprijinită de subcomisiile corespunzătoare, va fi însărcinată să examineze toate posibilităţile de cooperare, menite să creeze cele mai bune condiţii pentru sporirea schimburilor culturale şi educative, o mai bună difuzare a informaţiei, pentru contactele între oameni şi rezolvarea problemelor umanitare. În acest scop, ea va folosi nu numai formele existente de cooperare, ci va conveni, de asemenea, căi şi mijloace noi, în conformitate cu aceste obiective. În documentul său final, Comisia va formula propuneri corespunzătoare, bazate pe deplina respectare a principiilor care guvernează relaţiile dintre statele participante şi a căror enumerare figurează în directivele Comisiei însărcinată cu punctul I al ordinii de zi.

Comisia va examina, totodată, în ce măsură se va putea face apel la concursul instituţiilor existente pentru îndeplinirea acestor obiective.

1. Contacte umane

Comisia/Subcomisia va pregăti propuneri de natură să favorizeze, pe plan individual sau colectiv, privat sau oficial, o mai mare libertate în mişcarea şi contactele dintre persoane, instituţii şi organizaţiile statelor participante.

Pentru a contribui la examinarea favorabilă şi reglementarea chestiunilor pertinente de către statele interesate, în condiţii reciproc acceptabile, ea va trebui să acorde o atenţie deosebită următoarelor :

a) contacte şi întîlniri regulate pe baza legăturilor de familie ; reunificarea familiilor ; căsătoria între cetăţeni din diferite state ;

b) călătoriile în scopuri personale sau profesionale ; ameliorarea condiţiilor turismului pe bază individuală sau colectivă ;

c) întîlniri între tineri ; dezvoltarea contactelor şi competiţiilor, în special în domeniul sportului.

2. Informaţia

Comisia/Subcomisia va pregăti propuneri pentru facilitarea unei mai libere şi mai largi difuzări a informaţiei în toate domeniile. În această privinţă ea va lua îndeosebi în consideraţie următoarele puncte :

a) Îmbunătăţirea difuzării informaţiei orale, tipărite, filmate, radiodifuzate şi televizate, precum şi accesul la această informaţie şi extinderea schimbului de informaţii ;

b) Încurajarea cooperării în aceste domenii de informaţie pe bază de acorduri pe termen scurt sau lung ;

c) Îmbunătăţirea condiţiilor în care ziariştii dintr-un stat participant îşi exercită profesia lor pe teritoriul altui stat participant.

3. Cooperarea şi schimburile în domeniul culturii

Comisia/Subcomisia va pregăti propuneri în scopul lărgirii şi îmbunătăţirii cooperării şi schimburilor în diferite domenii ale culturii şi va indica componentele şi obiectivele unei dezvoltări armonioase, pe termen lung a acestor schimburi. În lucrările sale, ea va ţine seamă de rezultatele Conferinţei interguvernamentale cu privire la politicile culturale în Europa, ţinută la Helsinki, iunie 1972, inclusiv conceptul mai larg de cultură subliniat de Conferinţă.

Comisia/Subcomisia va lua în considerare, în special, următoarele puncte :

a) Extinderea relaţiilor dintre instituţiile guvernamentale şi organizaţiile neguvernamentale competente care se ocupă de problemele culturii ;

b) Promovarea unei cît mai depline cunoaşteri reciproce a realizărilor în domeniul literaturii, artei şi în alte domenii ale activităţii culturale ;

c) Îmbunătăţirea facilităţilor pentru contactele şi schimburile în sferele susmenţionate ;

d) Extinderea contactelor şi cooperării între artiştii creatori şi animatorii în domeniul cultural ;

e) Cercetarea comună de noi domenii şi de noi forme de cooperare : cooperarea în studiul aspectelor sociale ale culturii;

f) Încurajarea formelor de cooperare culturală cum sînt : manifestări internaţionale în domeniul artei, filmului, teatrului, muzicii, folclorului etc., tîrguri şi expoziţii de cărţi ; proiecte comune în domeniul protejării monumentelor şi aşezărilor arheologice ; coproducţia şi schimbul de filme şi de programe pentru radio şi televiziune.

Comisia/Subcomisia, studiind rolul statelor în cooperarea în domeniul culturii, va avea în vedere contribuţia pe care minorităţile naţionale şi culturile regionale ar putea să o aducă, în cadrul respectării principiilor menţionate mai sus.

4. Cooperarea şi schimburile în domeniul educaţiei

Comisia/Subcomisia va pregăti propuneri în scopul lărgirii cooperării şi schimburilor în domeniile educaţiei şi ştiinţei pe termen scurt sau lung. Aceste propuneri vor fi realizate pe plan bilateral sau multilateral, de la caz la caz, între statele participante şi organismele neguvernamentale. Comisia/Subcomisia va lua în considerare, în special :

a) Extinderea legăturilor dintre instituţiile de stat şi organismele neguvernamentale care se ocupă de problemele referitoare la educaţie şi ştiinţă ;

b) Îmbunătăţirea accesului, în condiţii reciproc acceptabile, pentru studenţi, profesori şi cercetători din statele participante, la instituţiile lor corespunzătoare de educaţie, cultură şi ştiinţă, precum şi o mai exactă evaluare a problemelor comparării şi echivalării gradelor şi diplomelor universitare ;

c) Încurajarea studiului limbilor şi civilizaţiilor celorlalte popoare, în scopul creării condiţiilor favorabile pentru o mai largă cunoaştere a culturii fiecărei ţări ;

d) Schimbul de experienţă privind metodele de învăţămînt în diferite domenii, inclusiv cele folosite pentru educaţia adulţilor şi schimburile referitoare la materialele de învăţămînt.

Comisia/Subcomisia, studiind rolul statelor în cooperarea în domeniul educaţiei, va avea în vedere contribuţia pe care minorităţile naţionale şi culturile regionale ar putea să o aducă, în cadrul respectării principiilor menţionate mai sus.

IV. Urmări ale Conferinţei

Pe baza progreselor realizate la Conferinţă, Comitetul de Coordonare va examina procedurile care se vor dovedi necesare pentru înfăptuirea hotărîrilor Conferinţei şi promovarea procesului de ameliorare a securităţii şi de dezvoltare a cooperării în Europa. După ce va examina propuneri în acest scop, inclusiv în domeniul organizatoric, el va face orice recomandări pe care le va considera utile. Examinînd urmările Conferinţei, Comitetul va ţine seama şi de contribuţiile care, după părerea sa, ar putea fi solicitate organizaţiilor internaţionale existente.

C. PARTICIPARE, CONTRIBUŢII, INVITAŢI

1. Participare

Toate statele europene, Statele Unite ale Americii şi Canada vor putea participa la Conferinţa pentru securitate şi cooperare în Europa. Oricare din aceste state va putea să asiste la Conferinţă ca observator, dacă doreşte. În acest caz, reprezentanţii săi vor putea asista la toate fazele Conferinţei şi la organele sale de lucru, dar nu vor participa la luarea hotărîrilor. Un atare stat va putea ulterior decide să accepte toate sau parte din aceste hotărîri, în condiţii ce vor fi determinate de Conferinţă.

Statele vizate în prima frază a paragrafului de mai sus şi care doresc să participe la Conferinţă sau să asiste în calitate de observatori vor trebui să informeze despre aceasta Guvernul finlandez cel mai tîrziu la data 25 iunie 1973.

2. Contribuţii

Conferinţa şi organele sale de lucru vor lua cunoştinţă, în condiţii pe care le vor stabili, de punctele de vedere ale statelor neparticipante cu privire la diferitele puncte ale ordinii de zi.

Statele situate în regiunile adiacente Europei şi la care se face referire în prevederile din capitolul B, şi îndeosebi acele dintre statele mediteraneene care şi-au exprimat deja interesul de a face cunoscute punctele lor de vedere Conferinţei, sînt în mod special vizate prin acest capitol.

Comitetul de Coordonare hotărăşte modalităţile potrivit cărora organele de lucru ale Conferinţei pot consulta organizaţiile internaţionale competente asupra diferitelor puncte ale ordinii de zi.

3. Invitaţi

Secretarul general al Naţiunilor Unite va fi invitat să asiste, ca oaspete de onoare, la şedinţa inaugurală a Conferinţei.

D. DATA CONFERINŢEI

1. Conferinţa pentru securitate şi cooperare în Europa se va deschide la 3 iulie 1973, la orele 11,30.

2. Data începerii lucrărilor celei de a doua faze va fi fixată de miniştri în cursul primei faze.

3. Data începerii lucrărilor celei de a treia faze va fi hotărîtă în cursul celei de a doua faze, prin acordul dintre statele participante, pe baza recomandărilor Comitetului de Coordonare.

E. LOCUL CONFERINŢEI

Apreciind invitaţia Guvernului Finlandei şi ţinînd seama de considerente practice şi de rotaţie, participanţii hotărăsc că prima fază a Conferinţei pentru securitate şi cooperare în Europa se va desfăşura la Helsinki ; a doua fază se va desfăşura la Geneva ; a treia fază se va desfăşura la Helsinki.

F. REGULI DE PROCEDURĂ

Statele care participă la Conferinţa pentru securitate şi cooperare în Europa vor conduce lucrările lor în conformitate cu dispoziţiile următoare :

1. Toate statele care participă la Conferinţă iau parte ca state suverane şi in-

dependente şi în condiţii de deplină egalitate. Conferinţa se desfăşoară în afara aliaţelor militare.

2. Reprezentarea statelor participante la fiecare fază a Conferinţei este stabilită conform dispoziţiilor Capitolului A al prezentelor recomandări finale.

3. Organele de lucru ale Conferinţei sînt Comitetul de Coordonare, comisiile şi subcomisiile. Organele de lucru se vor reuni în cursul celei de a doua faze a Conferinţei. Cu toate acestea, Comitetul de Coordonare se va reuni la sediul celei de a doua faze înaintea începerii ei pentru a reglementa problemele de organizare ale acestei faze.

Organele Conferinţei vor putea, dacă vor dori, să instituie grupurile de lucru pe care le consideră utile. Organele şi grupurile de lucru ale Conferinţei sînt deschise tuturor statelor participante.

4. Hotărîrile Conferinţei vor fi luate prin consens. Consensul este definit prin absenţa oricărei obiecţii exprimată de către un reprezentant şi prezentată de acesta ca fiind un obstacol la adoptarea hotărîrii în cauză.

5. Preşedinţia

A. Şedinţele de inaugurare şi închidere a primei faze a Conferinţei sînt prezidate de către Ministrul Afacerilor Externe al ţării gazdă. Preşedinţia celorlalte şedinţe este asigurată pe baza rotaţiei, în condiţiile următoare :

a) Preşedinţia este asigurată prin rotaţie, pentru o şedinţă, de către miniştrii afacerilor externe ai statelor participante, într-o ordine stabilită, pe baza unei liste, rezultînd din tragerea la sorţi, ţară cu ţară, efectuată înainte de sfîrşitul Consultărilor de la Helsinki ;

b) În cazul cînd Conferinţa se reuneşte în dimineaţa şi după amiaza aceleiaşi zile, aceste reuniuni sînt considerate ca două şedinţe distincte ;

c) În intervalul dintre şedinţele Conferinţei, funcţiile de preşedinte sînt exercitate de ministrul afacerilor externe care a prezidat ultima şedinţă a Conferinţei ;

d) Dacă un ministru al afacerilor externe este în imposibilitate de a asigura preşedinţia, aceasta va fi asigurată de către ministrul afacerilor externe al ţării următoare, în ordinea stabilită.

B. Şedinţa inaugurală a reuniunilor organelor de lucru ale Conferinţei este prezidată de către reprezentantul ţării gazdă. Preşedinţia este, în contiunare, exercitată în condiţiile următoare :

a) Preşedintele Comitetului de Coordonare şi preşedinţii comisiilor sînt desemnaţi pe baza rotaţiei zilnice, în ordinea alfabetului francez, începînd cu o literă trasă la sorţi ;

b) Preşedinţii subcomisiilor şi altor organe subsidiare ale Conferinţei sînt desemnaţi pe baza rotaţiei, conform modalităţilor practice care vor fi stabilite la timpul oportun de către organele interesate.

În cazul cînd va apare necesitatea, un raportor va fi desemnat prin consens.

C. Dispoziţiile prevăzute pentru reuniunile primei faze vor fi aplicate **mutatis mutandis** la reuniunile celei de a treia faze a Conferinţei. Ele sînt eventual precizate de către Comitetul de Coordonare.

6. Secretarul Executiv pentru probleme tehnice va trebui să fie, în fiecare fază a Conferinţei, cetăţean al ţării gazdă respective. El va fi desemnat de ţara gazdă cu acordul statelor participante.

În organizarea serviciilor, Secretarul Executiv al fiecărei faze va fi răspunzător de recrutarea personalului său şi beneficiază de colaborarea secretariatelor celorlalte faze.

Secretarii Executivi îşi vor îndeplini sarcinile sub autoritatea Conferinţei şi vor face raport asupra activităţilor lor organului corespunzător al fiecărei faze a Conferinţei, în special în ceea ce priveşte chestiunile financiare.

7. La şedinţele primei şi celei de a treia faze a Conferinţei se vor întocmi procese verbale stenografice.

Propunerile asupra chestiunilor de fond vor fi remise în scris Preşedintelui şi difuzate tuturor participanţilor, ca şi amendamentele care se referă la ele. Propunerile adoptate vor fi înregistrate de Secretarul Executiv şi difuzate participanţilor.

Reprezentanţii statelor care participă la Conferinţă pot cere ca rezervele lor formale sau declaraţiile lor interpretative privind anumite hotărîri să fie în mod corespunzător înregistrate de Secretarul Executiv şi difuzate statelor participante. Aceste declaraţii trebuie să fie remise în scris Secretarului Executiv.

8. Şedinţele de deschidere şi de închidere ale primei faze a Conferinţei sînt publice. Celelalte şedinţe ale primei faze pot fi publice, dacă miniştrii hotărăsc astfel. Reuniunile Comitetului de Coordonare, precum şi cele ale comisiilor şi subcomisiilor, nu sînt de regulă deschise, cu excepţia unei decizii contrare a participanţilor. Dispoziţiile pentru cea de a treia fază sînt similare cu cele prevăzute pentru prima fază şi sînt eventual precizate de către Comitetul de Coordonare.

9. Limbile de lucru ale Conferinţei şi ale organelor sale de lucru sînt : germana, engleza, spaniola, franceza, italiana şi rusa.

Intervenţiile făcute într-una din limbile de lucru vor fi traduse în celelalte limbi de lucru.

10. Orice reprezentant poate face o declaraţie într-o altă limbă decît limbile de lucru. În acest caz, el trebuie să-şi asigure interpretarea într-una din limbile de lucru.

11. Procesele verbale şi hotărîrile Conferinţei sînt difuzate participanţilor în limbile de lucru.

Participanţii vor decide prin consens dacă este cazul să dea publicităţii, prin serviciile corespunzătoare ale Conferinţei, anumite documente sau comunicate privind desfăşurarea lucrărilor Conferinţei şi, în caz afirmativ, vor preciza conţinutul lor.

12. În cursul discutării unei probleme, un reprezentant poate ridica o moţiune de ordine şi preşedintele îi va da imediat cuvîntul. Un reprezentant care ridică o moţiune de ordine nu poate vorbi pe fond despre problema examinată.

13. În cursul şedinţelor, preşedintele va ţine o listă a oratorilor ; el poate, cu acordul participanţilor, să o declare închisă. El va trebui însă să acorde dreptul de răspuns oricărui reprezentant, dacă o intervenţie făcută după închiderea acestei liste face necesar dreptul de răspuns.

14. Prezentele dispoziţii de procedură sînt adoptate prin consens. Odată adoptate, ele nu vor putea fi modificate decît prin consens.

G. ARANJAMENTE FINANCIARE

I. Repartizarea cheltuielilor

S-a convenit asupra baremului de mai jos de repartizare a cheltuielilor Conferinţei, sub rezerva că această repartizare priveşte numai Conferinţa şi nu va fi considerată ca precedent care ar putea fi invocat în alte împrejurări :

Franţa	8,80	la sută
R.F. Germania	8,80	„
Italia	8,80	„
U.R.S.S.	8,80	„
Anglia	8,80	„
S.U.A.	8,80	„
	Total 52,80	la sută
Canada	5,52	la sută
	Total 5,52	la sută
Belgia	3,48	„
R.D.G.	3,48	„
Olanda	3,48	„
Polonia	3,48	„
Spania	3,48	„
Suedia	3,48	„
	Total 20,88	la sută
Austria	2,00	„
Cehoslovacia	2,00	„
Danemarca	2,00	„
Finlanda	2,00	„
Ungaria	2,00	„
Norvegia	2,00	„
Elveţia	2,00	„
	Total 14,00	la sută
Grecia	0,80	„
România	0,80	„
Turcia	0,80	„
Iugoslavia	0,80	„
	Total 3,20	la sută
Bulgaria	0,60	„
Irlanda	0,60	„
Luxemburg	0,60	„
Portugalia	0,60	„
	Total 2,40	la sută
Cipru	0,20	„
Vatican	0,20	„
Islanda	0,20	„
Liechtenstein	0,20	„
Malta	0,20	„
San Marino	0,20	„
	Total 1,20	la sută
	100,00	la sută 100 la sută

Schimbările necesare ale baremului de repartizare a cheltuielilor, în cazul unor modificări eventuale în lista de mai sus a statelor participante, vor fi hotărîte prin consens.

II. Sistemul de finanţare

1. Fondurile necesare pentru finanţarea Conferinţei vor fi avansate de către ţara gazdă a fiecărei faze, cu condiţia rambursării acestor avansuri, prin contribuţiile statelor participante, în conformitate cu baremul convenit de repartizare a cheltuielilor.

2. Plata contribuţiilor de către statele participante se va efectua într-un cont special al Conferinţei.

3. Plăţile se vor efectua în moneda ţării gazde.

4. Conturile vor fi lichidate pentru fiecare fază, sau la un interval de trei (3) luni, după cum va fi necesar.

5. Conturile vor fi stabilite în moneda ţării gazdă şi lichidate de îndată ce va fi posibil din punct de vedere tehnic după execuţia bugetară. Ele vor fi plătibile în termen de 60 zile după prezentare.

ANEXĂ

Statele participante la consultări

Anglia	Italia
Austria	Iugoslavia
Belgia	Liechtenstein
Bulgaria	Luxemburg
Canada	Malta
Cehoslovacia	Norvegia
Cipru	Olanda
Danemarca	Polonia
Elveţia	Portugalia
Finlanda	România
Franţa	San Marino
Republica Democrată Germană	Spania
	Statele Unite
Republica Federală Germania	Suedia
	Turcia
Grecia	Ungaria
Irlanda	U.R.S.S.
Islanda	Vatican

Dr. Rudolf Kirchschläger

ministrul afacerilor externe
al Austriei

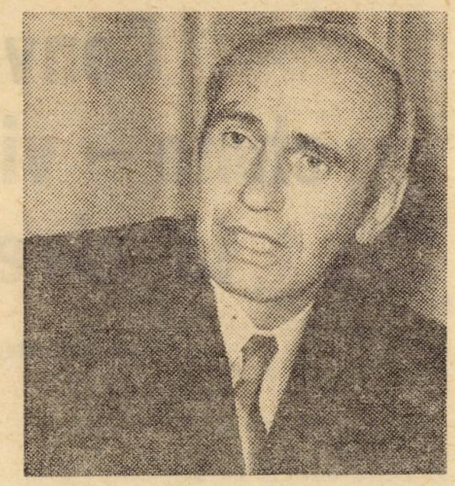

„Participarea în deplină egalitate a tuturor statelor europene"

Corespondență din Viena de la
Corneliu Vlad

„Ballhausplatz" e una din piețele centrale, dar relativ liniștite ale Vienei. Dinspre „Ring" – faimoasa arteră circulară a capitalei –, tumultul citadin răzbate pînă aici estompat de centura de verdeață a „Volksgarten"-ului, unul din marile parcuri publice ale orașului. De peste două secole, numele acestei piețe are în Austria o rezonanță similară lui „Downing Street" în Anglia și „Quai d'Orsay" în Franța. În „Ballhausplatz", la numărul 2, într-un palat baroc – care a găzduit, în 1815, lucrările Congresului de la Viena – se află sediul guvernului austriac. Săptămîna trecută, ministrul afacerilor externe al Austriei, dr. Rudolf Kirchschläger, ne-a primit în biroul său din „Ballhausplatz", spre a ne expune, pentru cititorii revistei „Lumea", opiniile d-sale, ca șef al diplomației austriece, în legătură cu actualul moment politic european, imediat premergător convocării conferinței pentru securitate și cooperare de la Helsinki.

Nu e pentru prima dată cînd dr. Kirchschläger se adresează revistei „Lumea"; șeful departamentului de presă al M.A.E., dr. Schallenberg, prezent la convorbiri, așează pe masă un exemplar din „Lumea" nr. 4 – 1972, cuprinzînd interviul acordat revistei de ministrul Kirchschläger, cu ocazia vizitei sale în România.

– Ce așteaptă Austria de la prima conferință general-europeană ?

La această întrebare – pe care, în ultimele săptămîni, am adresat-o, la Viena, premierului Finlandei și șefului Departamentului Politic Federal al Elveției (vezi „Lumea" nr. 23 și 24) – dr. Kirchschläger ne declară :

– La reuniunea miniștrilor de externe din luna iulie urmează să fie instalate comisiile conferinței, să fie stabilite, apoi trasate domeniile lor de activitate, să fie fixate preocupările de perspectivă ale acestor comisii. Aceasta ar fi partea formală a conferinței. În ce privește semnificația sa politică, este vorba, în principiu, de faptul că miniștrii de externe ai statelor europene vor avea posibilitatea să se întîlnească și să discute probleme de interes general, aflate sau nu pe ordinea de zi a conferinței, susceptibile de a contribui la adîncirea destinderii pe continent. Găsesc această etapă a dialogului european deosebit de necesară și oportună. Asemenea întîlniri repetate, sînt tot atîtea prilejuri de a înmulți contactele între state europene cu sisteme sociale diferite.

– Care este, în opinia ministrului de externe al Austriei, legătura între obiectivul destinderii politice și cel al dezangajării militare pe continent ?

– Să observăm că această conferință se numește a securității și cooperării în Europa. Avem însă, uneori, senzația că acest prim element – al securității – ne reține atenția prea puțin. Nu se poate spune că nu se vorbește mult despre acest subiect, că nu se fac numeroase declarații pe această temă. Este vorba de un lucru bun și necesar. Nu ne putem însă limita doar la atîta. Tot ce vorbim și scriem în legătură cu securitatea statelor europene trebuie să se traducă în acțiuni concrete. Consultările preliminare asupra reducerii trupelor și armamentelor în Europa centrală, desfășurate aici, la Viena, nu par – după cum sîntem noi informați – a fi realizat, pînă acum, progrese semnificative. Important este să sporim și să facem mai eficiente mijloacele de asanare a diferendelor și conflictelor, să realizăm ceva concret, pentru a da statelor încredere unul în celălalt și certitudinea că recurgerea la forță și la amenințarea cu folosirea ei va fi exclusă din practica raporturilor interstatale. Ținta eforturilor noastre trebuie să fie depășirea actualului echilibru de forțe bazat pe existența a două blocuri adverse ; drumul spre atingerea acestui scop trebuie parcurs treptat, pentru realizarea unei securități durabile. Împărtășesc, totodată, convingerea că al doilea obiectiv al conferinței – cooperarea – trebuie conceput, la rîndul său, ca un mijloc ce poate duce la întărirea securității. Istoria Europei din perioada postbelică oferă exemple care validează această opinie. În colaborare există o forță care poate să asigure și să consolideze pacea. Iar în acest domeniu cred că, în prezent, avem la îndemînă posibilități concrete de a acționa cu succes.

Privitor la aspectele instituționale ale conferinței general-europene, dr. Kirchschläger ne spune :

– Problema creării unui cadru organizatoric al conferinței este legată de obținerea unor rezultate concrete la această reuniune, rezultate care ar putea deveni evidente către sfîrșitul celei de-a doua faze, sau în a treia fază a conferinței.

Este necesar ca, între statele europene, să se statornicească un climat de încredere mai mare decît cel existent în prezent. Convorbirile care ne așteaptă trebuie și pot să determine sporirea coeficientului de încredere între state, iar modul de desfășurare a reuniunii pregătitoare a demonstrat acest lucru. Deși, în prima săptămînă a lucrărilor, participanții dădeau adesea impresia că – dacă mă pot exprima astfel – „privesc pe altă fereastră", astăzi, la Helsinki, interlocutorii întrețin realmente un dialog, se referă unul la argumentele celuilalt, iau în considerație punctele de vedere ale fiecăruia dintre participanți. Dacă ne-am închipui că, în cea de-a doua săptămînă a reuniunii, s-ar fi avansat propuneri de natura celor formulate în ultima parte a lucrărilor, e greu de crezut că ele ar fi întrunit consensul reuniunii. Spun aceasta tocmai pentru a exemplifica faptul că progresele conferinței țin de sporirea încrederii între statele participante.

Doctorul Kirchschläger ne vorbește, în continuare, despre aportul țărilor mici și mijlocii de pe continent la bunul mers al conferinței general-europene.

– În faza pregătitoare de pînă acum, țările noastre au contribuit cu succes la soluționarea unor probleme de multe ori complexe și delicate, soluționare care a venit în întîmpinarea punctelor de vedere ale tuturor participanților, lucru care a fost posibil – subliniez – tocmai datorită asigurării participării în condiții de deplină egalitate a tuturor statelor europene la lucrările conferinței. O asemenea participare s-a dovedit deci posibilă și ea trebuie să se exercite în continuare. Evident, nu vreau să fetișizez, susținînd că, în mod automat, țările mici și mijlocii dețin totdeauna ideile cele mai bune în ce privește una sau alta din problemele aflate în fața conferinței. Important este să existe certitudinea că, atunci cînd aceste state au într-adevăr puncte de vedere, inițiative mai bune, cuvîntul lor să fie luat în seamă. Considerăm că, în acest fel, trebuie să se desfășoare, și mai departe, activitățile conferinței. Este necesar să spunem că trebuie să existe și să se manifeste clar conștiința propriei responsabilități, a propriului drept și a propriei datorii a tuturor statelor de a-și exprima punctele lor de vedere asupra problemelor cu care sîntem confruntați.

– Cum ați caracteriza – l-am întrebat, în încheierea discuției, pe dr. Kirchschläger – raporturile dintre România și Austria pe fundalul actualului moment politic european ?

– Este un subiect la care îmi vine ușor să mă refer. Sînt îndreptățit să constat că modul de conlucrare între România și Austria, în timpul reuniunii de la Helsinki, s-a desfășurat bine. Trebuie adăugat că, și înainte de aceasta, schimburile noastre de vederi cu factorii responsabili din România în problemele europene, ca și în alte domenii de interes comun, s-au desfășurat în mod favorabil. Fapt care nu este de loc surprinzător : România și Austria sînt, în egală măsură, interesate de problematica securității și cooperării în Europa. Iar acest interes comun constituie o bază binevenită pentru dezvoltarea relațiilor dintre cele două popoare ale noastre.

SOFIA

„Posibilități largi pentru dezvoltarea cooperării în Europa"

Opinia publică bulgară urmărește cu mari speranțe evoluția pozitivă a situației internaționale europene și întîmpină, de fiecare dată, cu deosebită satisfacție orice nou eveniment care poate contribui la asigurarea unei păci trainice pe continentul nostru. In acest context, personalități ale vieții publice bulgare au apreciat, cu diferite ocazii, situația favorabilă creată de reuniunea de la Helsinki pentru convocarea Conferinței general-europene pentru securitate și cooperare.

Printre acestea se numără și vicepreședintele Comitetului pentru prietenie și relații culturale cu străinătatea, Nino Nikolov, care ne-a declarat : „Este cunoscut că, în ultimii ani, au avut loc modificări pozitive ale situației în Europa, ceea ce reprezintă o premisă și garanție reală pentru desfășurarea cu succes a Conferinței general-europene pentru securitate și cooperare. Un pas important i reprezintă semnarea și intrarea în vigoare a tratatelor dintre U.R.S.S. și Polonia cu Republica Federală Germania, semnarea acordului cvadripartit pentru Berlinul occidental, normalizarea relațiilor dintre cele două state germane exprimată în semnarea și ratificarea acordului privind principiile de bază ale relațiilor dintre R.D.G. și R.F.G. Spre un final pozitiv avansează și tratativele dintre R.S.C și R.F.G."

Enumerînd, apoi, și alte evenimente care au însemnat pași importanți spre îmbunătățirea climatului politic atît în Europa cît și în întreaga lume, reprezentantul opiniei publice bulgare a relevat rolul esențial al țărilor socialiste în dezvoltarea favorabilă a situației politice din Europa și din lume.

„Convocarea Conferinței general-europene — a spus Nino Nikolov — va face posibil să se construiască și sistemul pentru pace și securitate în Europa, care va garanta crearea unei situații politice și mai favorabile și va deschide posibilități largi pentru dezvoltarea colaborării reciproc avantajoase dintre statele europene. Toate acestea au convins popoarele din Europa, guvernele statelor europene, chiar adversarii destinderii, de utilitatea convocării cît mai grabnic posibil a Conferinței general-europene, urmînd, ca în timpul cel mai apropiat, să fie rezolvate problemele securității și cooperării în Europa".

C. Amariței

Sofia

PEKIN

Convorbiri chino — vietnameze la nivel înalt

Corespondență de la Ilie Tecuță

Din bogata agendă a evenimentelor politice de mare însemnătate ale lunii în curs, vizita oficială de prietenie a delegației de partid și guvernamentale a R. D. Vietnam, condusă de Le Duan, prim secretar al C.C. al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, și Fam Van Dong, membru al Biroului politic al C.C. al Partidului celor ce muncesc din Vietnam și premier al guvernului R. D. Vietnam, reține în mod deosebit atenția prin profundele ei semnificații asupra cursului continuu ascendent al relațiilor de prietenie și solidaritate dintre cele două țări și popoare. Din întrevederile, convorbirile și înțelegerile realizate cu acest prilej se poate desprinde deja concluzia că recenta vizită a delegației din R.D. Vietnam reprezintă un important moment în istoria relațiilor frățești dintre partidele și popoarele celor două țări. Această primă vizită în China a unei delegații de partid și guvernamentale a R. D. Vietnam imediat după încheierea războiului împotriva agresiunii americane și pentru salvarea națională, reprezintă o nouă și incontestabilă dovadă a stimei și prețuirii reciproce dintre cele două partide și guverne.

În cursul vizitei pe care au efectuat-o în China, membrii delegației de partid și guvernamentale a R. D. Vietnam au fost primiți de președintele C. C. al P. C. Chinez, Mao Tzedun. Desfășurată într-o atmosferă caracterizată de profunde sentimente frățești, convorbirea care a avut loc cu acest prilej a reliefat succesele poporului vietnamez în lupta împotriva agresiunii americane și în reconstrucția economică a țării după încheierea războiului. „Vietnamul aparține poporului vietnamez, nu reacționarilor din Vietnam și cu atît mai puțin imperialismului" — a subliniat președintele Mao Tzedun în cursul întrevederii.

Rodnicele convorbiri care s-au desfășurat pe parcursul recentei vizite oficiale a delegației de partid și guvernamentale a R. D. Vietnam s-au materializat, de asemenea, într-un „acord cu privire la ajutorul economic și asistență militară gratuite", pe care R. P. Chineză le va acorda R. D. Vietnam în anul 1974.

În timpul vizitei, în diferite împrejurări, membrii delegației R. D. Vietnam au exprimat conducerii chineze profunde mulțumiri pentru sprijinul permanent, consecvent și multilateral acordat de R. P. Chineză poporului vietnamez, iar delegația de partid și guvernamentală chineză care a participat la convorbiri a reafirmat hotărîrea fermă a poporului și guvernului chinez de a acționa și în viitor în direcția consolidării prieteniei dintre cele două partide, guverne și popoare în spiritul principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar.

În acest sens, comunicatul comun, publicat la încheierea vizitei delegației de partid și guvernamentale a R. D. Vietnam, reprezintă o strălucită confirmare a acestei noi dezvoltări a prieteniei și a solidarității militante dintre cele două țări și popoare. În același timp, în comunicatul comun cele două părți au cerut autorităților de la Saigon și guvernului american să respecte întru totul și să aplice cu strictețe toate prevederile acordului de pace de la Paris și ale documentului conferinței internaționale asupra Vietnamului. Considerînd că situația internațională evoluează într-un sens din ce în ce mai favorabil luptei revoluționare a popoarelor din întreaga lume împotriva imperialismului și constatînd rolul sporit al țărilor mici și mijlocii în rezolvarea problemelor internaționale, cele două părți și-au exprimat sprijinul față de popoarele din Asia, Africa și America Latină care luptă pentru apărarea independenței naționale, a suveranității de stat și dezvoltarea economică națională.

Dînd expresie înaltelor sentimente de admirație și prietenie pentru poporul vietnamez și făcînd un prim bilanț al rodnicelor convorbiri și înțelegeri realizate în cursul vizitei oficiale a înalților soli ai poporului vietnamez, premierul Ciu En-lai declara la recepția pe care delegația de partid și guvernamentală a R. D. Vietnam a oferit-o înainte de a părăsi Pekinul pentru o vizită în unele provincii ale țării : „Se poate afirma cu certitudine că vizita a fost încununată de succes deplin... Conducătorii de partid și de stat ai celor două țări au purtat convorbiri sincere, care au înregistrat rezultate pozitive".

Primirea la președintele Mao Tzedun : Le Duan și Fam Van Dong. La convorbire a fost de față Ciu En-lai

BELGRAD

Proiectul noii constituții

Corespondență de la Simion Morcovescu

Anul 1973 va fi consemnat în istoria Iugoslaviei, printre altele, și ca anul adoptării noii constituții a țării. La 7 iunie, Consiliul popoarelor, una din camerele Parlamentului iugoslav, a aprobat proiectul noii constituții, rodul muncii de aproape trei ani a unui colectiv însărcinat de Comisia pentru problemele constituției a Adunării federale să redacteze și să coordoneze punctele de vedere ale reprezentanților tuturor republicilor și provinciilor autonome iugoslave. Ultima lună și jumătate a fost marcată de lucrările desfășurate în cadrul diferitelor organe de conducere pe linie politică și obștească, chemate să-și spună cuvîntul în legătură cu textul proiectului de constituție, care cuprinde 6 părți, 14 capitole și 380 de articole.

Inițial, se preconizase o nouă fază de amendamente la constituție. În cursul discuțiilor, s-a ajuns însă la concluzia că trebuie pus la punct textul integral al constituției și, în consecință, s-a hotărît adoptarea unei noi, care să reflecte mai fidel toate schimbările intervenite în Iugoslavia și să definească mai clar căile de dezvoltare în viitor.

Noua constituție exprimă o continuare organică a transformărilor revoluționare începute, în urmă cu trei decenii, odată cu hotărîrile de importanță istorică luate la cea de-a doua sesiune a Consiliului antifascist de eliberare națională a Iugoslaviei, ținută în cursul războiului, în 1943, iar ulterior, a profundelor prefaceri pe plan social după eliberarea țării și consemnate în constituția adoptată în 1946, în Legea constituțională din 1953 (care a avut caracter de constituție) și în Constituția din 1963.

Țelul primei Constituții din 1946 a fost consolidarea cuceririlor revoluției și crearea condițiilor pentru desăvîrșirea ei. După adoptarea, în 1950, a Legii cu privire la autoconducere și, în urma rezultatelor obținute pe planul dezvoltării generale a țării, s-a constatat că această constituție nu mai oferea cadrul adecvat perspectivelor noi de dezvoltare a țării: astfel, în 1953 a fost adoptată Legea constituțională, echivalentă cu o constituție, și care a deschis procesul democratizării continue și asigurării controlului poporului asupra activității organelor executive. În Parlament a fost introdusă o nouă cameră — Consiliul producătorilor — iar autoconducerea a atras la treburile obștești mase tot mai largi de oameni ai muncii. Dar, și în noua formă, constituția s-a dovedit a nu asigura, în măsură suficientă, această largă participare la treburile de interes general. Cea de-a treia Constituție — adoptată în 1963 și pregătită timp de patru ani — a căutat ca, în formularea principiilor de bază ale sistemului politic și ale orînduirii sociale, să precizeze și să consolideze mai bine drepturile oamenilor muncii ca producători de bunuri materiale. Această constituție a consfințit noi realități și noi posibilități de dezvoltare social-economică, întemeiate pe principiul autoconducerii, concept însă cu o sferă de acțiune mult sporită, depășind limitele întreprinderilor și pătrunzînd și în domeniile vieții sociale. Procesul nu s-a oprit însă aici. În 1970, au fost inițiate cunoscutele amendamente la constituție, adoptate în iunie 1971, amendamente ce vizau o importantă reformă a structurii statului. Au fost puse pe baze relativ noi raporturile dintre federație și cele șase republici și două provincii

Belgrad. Sediul Adunării Federale din Iugoslavia. „1973 — anul adoptării unei noi constituții"

autonome. O parte din competențele federației au fost transferate republicilor, provinciilor autonome și comunelor. Însă, încă de pe atunci, s-a ivit necesitatea precizării mai clare a unor probleme legate de sistemul economic și social, de sistemul parlamentar și al comunelor, precum și de sistemul politic în general.

Motivînd necesitatea adoptării unei noi constituții, președintele Tito, în expunerea prezentată la Adunarea generală a federației, a spus, printre altele, că, „de la început noi am proclamat principiul după care clasa muncitoare trebuie să fie forța socială hotărîtoare, să dispună de veniturile pe care le creează. Însă, a arătat el, rezistențele pe care le-am întîmpinat în realizarea acestei acțiuni istorice au demonstrat că forțele care se opun autoconducerii și politicii Uniunii Comuniștilor au un sprijin obiectiv în relațiile existente și mecanismul instituțional în care se desfășoară repartiția veniturilor. De aceea, a fost necesară completarea sistemului constituțional pentru a se înlătura ceea ce este depășit, astfel încît să se deschidă cîmp nou dezvoltării relațiilor sociale de autoconducere".

La rîndul său, Mialko Todorovici, președintele Adunării federale, într-un interviu acordat săptămînalului „Komunist", a relevat că „multe soluții concrete ale Constituției din 1963 sînt depășite, întreaga viață socială a mers înainte atît de dinamic încît s-au modificat esențial condițiile generale. În ultimii zece ani, a afirmat el, venitul național s-a dublat. În aceeași perioadă, ponderea populației agricole s-a redus de la aproape jumătate la o treime. Numărul muncitorilor a sporit cu 20 la sută, iar al salariaților cu pregătire superioară de 2,5 ori. A crescut gradul de pregătire profesională și de cultură generală a clasei muncitoare. S-a dublat numărul muncitorilor calificați au sporit experiența politică și conștiința socială". Desigur, aceste fapte pozitive au pus, în mod obiectiv, necesitatea modificării constituției, cerută și de dezvoltarea continuă a relațiilor de producție și a sistemului politic.

Sintetizînd modificările la constituție — care au ca scop să exprime noile relații sociale și politice, în care rolul principal va trebui să-l joace muncitorul — ele ar putea fi pe scurt următoarele: structura de bază, cu unele excepții, rămîne în general așa cum a fost definită în Constituția din 1963. Modificările se referă la introducerea unui capitol care să dea o imagine generală a federației iugoslave; definirea relațiilor de autoconducere în faza actuală; formularea ansamblului noilor relații social-economice cu accentul pe noua poziție a producătorilor și a organizației de bază a muncii asociate; introducerea sistemului delegaților în locul celui clasic al deputaților; introducerea instituției consensului republicilor și provinciilor autonome în luarea de hotăriri privind unele probleme de interes general.

Mai simplu spus, noile modificări urmăresc ca legea fundamentală să asigure dreptul muncitorilor de a decide în legătură cu valorile create și a spori influența lor în sfera politică. În acest sens, se preconizează renunțarea la sistemul clasic de formare a organului suprem, introducîndu-se principiul delegaților. În baza acestui principiu, fiecare organizație de muncă își deleagă reprezentanții în parlament prin intermediul cărora participă la rezolvarea problemelor politice și obștești, începînd de la nivelul comunei pînă la cel federal. Aceasta presupune însă modificarea sistemului de organizare a parlamentului actual. Forul legislativ suprem al țării se va numi Adunarea R.S.F. Iugoslavia și va fi organizat pe principiul bicameral ce va înlocui actualul sistem de cinci camere. Cele două camere — Consiliul federal și Consiliul republicilor și provinciilor autonome — vor număra 288 de delegați, adică un număr mult mai mic decît cel actual, care se ridică la peste 650 deputați. Fiecare republică va trimite, în prima cameră, cîte 30 de delegați, iar în a doua, cîte 8, în timp ce provinciile autonome vor trimite, în prima, cîte 20 și, în a doua, cîte 4 delegați. Prezidiul R.S.F. Iugoslavia își menține funcția de organ colectiv de conducere a treburilor statului, iar Consiliul executiv federal își va desfășura activitatea ca și pînă acum. Desigur, textul constituției prevede competențele și modul de activitate a celor două camere.

Pînă acum, proiectul noii constituții a primit viza din partea organelor supreme de partid și de stat — Prezidiul Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia și Prezidiul R.S.F. Iugoslavia. După aprobarea de către Consiliul popoarelor — camera actualului parlament în competența căreia intră această problemă —, el este supus discuției publice. Acest plebiscit va dura pînă în toamnă, mai precis pînă la 15 septembrie, după care, cu completările ce vor fi aduse în timpul dezbaterilor publice, urmează să fie supus organului legislativ suprem spre aprobare. În primăvara anului viitor, vor fi organizate alegeri pentru Adunarea R.S.F. Iugoslavia pe baza noii constituții.

Aceasta va consfinți, după cum se afirmă în capitala iugoslavă, încă o fază a dezvoltării sistemului politic și social al țării, a democrației socialiste în Iugoslavia.

Trimişii noştri speciali transmit

REYKJAVIK

Opinia publică sprijină Conferinţa europeană

Corespondenţă de la George Serafin

În extremitatea nord-vestică a Europei, în ţara-insulă Islanda, securitatea şi cooperarea pe vechiul continent au constituit, zilele trecute, obiectul dezbaterilor unei reuniuni întrunind participanţi din 24 ţări europene. Ni se pare semnificativ faptul că, în timp ce la Helsinki reuniunea pregătitoare multilaterală îşi încheia cu succes mandatul, în depărtatul Reykjavik reprezentanţi ai opiniei publice europene îşi puneau problema modului în care popoarele continentului pot acţiona cît mai eficient pentru asigurarea desfăşurării în condiţii optime a Conferinţei pan-europene, pentru continua dezvoltare într-un climat de pace autentică a legăturilor pe ample şi variate planuri dintre ţările Europei.

Este aceasta o nouă expresie a mutaţiilor survenite în opinia publică, a angajării mai ferme a unor pături mereu mai largi ale populaţiei în sprijinirea tendinţelor spre introducerea unor relaţii noi între statele continentului ; este, în acelaşi timp, un test grăitor al capacităţii şi dorinţei de a găsi în comun, dincolo de opţiunile lor politice sau ideologice diferite, acele căi şi mijloace în măsură a-i apropia de realizarea unor ţeluri ce le sînt în egală măsură preţioase şi necesare. Dacă pastorul din Bruxelles şi avocatul din Nicosia, ziaristul din Budapesta şi profesorul din Köln, sindicalistul din Keflavik şi cercetătorul din Berlin au putut găsi un limbaj în atît de mare măsură identic, acesta este, fără îndoială, rezultatul şi, în acelaşi timp, confirmarea unui adevăr instalat din ce în ce mai solid în conştiinţa europeanului de astăzi : securitatea şi cooperarea atît de vitale progresului tuturor, îşi pot croi drum numai prin înţelegere, apropiere şi respect reciproc. Pentru participanţii la reuniunea de la Reykjavik a însemnat o sursă bogată de optimism faptul că sînt tot mai mult acceptate şi recunoscute ca esenţiale pentru asigurarea unei conlucrări trainice între toate naţiunile principiile egalităţii, respectului suveranităţii şi independenţei naţionale, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, al nerecurgerii la forţă şi la ameninţarea cu forţa, în raporturile interstatale. Evocînd aceste principii, delegatul islandez Einar Haraldsson le aprecia ca imperios necesare pentru „construirea unui sistem de securitate care să cuprindă toate statele Europei, să contribuie la depăşirea divizării continentului şi la dispariţia blocurilor militare, să se reflecte benefic asupra întregii lumi".

În cadrul reuniunii a fost, de asemenea, relevată, printre altele, o idee ce merită reţinută : Conferinţa pan-europeană pentru securitate şi cooperare nu este un scop în sine, ea este, sau mai corect spus ea poate şi trebuie să devină un instrument eficient pentru realizarea obiectivelor propuse. Dar însăşi această eficienţă este, în ultimă instanţă, condiţionată de permanentizarea şi reînnoirea continuă a legăturilor pe planuri multiple dintre statele continentului, de extinderea şi întărirea prin fire solide şi rezistente a acestei reţele de contacte, întîlniri, acorduri, declaraţii comune angajînd solemn ţările semnatare la respectarea noilor norme de conduită internaţională. Căci un sistem de securitate şi cooperare se hrăneşte şi se dezvoltă din propria sa substanţă, din neîncetata preocupare pentru cultivarea intensă a întregii game de principii pe care le pot cunoaşte raporturile interstatale bazate pe etica şi normele internaţionale.

Foarte mulţi participanţi au ţinut să releve că afirmarea tot mai fermă a voinţei popoarelor de a trăi în pace şi bună înţelegere, de a elimina orice manifestări ale vechii politici de forţă, dominaţie şi dictat, şi de a organiza pe baze noi colaborarea lor constructivă a devenit un factor de prim ordin, care determină, într-o măsură tot mai mare, întreaga evoluţie a vieţii internaţionale.

Reuniunea a desprins ca o concluzie pentru toţi cei ataşaţi ideii de pace şi securitate că de partea acestei idei trebuie cîştigate cercuri cît mai largi, cît mai reprezentative, care să se poată constitui într-o forţă reală, capabilă să stăvilească intenţiile şi tendinţele opuse concretizării şi materializării acestei idei şi să reprezinte, în acelaşi timp, un factor dinamic în accelerarea şi consolidarea cursului spre edificarea a noi relaţii între state, spre democratizarea relaţiilor internaţionale, spre acea convieţuire rodnică menită să asigure progresul general prin participarea tuturor, spre beneficiul tuturor.

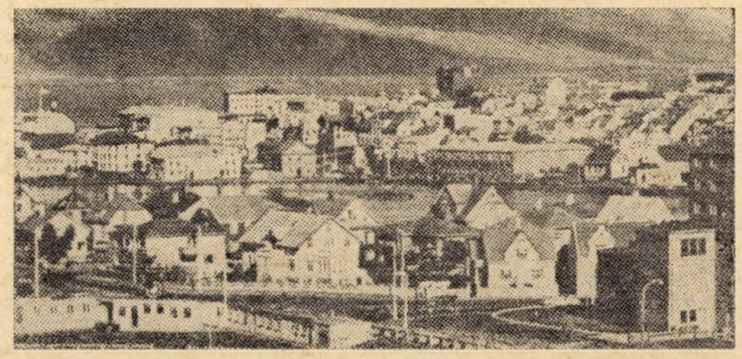

Reykjavik. Vedere din oraş

N. A. T. O. şi anti-N. A. T. O. la Copenhaga

Corespondenţă de la Cornel Răducanu

Handicapaţi de coincidenţa dintre ziua deschiderii sesiunii N.A.T.O. şi cea a apariţiei revistei noastre — 14 iunie —, ne aflăm deocamdată, aici la Copenhaga, în aşteptarea protagoniştilor care, cu excepţia secretarului de stat american William Rogers, a cărui continuitate în desfăşurarea programului său diplomatic l-a adus în capitala daneză direct de la sesiunea din Teheran a pactului C.E.N.T.O., vor sosi, probabil, abia joi pentru a fi punctuali la festivitatea de deschidere de la primăria Frederiksberg. Pînă atunci, pînă cînd la „Bella Centret" se va intra în desfăşurarea propriu-zisă a sesiunii, ritualul preliminar oricărei asemenea reuniuni şi schimbul de vederi cu observatorii şi purtătorii de cuvînt oficiali şi oficioşi în număr deosebit de mare (cîte sînt şi punctele de vedere) pe culoarele complexului rezervat conferinţei şi aparatului de mass-media, ne permit cîteva anticipări. Ne sprijinim în aceasta pe conţinutul discuţiilor şi comunicatului din 7 iunie de la Bruxelles al celor 13 miniştri ai apărării din N.A.T.O. (Franţa nu participă la reuniunile militare, iar Islanda a absentat în semn de protest faţă de prezenţa flotei britanice în apele ei teritoriale), ca şi pe informaţiile privind liniile esenţiale ale raportului secretarului general al N.A.T.O., Joseph Luns, cu care va începe joi dezbaterea propriu-zisă.

Cu referire la întîlnirea liderilor militari ai N.A.T.O., ceea ce se recunoaşte aici de cele mai autorizate cercuri este lipsa de ecou a cererii insistente, şi prea puţin diplomatice, formulată de James Schlesinger, ministrul desemnat al apărării S.U.A. Este vorba, în esenţă, de capitolele militar-economice ale pachetului cu care se prezintă S.U.A. în faţa aliaţilor vest-europeni, sub formula, între altele, a „unei echitabile distribuiri a poverilor". În termeni mai puţin echivoci, aceasta înseamnă tentativa de reducere a părţii din deficitul anual al balanţei de plăţi a S.U.A. provocată de întreţinerea armatei americane din Europa (1,5 miliarde dolari) prin concesii vamale şi acoperirea cheltuielilor de către aliaţi. Este o expresie, e drept mai puţin elegantă, a „regionalismului" rezervat vest-europenilor în cadrul „globalismului" asumat de S.U.A., strategie politică redefinită recent în „Carta Kissinger". Astfel, ecuaţia — trupe, bugete militare sporite, acoperire

de cheltuieli de întreținere — departe de a fi fost soluționată la Bruxelles acum o săptămînă, se va relua la Copenhaga în cadrul mai „propice" al alăturării, la argumentările militar-economice de mai sus, a motivărilor politice la care secretarul de stat William Rogers va apela cu siguranță. Nu este pentru nimeni vreun secret că, sosit la Copenhaga cu 2 zile înaintea colegilor săi, William Rogers nu face numai vizite protocolare membrilor guvernului danez, dar caută să găsească înțelegere la unul din componenții așa-numitului flanc nordic al alianței, unde reticențele față de proiectele militare și politice ale S.U.A., directe și prin intermediul N.A.T.O., sînt, după expresia ziarului „Berlinske Tidende", „foarte reticente și chiar cu îngrijorare apreciate". (De altfel, Danemarca este singura țară vest-europeană care nu numai că nu a înțeles să-și amplifice contribuția la forțele N.A.T.O., dar a operat chiar importante reduceri bugetare la acest capitol).

Rămînînd încă în domeniul problemelor militare, care în N.A.T.O. au întotdeauna precădere asupra celorlalte, reuniunea va examina, desigur, și perspectiva, la reluarea din toamnă, a discuțiilor de la Viena privind reducerea trupelor în centrul Europei. Se știe că aceste negocieri care, ca și alte măsuri de dezarmare și dezangajare militară, interesează toate statele, sînt concepute de unele puteri N.A.T.O. a fi examinate de pe poziții de bloc.

Și, astfel, sesiunea a 16-a a Consiliului ministerial N.A.T.O. se pregătește să-și înceapă lucrările abordînd cu destulă nesiguranță dosarul unei multiple și complexe problematici. Pe de o parte, efortul american de a obține o nouă „armonizare" a alianței atlantice în proaspătul ambalaj teoretic prezentat de H. Kissinger și care se lovește de ostilitatea unor țări ca Franța și membrele așa-numitului flanc nordic, în special Danemarca și Islanda. Aceste țări, și altele încă, văd desenîndu-se în cadrul noii strategii globaliste a Washingtonului un sistem de aranjamente care trece pe deasupra intereselor lor, solicitîndu-se în plus acoperirea financiară a dificultăților economiei americane. Pe de altă parte, ceea ce în decembrie 1972, după precedenta reuniune N.A.T.O., era definit de ziarul englez „Guardian" ca fiind „disponibilitatea alianței de a se trezi la realitate", apare ca un proces cu un ritm încă prea lent. Totodată, aceiași observatori autorizați, pentru a nu lăsa în nici un caz iluzia unei unități de vederi atlantice, recunosc, așa cum anticipează și „Times"-ul londonez, că „armonizarea pozițiilor de care vorbesc adesea comunicatele N.A.T.O. este departe de realitatea particulară a statelor membre, de interesele lor, cu deosebire ale celor mici și mijlocii, mai ales acum, cînd pe malul american al Atlanticului există o optică ciudată asupra a ceea ce reprezintă obiectivele «anului european» și ale «noii structuri» occidentale".

Deocamdată, de aici de la „Bella Centret" din Copenhaga, din încrucișările de opinii și chiar polemici între purtătorii de cuvînt ai celor 15 delegații, încercăm să desprindem complexitatea ghemului de contradicții care „unește" pe membrii alianței atlantice în ajunul reuniunii ministeriale de vară, într-un moment politic european care solicită, în primul rînd, un răspuns pozitiv cerințelor opiniei publice, ale popoarelor de pe continent. Esența acestor cerințe face și obiectul acțiunilor organizate de un reprezentativ comitet anti-N.A.T.O. reunind 30 de organizații obștești diferite și care, după cum își definește intențiile într-un afiș larg răspîndit pe străzile capitalei daneze, cere „părăsirea de către N.A.T.O. a acțiunilor de forță și intervenție militară, sprijinirea procesului de destindere europeană, ieșirea Danemarcei din această organizație". Se intenționează chiar desfășurarea, în paralel cu reuniunea de la „Bella Centret", a unei mari conferințe de protest anti-N.A.T.O.

În orice caz nu este lipsit de interes a lua la fața locului pulsul organismului nord-atlantic supus în văzul întregii lumi unui proces de degradare interioară și în raport cu evoluțiile mondiale, care-i confirmă de la o sesiune la alta anacronismul, iar în contextul internațional actual este cu atît mai tentant a prospecta, de la sursă, liniile de conduită pe care N.A.T.O. înțelege să se angajeze acum, după strălucitul consens al preliminariilor de la Helsinki, care îndeamnă evoluția europeană și mai ferm pe calea renunțării la formațiuni și metode închistate, pe calea conjugării fără discriminări a eforturilor de pace a tuturor statelor europene.

BOCHUM

Pe Pămînt, văzînd Pămîntul din afară

Corespondență de la Vasile Crișu

Observatorul astronomic din Bochum se bucură astăzi, în lumea științei, de o largă reputație. Vizitarea acestei instituții prestigioase ne-a oferit prilejul realizării unei convorbiri, în exclusivitate pentru cititorii revistei „Lumea", cu prof. HEINZ KAMINSKI, directorul Observatorului astronomic, personalitate științifică cunoscută în întreaga lume pentru activitatea depusă în probleme ale cercetării spațiale. L-am rugat să ne spună cîteva cuvinte în legătură cu dezvoltarea Observatorului, actuala sa structură, țelurile propuse.

— La 4 octombrie 1972, ne relatează prof. Heinz Kaminski, Observatorul astronomic din Bochum și-a sărbătorit 25 de ani de existență. Inițial, aici se afla un observator astronomic popular, în jurul căruia se constituise, din inițiativă privată, un mic grup de oameni de știință, între care și interlocutorul dv., deosebit de interesați în cercetarea spațiului extraterestru. Lărgirea continuă a domeniilor de activitate ale grupului amintit și, ca urmare, necesitatea unei perfecționări și îmbogățiri permanente a instalațiilor Observatorului au condus la transformarea vechiului observator popular într-un complex științific de anvergură, cel de astăzi. Acest complex, care-și păstrează în întregul său denumirea de Observator astronomic, se împarte, de fapt, în trei secțiuni distincte : Stația de observare astronomică, Planetariul și Institutul de cercetări spațiale. În ceea ce privește țelurile propuse activității pe care o desfășurăm, acestea sînt : crearea unui sistem de schimb de informații asupra rezultatelor cercetării științifice în domeniul spațial între Est și Vest ; dezvoltarea unor noi metode de cooperare între știință și societate ; recepționarea transmisiilor efectuate de sateliții artificiali ai Pămîntului, de sondele spațiale și navele cosmice cu echipaj uman ; aducerea unei contribuții a R.F.G. la cercetarea spațială la nivel internațional.

Întrucît la Institutul de cercetări spațiale al Observatorului sînt recepționate și prelucrate datele culese și transmise din Cosmos de om sau aparatura creată de el, ne-a interesat care sînt împrejurările în care au fost puse bazele acestui institut.

— Începuturile institutului menționat de dv. datează din 4 octombrie 1957, cînd a fost lansat primul satelit artificial al Pămîntului.

Ne pregăteam pentru Anul geofizic internațional. Ca oameni de știință, informați asupra evoluției tehnicii de cercetare spațială, simțeam că am păși deja într-o etapă cînd vor fi lansați sateliți artificiali. Ne propusesem, în cadrul pregătirilor pe care le făceam pentru Anul geofizic internațional, să observăm și să aducem datele științifice furnizate de activitatea unor asemenea sateliți, în eventualitatea lansării lor. Ne așteptam, sincer să fiu, ca primii sateliți artificiali să fie lansați de americani. Spre surprinderea noastră, la 4 octombrie am aflat că în jurul Terrei se rotește un astfel de satelit, dar nu american, ci sovietic. El emitea semnale și, în 10—12 ore, am și instalat o antenă ce ne permitea o observare acustică. Urmăream cu emoție evoluția satelitului sovietic din locuința mea, mai bine-zis din pivnița locuinței, unde instalasem aparatura necesară.

Trimişii noştri speciali transmit

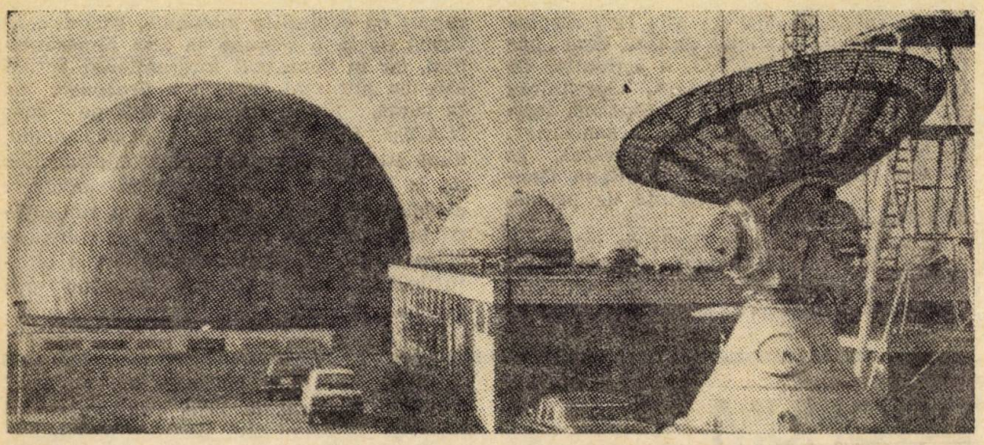

„O ureche spre Univers" : Complexul Instiutului de cercetare spaţială din Bochum

Curînd, a avut loc evenimentul următor, mai precis la 12 aprilie 1961. Dimineaţa, la ora 7, am primit un telefon din partea Academiei de Ştiinţe din Moscova. Mi se comunica lansarea în U.R.S.S. a primului satelit artificial cu echipaj uman — „Vostok 1", avîndu-l la bord pe Iuri Gagarin. Am putut atunci înregistra pe bandă de magnetofon etapele aterizării lui Gagarin. Îmi amintesc că acest lucru a constituit un nou element de senzaţie pentru presă. În ziua respectivă, circa 300 de ziarişti mi-au transformat locuinţa într-o tabără a presei. Toţi doreau să intre în ea, să fie „la faţa locului", cum se spune, să-l asculte pe primul om ce a păşit în Cosmos. Pivniţa era însă mică. Intrau doar cîte trei odată, într-un fel ca la dentist.

Din 1957 pînă în 1973 — toţi aceşti ani au fost plini de momente culminante ale cercetării cosmice prin lansare de sateliţi şi nave, aşa că îmi vine greu să vorbesc de fiecare în parte. Vreau doar să subliniez că simţim şi astăzi, la fel ca în prima zi, bucuria copilărească, emoţia unui asemenea eveniment.

— *Pentru recepţionarea semnalelor şi imaginilor transmise de sateliţii şi navele spaţiale este necesară aprobarea ţării care îi lansează ?*

— Da. Institutul nostru de cercetări spaţiale deţine, în această direcţie, o aprobare de principiu din partea Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. şi din partea N.A.S.A.

— *Care sînt direcţiile activităţii Institutului ?*

— Cercetarea Terrei din Cosmos, în scopul de a contribui la formarea unei noi atitudini a omului pe Pămînt, corespunzătoare nivelului său de cunoaştere.

Există, din păcate, larg răspîndită imaginea Terrei ca ceva imens, unde fiecare poate face ceea ce vrea, ceea ce doreşte. Astăzi, ştim însă că Terra este un organism închis, bine definit în toţi parametrii săi. Nimeni nu poate să părăsească Pămîntul, în înţelesul fizic al cuvîntului. Forţele de acţiune ale omului întrec însă la ora actuală posibilităţile limitate oferite de acest organism pe care noi îl numim Terra. Este absurdă ideea că între bunăstare şi consumul nestăvilit există semnul egalităţii. Eu compar Pămîntul cu o cutie de conserve ermetic închisă, în care se găsesc mii de furnici. Ele pot vieţui doar dacă fiecare din ele, înainte de a face o mişcare, de a întreprinde ceva, examinează atent cum va influenţa această mişcare, această acţiune, activitatea celorlalte furnici, făcînd-o interdependentă de aceasta. A sosit momentul ca oamenii de pe Terra să examineze, la rîndul lor, tot ceea ce fac pentru a nu prejudicia pe alţii, pentru a nu prejudicia activitatea şi, în ultimă instanţă, viaţa acestei nave pe care o locuim, denumită „Pămînt". Observaţiile şi concluziile ştiinţifice trebuie să se transforme într-o afirmaţie cu valoare sociologică. Astfel de cercetări facem noi. Activităţile ştiinţifice care nu permit o asemenea afirmaţie nu sînt, după părerea mea, oportune, ele nu au sens. Principala sarcină a institutului nostru este, deci, aceea de a efectua observaţii asupra Pămîntului cu ajutorul semnalelor şi imaginilor transmise din Cosmos în ceea ce priveşte, de exemplu, climatologia, fenomenele geologice, geotermica şi vulcanologia, fenomenele de glaciaţiune şi hidrologice, de oceanografie, poluare etc., influenţa exercitată de om asupra tuturor acestora — extrem de evidentă, de altfel, — şi de a transforma concluziile la care ajungem într-o afirmaţie de valoare sociologică.

— *Poate veni omul, vreodată, în contact direct cu forme de viaţă de pe alte planete ?*

— Este o întrebare interesantă, dar pe planul practicii problema nu se pune nici măcar într-un viitor apropiat.

MADRID

Puncte de reper pe traseele politico-economice

Corespondenţă de la Anca Voican

Spania turistică nu are nevoie de recomandări. Publicitatea i-o asigură locurile imortalizate de istorie şi literatură, i-o fac, dezinteresat, Cervantes, Goya şi Picasso, i-o sporesc, în sezonul corridelor, Dominguin, Antonio Bienvenida şi Paco Camino. Cînd schimbi o vorbă cu orice madrilen, Spania turistică este ceva de la sine înţeles. Pentru a marca alte trăsături decît cele ultracunoscute, au numit, în schimb, anotimpul recent încheiat „sezonul bilanţului economic". Este vorba de o perioadă de bilanţ, cînd se fac adunări şi scăderi cu numere mari, cifrele, în limbajul lor laconic, dînd răspunsuri precise la întrebările specialiştilor de politică economică. În aceste momente de bilanţ, am avut ocazia să stau de vorbă cu oficialităţi din cîteva ministere de resort, prilej de a cunoaşte, din sursă directă, opiniile factorilor de decizie.

Realitatea că economia spaniolă a anului 1973 se deosebeşte fundamental de cea de acum un deceniu nu cere prea multă osteneală pentru a fi probată. Este de ajuns să te afli la Madrid, imobilizat între şiruri de maşini oprite de trafic, ca să constaţi că şi aici „avantajele" motorizării circulaţiei îşi fac simţită prezenţa ca în oricare altă mare capitală. La cei circa 4 milioane de locuitori ai săi, Madridul găzduieşte peste un milion de autoturisme, suficiente pentru a invada strada şi marginea trotuarului, după ce au ocupat pînă la refuz nenumăratele parcaje subterane. Dar acestea sînt detalii legate de prima impresie, cu care te obişnuieşti şi închei un armistiţiu tacit încă din primele ceasuri. Îţi rămîne să iei decizia de a fi mai departe dispus să vezi, să cauţi, să întrebi. Gazdele răspund cu lux de amănunte, dau lămuriri, fac comparaţii. Explică atît rezultatele, cît şi soluţiile pe care şi le propun pentru capitolele unde n-au izbîndit.

Cea mai frecventă constatare se referă de pildă, la balanţa serviciilor din ultimii doi ani, care a înregistrat o creştere suficientă pentru a reuşi să acopere deficitul balanţei comerciale şi a oferi, în plus, fonduri a căror destinaţie rămîne să fie stabilită în conformitate cu priorităţile actuale. „Transformarea situaţiei balanţei de plăţi, spunea o oficialitate economică, deschide perspective pentru iniţiative în domeniul politicii economice, poate la fel de importante cu cele din 1959, cînd economia spaniolă s-a decis să pătrundă ferm pe pieţele mondiale". Anul 1959 este numit „anul decolării", al primelor rezultate de substanţă ale politicii de industrializare. S-a schimbat profilul exporturilor (mai multe produse industriale), a început construcţia „poligoanelor de dezvoltare" din regiunile rămase la periferia economiei, s-au iniţiat primele încercări de planificare. Contribuţia fiecărui sector — agricultură, industrie, servicii — la realizarea venitului naţional s-a deplasat simţitor dinspre primul spre al doilea, lăsînd ultimului un loc important : respectiv, 14, 34, 52 la sută în 1971.

Această structură pune în evidență părăsirea caracterului eminamente agricol al economiei, tendința spre un profil industrial, ponderea mare a sferei serviciilor, explicabilă prin dezvoltarea puternică a industriei turismului. Anul trecut, Spania a fost vizitată de aproape 33 de milioane de turiști — un milion și ceva mai puțin decît populația țării — care au adus venituri în valoare de 2 607 milioane de dolari. La secția de propagandă turistică a Ministerului Turismului și Informațiilor, mi se explica acest mare volum al vizitatorilor străini prin condițiile pe care le oferă Spania pentru asigurarea „turismului continuu". Lunile de vîrf — iulie, august — acoperă aproape o treime din activitatea turistică, dar ceea ce se încearcă este tocmai o descentralizare, pentru crearea unei permanente disponibilități de primire : sporturi de iarnă, congrese internaționale ce pot fi găzduite de diverse stațiuni, sezon neîntrerupt în insulele Baleare etc.

O sinteză concludentă a anului economic 1972 a fost dată publicității, concomitent, la Paris și Madrid de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică. Ziarele madrilene au comentat pe larg concluziile acestui raport, care a făcut, de altfel, obiectul unei conferințe de presă, desfășurată la Ministerul Afacerilor Externe. Notele pozitive ale anului 1972 se referă la creșterea cu 7,5 la sută a produsului național brut și la excedentul balanței de plăți, în timp ce — la pasiv — inflația și, implicit, creșterea prețurilor sînt considerate probleme ce continuă să aibă efecte negative asupra întregii economii. Progresul investițiilor și sensibila creștere a activităților de export au avut ca rezultat succesele amintite ; prețurile, în schimb, au înregistrat cea mai mare creștere din ultimii cinci ani.

Economiștii spanioli sînt de părere că devin indispensabile reforme structurale. Echilibrul dintre importuri-exporturi fiind în mod constant perturbat de volumul mare al importurilor — de unde deficitul balanței comerciale —, în ultimul timp s-au introdus o serie de restricții menite să stăvilească această tendință. Astăzi se consideră, însă, că liberalizarea importurilor ar putea fi un mijloc de stăvilire a creșterii prețurilor, ceea ce, pe termen lung, ar sprijini inclusiv competitivitatea exporturilor spaniole. La Ministerul Comerțului, cu prilejul vizitei făcute la conducerea Direcției politicii comerciale, gazdele mi-au explicat că mutațiile din cadrul balanței de plăți, care a trecut de la tranzacții economice (cu exteriorul) în mod cronic deficitare la unele excedente ale balanței curente, se datorează progresului exporturilor nealimentare, respectiv industriale, turismului și intrărilor de capital pe termen lung.

„În prezent, putem oferi un export industrial suficient de diversificat, declara la începutul anului ministrul industriei, López de Letona, paralel cu faptul că ocupăm primele locuri la produse industriale a căror prezență în exporturile de acum 10 ani era practic nulă".

Dezvoltarea industriei a favorizat nemijlocit această evoluție, eforturi substanțiale făcîndu-se, de peste un deceniu, pentru reabilitarea unor regiuni rămase mult în urmă. La Ministerul Planului de Dezvoltare, de pildă, întrevederea cu factori de răspundere din conducerea ministerului a prilejuit detalii suplimentare. În urmă cu circa 12 ani, au fost alese cîteva orașe pentru „plantarea" unor industrii de perspectivă, luînd naștere șapte poligoane de dezvoltare, printre care cele de la Zaragoza, Huelva, Sevilla, La Coruña, Valladolid, Burgos. S-au cumpărat terenuri pentru construcția noilor întreprinderi, care au fost scutite de impozite. Astăzi, planurile economice — Spania se află la începutul celui de-al treilea plan de dezvoltare, pe patru ani — prevăd dezvoltarea regiunilor în ansamblu, etapă următoare după formarea acelor „poluri" industriale. Disparitățile regionale, care continuă să rămînă un dosar deschis și ridică numeroase probleme mai ales de ordin social, fac necesară deplasarea unor investiții dinspre zonele tradițional favorizate — Madrid, Barcelona, Bilbao — spre altele, ca Santander, care nu au resimțit efectele preocupărilor de dezvoltare economică.

Dezechilibrul economic dintre regiuni, despre care gazdele vorbesc cu vădită preocupare, dă naștere, printre altele, unei migrații continue a populației, ceea ce duce la lipsa acută de locuințe, la formarea unor centuri periferice ale marilor orașe, dar mai ales la conflicte sociale uneori de amploare. Creșterea prețurilor și repartizarea inegală a venitului național afectează direct tocmai aceste pături active și, mai ales, pe cei cu salarii mici și foarte mici, ceea ce determină, anual, un număr mare de emigranți, fapt consemnat ca îngrijorător la conferința de presă pe marginea raportului O.C.D.E. În 1972, conform cifrelor furnizate de Institutul de emigrare, 103 800 spanioli au părăsit Spania, îndreptîndu-se spre țări vest-europene, mai ales Franța, R.F.G. și Elveția. Dacă se adaugă cifrele șomerilor înregistrați (nu existenți) în 1971 — 211 600, dintre care jumătate în industrie și servicii — se confirmă îngrijorarea în legătură cu mîna de lucru, mai ales în această perioadă de avînt industrial. Mulți lucrează, pe de altă parte, în mai multe locuri de muncă, practica serviciilor concomitente fiind foarte răspîndită în zonele industrializate. Sînt cîteva din cauzele numeroaselor conflicte de muncă, mergînd pînă la ample confruntări sociale, care izbucnesc în diferite regiuni și orașe spaniole. Creșterea venitului pe cap de locuitor — 1 127 de dolari în 1972 — este prea puțin resimțită de păturile neprivilegiate, de unde înfruntările sociale, uneori dramatice, ca cele de la El Ferrol, Barcelona, Oviedo, Vigo, Bilbao. Anul trecut, s-au pierdut datorită întreruperii lucrului, pe întreaga economie spaniolă, cîteva milioane de ore lucrătoare, numai la Barcelona, oraș puternic industrializat (150 000 de întreprinderi de diverse mărimi și profiluri, un milion și jumătate de muncitori), izbucnind peste două sute de conflicte de muncă.

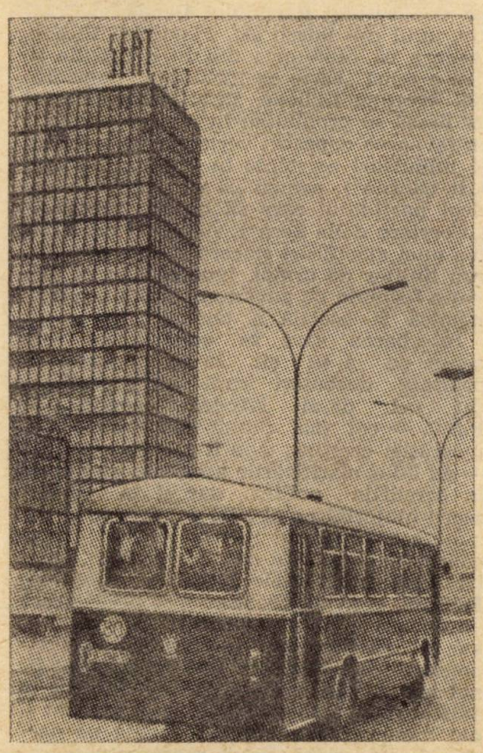

Barcelona. Sediul S.E.A.T.

Concedierile, nivelul salariilor, costul vieții (care a crescut cu 7,25 la sută în 1972), disparitățile dintre venituri ca și cele dintre regiuni declanșează ample mișcări revendicative. O statistică dată publicității la Madrid de către Ministerul Muncii releva că, anul trecut, s-au înregistrat 656 acțiuni greviste — față de 533 în 1971 — la care au participat 174 400 de muncitori, în condițiile în care grevele sînt considerate ilegale. De altfel, majoritatea oficialităților recunosc intensitatea agitației muncitorești și activitatea, în marile întreprinderi, a sindicatelor clandestine, cu toată menținerea unui aparat sindical oficial. Analizînd condițiile ce favorizează asemenea confruntări, „La Vanguardia" (cotidianul spaniol cel mai bine realizat, se pare, după opinia spaniolilor, și mai ales a celor din Barcelona, unde apare) cita din „El diario vasco" : „S-a vorbit de faptul că venitul pe cap de locuitor a depășit 1 000 de dolari. Dar în ce măsură această îmbunătățire sensibilă în bogăția țării se extinde asupra tuturor spaniolilor? Important este ca cifrele care se obțin în toate domeniile activității economice să fie satisfăcătoare, dar este și mai important ca beneficiile produse de acestea să se extindă la un număr cît mai mare de spanioli. Pe cetățeanul mijlociu nu-l interesează proporția venitului „pe cap de locuitor" sau creșterea venitului național, dacă aceste cifre nu au o corespondență foarte clară și foarte palpabilă în sporirea bunurilor pe care le poate achiziționa sau a serviciilor de care se poate bucura. Aceasta este latura cea mai simplistă, dar și cea mai operantă dintre toate care privesc dezvoltarea noastră".

Mîna de lucru ieftină atrage investițiile companiilor străine, încurajate, pe de altă parte, de ritmul accelerat al dezvoltării economiei spaniole (produsul industrial brut a înregistrat, de pildă, în 1972, un spor de 10,7 la sută în cifre reale, cotă record în Europa occidentală). Firma „Fiat" a fost, de aceea, printre primele care au considerat rentabilă instalarea unor fabrici în Spania, „SEAT" — societatea spaniolă de autoturisme — fiind astăzi pe primul loc (în ceea ce privește cifra de afaceri) pe lista celor mai mari întreprinderi industriale din Spania (24 de mii de lucrători în 1970). Investițiile străine în industrie, care depășesc 50 la sută din capitalul social, după cum declara ministrul de resort, totalizează peste 8 miliarde de pesetas, înregistrînd în 1972 o creștere de 24,2 la sută față de 19,6 la sută în 1971. „Renault", „Nestlé", „Chrysler" dispun de filiale de dată mai veche, în timp ce „Ford" își propune să investească, pentru construirea unei fabrici de automobile lîngă Valencia, 350 de milioane de dolari: opt mii de lucrători și o producție (prevăzută pentru 1976) de 240 de mii de vehicule anual, din care două treimi destinate exportului. Vecină cu țările Pieței comune, dar nefăcînd parte din C.E.E., Spania oferă avantajul „tratatului de asociere", conform căruia produsele spaniole pot pătrunde pe piața amintitelor țări, beneficiind de o reducere de 60 la sută a tarifelor vamale. Pentru firmele americane, acest avantaj nu este neglijabil, din contră, constituie un argument în plus pentru sporirea investițiilor. Statele Unite sînt, de altfel, principalul client al Spaniei, atît din punct de vedere al exporturilor cît și al importuri-

lor. Ponderea în continuă creștere a companiilor străine, în general societăți multinaționale, în economia spaniolă îngrijorează într-o oarecare măsură chiar unele cercuri executive din sfera economică.

Politica economică, prin fiecare din capitolele ei, concentrează atenția experților, mai ales că, dați fiind indicatorii pozitivi ai anului 1972, se simte nevoia continuității eforturilor pentru menținerea lor, pronosticurile pentru anul în curs indicînd deocamdată ritmuri încetinite. Rămîne ca noua echipă guvernamentală formată la începutul săptămînii să indice lista priorităților pentru lunile ce urmează.

Domeniul economic va fi, însă, doar unul din cele ce vor sta în vizorul noului cabinet, a cărui recentă formare presupune revederea tuturor sferelor de cuprindere a activităților sale. Hotărînd, la 8 iunie, să predea funcția de premier lui Luis Carrero Blanco, fost vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, generalul Franco păstrează în continuare funcția de șef al statului și pe cea de comandant suprem al forțelor armate. Amiralul Carrero Blanco, căruia generalul Franco, intrat în cel de-al 81-lea an al vieții, i-a încredințat înalta funcție de șef al guvernului, deține deja din 1967 pe cea de vicepremier. În vîrstă de 70 de ani, el este, de peste trei decenii, cel mai apropiat colaborator al generalului Franco. Legea organică din 1967, aprobată de Cortes-uri, a pus pentru prima dată problema existenței unui premier, care să fie o altă persoană decît cea a șefului statului. În iulie 1972, o nouă dispoziție constituțională stabilea că vicepremierul devine automat premier în momentul cînd s-ar ridica problema succesiunii lui Franco.

Numit înainte de a se fi ivit acest moment, Carrero Blanco a format luni o nouă echipă guvernamentală (cea veche data din octombrie 1969, ușor remaniată în aprilie 1970), în cadrul căreia postul de vicepreședinte i-a revenit lui Torcuato Fernandez Miranda, secretar general al „Mișcării naționale" (Falanga), portofoliul externelor lui Laureano Lopez Rodó (fost ministru al planului de dezvoltare, membru al „Opus Dei"), iar cel al internelor lui Carlos Arias Navarro, primarul Madridului. Comentînd recentele modificări, presa madrilenă notează aproape în unanimitate păstrarea tuturor pîrghiilor puterii de către generalul Franco. Prezența lui Carrero Blanco în fruntea guvernului nu diminuează cu nimic prerogativele puterii lui Franco subliniază „A.B.C." (monarhist).

De cîteva zile, politicul a preluat întîietatea prin aceste finalizări ale unei etape de tatonări și presupuneri. Noile mandate lasă deschise inițiativele guvernului în ansamblu și, separat, ale fiecărui nou deținător de portofoliu. Exercițiul economic este, în acest timp, în plină desfășurare.

ROMA

Democrat-creștinii și problema guvernării

Corespondență de la Radu Bogdan

Cu puțin înainte de deschiderea lucrărilor congresului Partidului Democrat-Creștin, unul din liderii săi, Flaminio Piccoli, declara că reuniunea din EUR trebuie să dea o nouă „carte de identitate" democrației creștine italiene. Diferiți comentatori de presă se pronunțau în aceeași perioadă în favoarea depășirii varietății de fermenți și impulsuri existente în interiorul P.D.C. („Il Giorno"), pentru „o majoritate în cadrul partidului care să nu se topească" („Corriere della Sera"), sușținînd necesitatea unei clarificări sincere și deschise asupra liniilor de urmat, îndeosebi în ce privește formula de guvernare și politica economică și socială a țării.

Întrebarea care se pune acum este aceea de a se ști în ce măsură aprinsele dezbateri care au caracterizat cel de-al XII-lea congres al P.D.C. — cel mai dificil din istoria democrației creștine, cum îl numea „Avanti" — au adus clarificările așteptate nu numai în cercurile politice, dar și în rîndul marii majorități a opiniei publice, cu ce rezultate s-a încheiat intensa activitate precongresuală inițiată de diferiți lideri, printre care președintele Senatului, Amintore Fanfani, și avînd drept scop să pregătească un document menit să constituie o platformă pentru înțelegere între diferitele componente ale partidului. Din documentul final adoptat în unanimitate de delegați (a existat doar o singură abținere), precum și din numeroasele cuvîntări rostite pe parcursul celor cinci zile de reprezentanții celor mai diferite curente, se poate constata că congresul s-a pronunțat în mod clar în favoarea formulei de guvernare de centru-stînga, înlocuită după alegerile din 7 mai anul trecut de o coaliție de centru.

Răspunzînd pozitiv inițiativei Partidului Socialist Democratic, de sondare a posibilităților existente pentru revenirea la trecuta formulă de guvernare a țării, și avînd în vedere retragerea sprijinului parlamentar acordat actualului guvern de către republicani, precum și dificultățile și obstacolele crescînde înregistrate de prezenta formație guvernamentală, documentul final relevă necesitatea „realizării tuturor acțiunilor politice care, ținînd cont de disponibilitatea declarată a Partidului Socialist Italian la congresul de la Genova (de a lua parte la guvern), să poată să ducă la o nouă confruntare constructivă de propuneri programatice și de intenții între forțele politice democratice, care să aprecieze în același timp atent și carențele și contradicțiile manifestate în precedentele experiențe". Documentul se pronunță, totodată, pentru un guvern trainic, destinat întregii legislaturi și care să propună soluții și să dea răspuns problemelor, nu puține și nu simple, cu care este astăzi confruntată Italia.

O anumită convergență de opinii au întrunit și obiectivele care se impun cu caracter de acuitate în fața țării și, implicit, a formației guvernamentale. În documentul final se vorbește, astfel, de „necesitatea unei acțiuni de prevenire și represiune contra renașterii fascismului, împotriva tulburării legalității republicane". În legătură cu programul de dezvoltare economico-socială a țării, imperios cerut de aproape toți delegații, rezoluția adoptată la încheierea congresului insistă asupra importanței combaterii tendințelor inflaționiste și ale repercusiunilor sale, a aducerii pe prim plan a situației regiunii Mezzogiorno, asupra înfăptuirii unor reforme în domenii cum ar fi sănătatea, școala, locuința. Pe plan internațional, se are în vedere o participare mai activă la procesul în curs de dezvoltare pentru cooperare și securitate pe continentul european, precum și un examen obiectiv și atent al problemelor privind raporturile dintre Europa occidentală și Statele Unite.

Nu puține apeluri s-au făcut auzite de la tribuna congresului în privința întăririi unității partidului, pentru depășirea fracționismului, a intereselor de grup, apeluri ce și-au găsit, de altfel, ecou și în documentul final, care relevă necesitatea „reducerii și eliminării oricărui exces și oricărei degenerări a curentelor organizate", promovarea „depășirii actualelor diviziuni". Faptul că nu s-a reușit însă să se prezinte o listă unică la alegerile pentru Consiliul Național al P.D.C. este interpretat de observatori ca mărturisind reticența liderilor diferitelor grupări față de ideea unei „prea strînse unități". Un test al modului în care se vor manifesta aceste tendințe îl vor oferi alegerile președintelui, secretarului politic și a Direcțiunii partidului, care urmează a avea loc la prima reuniune a Consiliului Național, convocat pentru duminică 17 iunie.

În logica hotărîrilor adoptate la Congres, o știre de ultimă oră anunță demisia premierului Andreotti.

Tel Aviv. Convorbiri vest-germano — israeliene: cancelarul Willy Brandt se întreține cu omologul său, premierul Golda Meir, și președintele Israelului, Ephraim Katzir

ATENA

Structurile noii forme de stat

Corespondență de la Ion Badea

La Atena se lucrează intens, în aceste zile, pentru definirea structurilor regimului republican prezidențial parlamentar, proclamat recent în Grecia. Subiectul care acaparează activitatea principalelor organisme guvernamentale și-a găsit o primă formulare, în ceea ce are el mai esențial, într-un comunicat pe care l-a dat publicității, la sfîrșitul săptămînii trecute, Secretariatul general al primului ministru. Comunicatul este conceput sub forma a 12 principii fundamentale, menite — după cum a subliniat purtătorul de cuvînt al guvernului — „să constituie direcțiile pe baza cărora se va face prelucrarea prevederilor Constituției", în vederea elaborării textului definitiv al decretului ce va fi supus unui referendum, pînă cel mai tîrziu la 29 iulie a.c.

Documentul prevede crearea funcțiilor de președinte și vicepreședinte, eligibili prin referendum, pentru o singură perioadă de 7 ani, concomitent cu menținerea postului de prim-ministru. Puterea legislativă urmează a fi exercitată de președinte și un parlament unicameral, iar cea executivă, de președinte și guvern.

Președintele devine șeful suprem al statului și comandantul suprem al forțelor armate, în competența sa nemijlocită intrînd — sub aspect legislativ și organizatoric — sectoarele apărării și securității naționale, ordinii publice și politicii externe. El desemnează pe vicepreședinte, numește sau destituie pe primul ministru, precum și pe miniștrii și miniștrii adjuncți ai apărării naționale, ordinii publice și afacerilor externe. Președintelui îi revin, de asemenea, competențele privind organizarea de referendumuri și decretarea sau ridicarea stării excepționale.

Vicepreședintele republicii îl va asista pe președinte în exercitarea puterilor executive, înlocuindu-l în caz de boală, absență din țară, demisie sau deces, pînă la expirarea mandatului prezidențial.

Viitorul parlament al Republicii Grecia se va compune din 200 de deputați, dintre care 180 vor fi aleși de corpul electoral, prin vot direct, general și secret, iar 20 vor fi desemnați de președintele republicii.

În sfîrșit, primului ministru îi va reveni sarcina elaborării și aplicării politicii generale a guvernului, care va răspunde colectiv în fața parlamentului prin sistemul votului de încredere.

Comunicatul Secretariatului general al primului ministru conține, de asemenea, angajamentul de a pune în vigoare toate prevederile constituționale asupra libertăților individuale și politice — în prezent suspendate — imediat după validarea rezultatelor referendumului de către tribunalul suprem.

O conferință de presă, organizată ulterior de Byron Stamatopoulos, subsecretar de stat pe lîngă primul ministru, a furnizat precizarea că decretul ce va fi supus referendumului va conține numele lui Ghiorghios Papadopoulos ca unic candidat la președinție și că aprobarea decretului va constitui, în același timp, confirmarea de către electorat a actualului președinte provizoriu în funcția supremă pentru viitorii 7 ani.

În cadrul referendumului, alegătorii sînt chemați să se pronunțe nu asupra regimului republican sau monarhic, ci asupra proiectului privind structura noii forme de stat republicane a Greciei. În eventualitatea unui vot negativ — pe care autoritățile o exclud — se va propune un alt proiect, cu un alt sistem de funcționare a regimului republican. „În nici un caz, un vot negativ nu va însemna că există posibilitatea revenirii la trecut" — a subliniat B. Stamatopoulos.

Răspunzînd la o întrebare, purtătorul de cuvînt al guvernului grec a confirmat că oponenții actualului regim nu vor avea drept de vot. Un comunicat guvernamental publicat în „Elefteros Kosmos", ca răspuns la diferite comentarii apărute în presa greacă, menționează, de asemenea, că deputații ce vor fi desemnați de președintele republicii nu vor putea fi membri ai vreunui partid politic, nu vor avea dreptul să voteze cînd se va pune problema încrederii în guvern și nu vor fi luați în calcul atunci cînd se va stabili partidul cu majoritatea în parlament.

Decretul precizînd toate aceste aspecte, și care va fi supus referendumului, urmează — potrivit unor surse oficiale citate de presa ateniană — să fie dat publicității în curînd. Se așteaptă, totodată, ca zilele acestea președintele Papadopoulos să anunțe persoana pe care o desemnează să-l secondeze la conducerea treburilor statului grec. Va urma, apoi, o largă campanie de explicare a cauzelor abolirii monarhiei și a obiectivelor regimului republican — susținută chiar de președinte și de vicepreședinții Pattakos și Makarezos — al cărei scop va fi pregătirea opiniei publice în vederea referendumului.

REFLECTOR

Noua întîlnire de la Gif-sur-Yvette

Reîntîlnirea — pentru a șaptea oară de la semnarea documentelor din ianuarie 1973 — a celor doi consilieri speciali ai guvernelor R. D. Vietnam și S.U.A., Le Duc Tho și Henry Kissinger, la 6 iunie, în binecunoscuta vilă din Gif-sur-Yvette (unde s-au desfășurat majoritatea întrevederilor americano-nord-vietnameze de după acord) a fost investită de observatori, încă de la început, cu o semnificație deosebită. Ca și în cazul celorlalte runde de discuții purtate în ultimele luni, tema a rămas aceea a găsirii celor mai adecvate și durabile soluții care să ajute la mai buna transpunere în fapt a clauzelor acordului de pace semnat în luna ianuarie. De data aceasta însă, deși peste întreaga desfășurare a discuțiilor domnește cea mai adîncă tăcere oficială, diverși comentatori au crezut că pot vorbi despre o abordare mai concretă a problemei, care să contribuie la o mai accelerată și corectă traducere în viață a acordului. Imperativ dictat de situația în care, la aproape cinci luni după semnarea acordului de pace, incidente armate continuă să aibă loc în Vietnamul de Sud, comisiile create pentru aplicarea acordului întîmpină în continuare greutăți și îndeplinirea unor importante prevederi, cum ar fi cele legate de deminare, se lasă așteptată.

În această atmosferă, dialogul Le Duc Tho — Henry Kissinger a fost reluat la 6 iunie și întrerupt trei zile mai tîrziu, surse neoficiale, explicînd aceasta prin anumite „obiecții" ridicate de administrația saigoneză. Aceleași surse citează agitația din cercurile politice din Saigon, febrilele consultări politice, diplomatice și militare desfășurate în ultimele zile între palatul Doc Lap, sediul administrației lui Nguyen Van Thieu, și reședința factorilor de răspundere americani de la Saigon.

La închiderea ediției, aflăm că discuțiile dintre reprezentanții celor două guverne, al R.D. Vietnam și S.U.A., au fost reluate.

Comerț spaniolo-ungar

37 de oameni de afaceri spanioli au plecat, la 11 iunie, la Budapesta, unde vor avea o serie de întrevederi cu oficialități ungare din domeniul comerțului exterior, anunță agenția France Presse. Potrivit presei spaniole, convorbirile se vor referi la căile de sporire a schimburilor comerciale dintre cele două țări. Anul trecut, Spania a vîndut Ungariei mărfuri în valoare de aproximativ 50 milioane franci și a cumpărat produse în valoare de aproape 120 milioane franci.

Chicago sau „al doilea oraș al Americii"...

REPORTAJ PE GLOB

CHICAGO, orașul micilor orașe

Ion Manea

Al doilea oraș al Americii, „The second City", cum este denumit chiar și prin titlul unui ziar local, Chicago este foarte tînăr, chiar și pentru un continent cu o istorie atît de recentă, cum sînt Statele Unite ale Americii. Cînd a fost fondat, în 1837, avea doar 4000 de locuitori și trăia din comerțul cu indienii, sau cu cei plecați să cucerească Vestul. Dezvoltarea sa rapidă coincide cu aceea a căilor ferate : deschiderea, în 1869, a drumului de fier transcontinental consacră orașul Chicago drept unul dintre principalele centre de comunicație ale Americii. Incendiul din 1871 il distruge în mare măsură : 90 de mii de case au fost incendiate, trei sute de persoane ucise, iar pagubele materiale s-au ridicat la 200 de milioane de dolari. Se spune că focul a început de la o țigară aruncată într-un grajd, dar ziarele vremii au scris că o vacă ar fi lovit cu copita într-o lampă cu gaz... O mare parte dintre locuitori au părăsit atunci orașul. Dar el a început să fie reconstruit cu febrilitate și arhitecții au profitat de faptul că aveau terenuri libere la dispoziție pentru a încerca tot felul de experiențe îndrăznețe ; dovadă — diversitatea impresionantă de stiluri și materiale de construcție, de la casele cu fațade neogotice, scunde, cu două etaje, viu colorate, cu scări exterioare din cartierele Hyde Park, Alta Vista Terace sau Pullman, continuînd cu monotona cărămidă roșu-întunecat a zonelor industriale și pînă la strălucirea cenușiu-verzuie a clădirilor denumite „Marele John" și „Prudential", pînă nu de mult, cei mai mari zgîrie-nori care dominau bulevardul Michigan.

Școala arhitecților din Chicago cu Leroy, Jenney, Brunham Root, Sullivan, și, mai tîrziu, Frank L. Wright și-a îndreptat eforturile în două direcții : a degajat malurile lacului Michigan pentru a le transforma într-un parc uriaș. În felul acesta, spre deosebire de New York și Pittsburg, unde între linia de centru a orașului și ocean sau lacul Michigan te întîlnești cu bălării și terenuri virane cu înfățișare neplăcută, centrul orașului Chicago, coboară maiestuos spre lac prin grădini decorate cu fîntîni arteziene și statui. Pe de altă parte, arhitecții au utilizat înălțimile, ceea ce a constituit începutul unei adevărate întreceri spre cer, care a dus la zgîrie-norii de astăzi.

Chicago a profitat de poziția sa unică, de placă turnantă a căilor ferate, pentru a se impune ca marea metropolă a Middle West-ului : piață de cereale, tîrg de vite, centru mondial al abatoarelor (Sinclair Lewis a evocat cu multă măestrie în „Jungla" acest moment din istoria orașului), capitală a conservelor (uzinele Swift și Armor), patrie a utilajului agricol (aici au luat naștere uzinele McCormick), magazin permanent de desfacere pentru întreaga Americă (Sears și Marshalld Field).

Și, dacă astăzi, căile ferate cunosc un oarecare declin, iar abatoarele s-au mutat la Omaha, Chicago a devenit, prin construirea canalului St. Laurent și a noului aeroport O'Hare, unul din marile porturi ale Americii și, în același timp, unul din cele mai mari aeroporturi de mărfuri din întreaga lume. De la giganticele oțelării ale lui „United States Steel Corporation" și pînă la marile hale ale uzinelor de automobile „Chrysler", Chicago are întreprinderi reprezentînd toate marile ramuri ale industriei americane, deține 41,7 la sută din producția manufacturieră a S.U.A. și se află pe primul loc în ceea ce privește metalele primare și cele prelucrate ; în 1972, oțelăriile din Chicago au înregistrat un nivel record de 28 de milioane de tone. 85 la sută din vasele care intră în Marele Lac fac escală la Chicago, care este singurul port de legătură între vasele care vin pe St. Laurent și șlepurile de pe Mississippi.

Oraș cu o populație de circa 7,7 milioane de locuitori, Chicago este unul din cele mai întinse ca suprafață : 30 de kilometri de-a lungul lacului Michigan și aproape 20 de kilometri de la est spre vest. Dar centrul orașului se reduce practic la „Loop", adică porțiunea cuprinsă în bucla pe care o desenează traseul trenului aerian și, prin extindere, la suprafața dintre malul riului Chicago și pînă la lacul Michigan. În acest spațiu restrîns se găsesc concentrate sediile companiilor și trusturilor, marile magazine și bănci, restaurantele, teatrele și cinematografele. Din elicopter sau de pe terasa zgîrie-norului „Prudential", descoperi lacul Michigan, pe care îl poți asemui cu o adevărată mare închisă, cu Lake Shore Drive, cea mai veche autostradă americană, construită la începutul anilor douăzeci, nodul de căi ferate, turnurile din centru și casele oarecum monotone ale suburbiilor și, pe un timp senin, chiar și statele din împrejurimi : Wisconsin și Michigan. Traversînd Chicago River (al cărui curs a fost inversat pentru a se pune capăt infestării lacului), ajungi la Wrigley Building, baroc în concepție, una din cele mai caracteristice clădiri dintre cele două războaie mondiale. În imediată apropiere, se găsesc redacțiile marilor ziare, „Chicago Tribune" și „Sun Times", iar spre vest, cei doi cilindri uriași, „Marina City", denumite „silozurile cu grîne". Cele două turnuri de 60 de etaje, care adăpostesc fiecare cîte 20 de etaje-garaje și 40 de etaje-apartamente, terminate în 1963, reprezintă o concepție arhitecturală îndrăzneață și se încadrează în efortul primarului Richard Daley de a reabilita centrul orașului. În fața lui Civic Center, a cărui construcție se încadrează în același plan urbanistic, a fost plasată statuia gigantică a lui Pablo Picasso : unii o consideră o uriașă glumă a artistului la adresa orașului, alții văd în ea o adevărată operă de

Metropolă a Middle West-ului, Chicago s-a impus, în istorie, ca un centru de renume al abatoarelor, piață de cereale și tîrg de vite, patrie a utilajului agricol...

artă ; unii spun că e o femeie, alții pretind că e Chicago Loop.

Despre refacerea centrului s-a vorbit din nou recent. Arhitecții au prezentat proiecte pentru construirea de locuințe destinate familiilor cu copii. Unele dintre ele ar urma să fie amplasate de-a lungul riului Chicago, în locul unor terenuri degradate care urîtesc acum fața centrului. Dar problemele urbanistice nu se limitează numai la centrul orașului. O adevărată plagă o constituie problema, încă nerezolvată, a locuințelor abandonate. Un recent studiu al Ligii pentru Urbanism din Chicago constata existența a peste 12 mii de imobile în asemenea situații. Cartierul Woodlawn, aflat în imediata apropiere a lacului Michigan, a campusului universitar și a marilor parcuri, cu căi de acces rapide spre centru, a fost părăsit, în ultimii cinci ani, de mai bine de jumătate din populația sa. Cauza — chiriile ridicate, refuzul proprietarilor (speculanți de proprietăți imobiliare) de a repara casele, pe care preferă să le dărîme și să construiască altele cu chirii mai scumpe. De altfel, în această perioadă, chiria medie a sporit de la 60 la 99 de dolari, iar valoarea locuințelor de la 13 500 la 19 500 de dolari. Ziarul „Chicago Daily News" considera că dezintegrarea Woodlawn-ului constituie un punct culminant al creșterii ratei sărăciei, delictelor și suprapopulării. În urma abandonării locuințelor, numai în Woodlawn au izbucnit 1600 de incendii. Ziarul compara situația din acest cartier cu aceea a marelui exod din 1871. În urmă cu doi ani, acest fenomen a început să fie stăvilit prin refacerea cartierului, investindu-se 38 de milioane de dolari pentru construirea de „model cities houses". Bugetul pe 1973 al Statelor Unite, care prevede suprimarea investițiilor federale pentru asemenea programe, pune din nou sub semnul întrebării refacerea și modernizarea cartierului.

Încă de la înființarea sa, Chicago a fost denumit „orașul micilor orașe". Irlandezi, mexicani, chinezi, suedezi și cehi, portoricani, polonezi, italieni — sînt numai cîteva din naționalitățile care formează insulele etnice de aici. Aceste insule păstrează încă pecetea lumii etnice originale, în ciuda impulsului spre amestec în creuzetul american. Cel mai dificil aspect îl constituie înlăturarea barierelor ce împrejmuiesc ghettourile populației de culoare și integrarea deplină a acesteia în viața orașului. Barierele continuă să fie vizibile, iar linia de culoare rămîne trasată geografic : partea nordică a orașului este albă, în timp ce sudul este predominant negru. Integrarea elevilor negri în școli este un proces care se desfășoară nu fără piedici. De curînd, școala din Gage Park, unde numărul elevilor negri a crescut anul acesta de la 20 la 28 la sută, a fost teatrul unor serioase tulburări rasiale. Elementele rasiste din afara școlii au încercat să incite pe elevii albi și pe părinții acestora împotriva colegilor negri. „Un caz limpede de rasism în care opinia publică trebuie să intervină cu toată autoritatea", arăta Liga urbană din Chicago (organizație obștească aleasă de locuitorii fiecărui cartier). Concomitent, în altă parte a orașului, se inaugura noul campus al Universității J. F. Kennedy — M. L. King Jr., care pune la dispoziția a o mie de studenți negri săli de clasă moderne, o bibliotecă, laboratoare, o sală de teatru și de concerte. O dovadă pregnantă de integrare, realizată cu înțelegere și răbdare, o constituie comunitatea locuitorilor din Hyde Park, odinioară scena unor tulburări rasiale violente, unde, astăzi, elevi albi și negri învață laolaltă în noua și moderna „Kenwood High School".

Deși violența în Chicago nu mai atinge intensitatea anilor 20-30, totuși crimele, spargerile, atacurile înarmate continuă să rămînă pe primul plan în emisiunile de televiziune și să ocupe prima pagină a marilor cotidiene. După cum arăta ziarul „Chicago Daily News", în anul 1972, unul din 86 de locuitori ai Chicago-ului a fost victimă a violenței. De altfel, ca o măsură de precauție, sistemul de a pune costul biletului în mici seifuri, așezate în dreapta șoferului, urmează să fie extins și la taxiuri. Noul procuror general, Carey, preconizează ca o soluție pentru frînarea criminalității crearea de noi locuri de muncă. În prezent, numărul celor fără de lucru a crescut la 5 la sută, față de 3,5 la sută în 1968, iar procentul cel mai mare de șomeri se recrutează din rîndurile tinerilor negri, care nu pot primi totdeauna o pregătire școlară adecvată.

Dacă, altădată, Chicago era renumit prin cartierele sale rău famate și, mai tîrziu, prin rapida sa dezvoltare economică, în prezent, viața culturală își cîștigă, e adevărat, într-un ritm relativ lent, un renume meritat. Institutul de artă, unul din cele mai mari din Statele Unite, posedă colecții deosebit de valoroase ale pictorilor clasici și moderni, italieni, spanioli, olandezi și, îndeosebi, o bogată colecție a pictorilor francezi, de la Poussin și Fragonard, pînă la fauviști și impresioniști. Recentele expoziții retrospective ale lui Bracque și Renoir reprezintă momente de seamă pentru viața culturală a orașului, oglindind un mare efort de a prezenta mono-

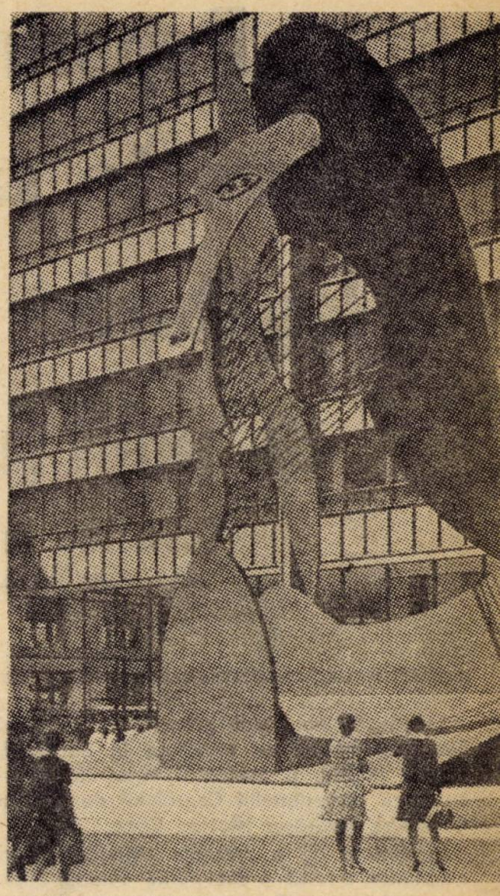

Fantastica închipuire sculpturală a lui Picasso, în centrul modern al orașului

grafic personalități pregnante ale picturii moderne. Muzeul de istorie naturală din Grant Park prezintă o cronologie grafică a omului dusă pînă în cele mai mici detalii, în timp ce Muzeul industriei te face să înțelegi cum funcționează o uzină electrică, o mină de cărbune și una dintre capsulele Apollo.

În imediata apropiere a lui Jackson Park, se deschide perspectiva bulevardului Midway Plaisance, de-a lungul căruia se află zecile de clădiri în stil gotic, construite la începutul acestui secol ale Universității Chicago. Este una dintre cele mai bine dotate universități din Statele Unite, renumită atît prin Institutul de Fizică Atomică în laboratoarele căruia Enrico Fermi descoperea, cu treizeci de ani în urmă, reacția în lanț, cît și prin Institutul de Studii Orientale, cu piese rare din Egipt, Assyria și Mesopotamia. Acest cartier a servit drept cadru Expoziției mondiale „Columbia" din 1893, cînd Midway-ul a fost transformat într-un canal pentru serbări nautice, alimentat cu apă din Fîntîna Timpului. Se împlinesc, anul acesta, 90 de ani de cînd „World Columbia Exibition" a introdus, pentru prima dată, Chicago în circuitul internațional. Astăzi, marele oraș are legături cu multe țări ale lumii. Printre acestea se numără și România. Mărfurile românești care sosesc aici, schimburile științifice dintre universități și instituții științifice, expoziția Brâncuși deschisă în 1971 la Institutul de artă, filmul „Baladă despre România", prezentat în cadrul manifestărilor tradiționale ale Societății de geografie au început să facă prețuită România în „The second City". Biroul de comerț al țării noastre, cu o activitate în plină dezvoltare, și introducerea cursurilor de limba română la „University of Chicago" contribuie, de asemenea, la extinderea dialogului și diversificarea relațiilor dintre cele două țări.

Chicago, cu elegantul său „Skyline", cu furnicarul străzilor comerciale, cu tinerețea campusurilor studențești, cu varietatea și abundența parcurilor, cu mișcarea neîntreruptă a portului, lasă impresii stăruitoare.

„Poporul marocan dorește să dezvolte legăturile prietenești cu poporul român"

Convorbire cu MAATI JORIO

ambasadorul Regatului Maroc la București

La sfîrșitul lunii mai, primul ambasador al Regatului Maroc cu reședința în București, MAATI JORIO, a prezentat scrisorile de acreditare președintelui Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În dorința de a prezenta cititorilor noștri amănunte privind preocupările actuale ale guvernului de la Rabat, precum și unele opinii despre relațiile dintre România și Maroc, am solicitat o întrevedere domnului ambasador Maati Jorio, în cadrul căreia domnia-sa a avut amabilitatea să răspundă întrebărilor adresate de redactorul nostru Dumitru Constantin.

La începutul discuției, am rugat pe domnul Maati Jorio să ne expună cîteva din preocupările pe plan intern ale guvernului țării sale.

„După cum știți — **a afirmat ambasadorul Maati Jorio** — Marocul este o țară agricolă ; 65 la sută din populația țării noastre trăiește la sate sau muncește în agricultură. Avem, de asemenea, un sector foarte important — turismul, care a cunoscut o mare ascensiune. Totodată, ne preocupă industrializarea, în special crearea unei puternice industrii textile și alimentare. Proiectele noastre concrete au în vedere aceste realități, iar planul cincinal de dezvoltare, încheiat anul trecut, ne-a prilejuit un bilanț pozitiv. În 1973, am inaugurat un nou plan cincinal, care are patru priorități esențiale : agricultura, turismul, industria și formarea de cadre.

Cîteva cuvinte despre orientările în fiecare din aceste direcții. În agricultură, obiectivele noastre vizează, în primul rînd, satisfacerea nevoilor noastre alimentare, creșterea producției vegetale și animale. De asemenea, ne preocupă rentabilizarea cît mai rapidă a investițiilor în acest sector. În prezent, avem circa 450 000 hectare irigate, dar, în viitor, dorința noastră este să ajungem la 1 milion de hectare irigate. Tot printre proiecte figurează construirea unor importante obiective agro-industriale.

În ceea ce privește turismul, domeniu în care țara noastră are o vocație deosebită, în planul cincinal precedent erau prevăzute măsuri pentru a face față la 1 milion de turiști anual. La sfîrșitul anului 1972, cifra a atins 1 150 000. Din această perspectivă, în actualul plan cincinal ne-am propus să triplăm cifra și, de asemenea, să diversificăm serviciile.

În domeniul industrial, infrastructura de la ora actuală o apreciem ca importantă, în special în sectorul textil, al pescuitului și agro-industrial. Preocupările noastre actuale și viitoare vizează dezvoltarea și diversificarea sectoarelor existente cît și a unora noi, precum industria minieră, cea a producerii îngrășămintelor chimice, superfosfați, de exemplu, domenii în care vom construi obiective ce se vor adăuga altor fabrici (de ciment sau rafinăriilor) existente deja.

Formării cadrelor și, în general, învățămîntului, consacrăm 24 la sută din bugetul nostru național, cifră care explică, cred, importanța pe care o acordăm acestui aspect".

În continuarea convorbirii noastre, l-am rugat pe ambasadorul Maati Jorio să abordeze relațiile dintre România și Maroc.

„Țara mea și România au stabilit relații diplomatice în anul 1962. După părerea mea, există o identitate de vederi între România și Maroc asupra principalelor teme ale actualității internaționale. De altfel, din Comunicatul comun dat publicității la încheierea vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu în Maroc, în decembrie 1970, rezultă că ambele țări ale noastre sînt pentru pace în lume, pentru independență națională și pentru neamestec în afacerile interne ale altui stat.

Temele dezvoltate atunci au beneficiat de o politică activă pentru a dezvolta colaborarea româno-marocană și în domeniul economic, sferă în care relațiile noastre au evoluat. Convențiile semnate, de cooperare economică, culturală, acordul comercial și de asistență tehnico-științifică, un altul de cooperare în domeniul turistic și în cel juridic au pus bazele unor relații active. Deci, în acest cadru juridic și, în special, după vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Maroc, s-au stabilit bazele concrete ale punerii în practică a acestor acorduri. Astfel, am ajuns să avem o cooperare foarte importantă în domeniul minier, în care am creat o societate mixtă. Avem, de asemenea, în vedere crearea unei societăți mixte agricole în regiunea Casablanca. În Maroc vor veni 150 de medici români, lor li se vor adăuga, sper, în curînd, alți specialiști — ingineri agronomi, horticultori.

Așa cum am arătat și cu prilejul prezentării scrisorile de acreditare, guvernul marocan urmărește cu viu interes marile realizări economice și sociale ale Republicii Socialiste România ; el a putut să constate, chiar în Maroc, marea competență a specialiștilor români în domeniile în care cooperarea româno-marocană s-a statornicit. Au fost deja înregistrate rezultate foarte satisfăcătoare în această cooperare, care permit să se treacă la noi etape.

Guvernul Maiestății Sale Regale, preocupat să asigure prosperitatea poporului marocan, este convins de utilitatea lărgirii relațiilor noastre și dorește ca, pe viitor, România să aducă o contribuție mai importantă la planul său de dezvoltare economică și socială. Deschiderea primei misiuni diplomatice marocane la București se înscrie în acest cadru și exprimă ferma dorință a poporului marocan de a dezvolta și mai mult legăturile prietenești cu poporul român".

În încheierea convorbirii noastre, l-am rugat pe dl Maati Jorio să se refere și la relațiile Marocului cu celelalte țări africane.

„Imediat după independența sa, Marocul, conștient de apartenența la continentul african, a acționat pentru eliberarea și unitatea Africii. De altfel, țara noastră a fost una din inițiatoarele primei mari întîlniri a șefilor de state din Algeria, Ghana, Guineea, Egipt, Mali, Maroc, precum și observatori din Liban și Libia, care a avut loc chiar în Maroc, la Casablanca, în ianuarie 1961. Această conferință a adoptat importante rezoluții, precum Carta africană, și a contribuit la punerea bazelor care, doi ani mai tîrziu, s-au materializat în conferința la nivel înalt de la Addis Abeba, în urma căreia a luat ființă Organizația Unității Africane, creată ca urmare a voinței popoarelor și șefilor de stat din Africa de a-și armoniza eforturile pentru accelerarea procesului de eliberare politică, economică și culturală a Africii.

Marocul, credincios angajamentelor sale, n-a încetat niciodată să susțină O.U.A.. Astfel, la cea de a opta aniversare a Cartei O.U.A., regele Hassan al II-lea a reafirmat atașamentul Marocului, stat african, care va face tot ce-i stă în putință pentru a-și îndeplini misiunea sa în slujba marii familii africane. Conferința la nivel înalt a O.U.A. care s-a desfășurat la Rabat, în iunie 1972, sub președinția regelui Hassan al II-lea, a avut un mare succes și a permis adoptarea unor documente importante, cum sînt rezoluția asupra Orientului Apropiat, sporirea ajutorului acordat mișcărilor de eliberare etc.

În perioada 1972—1973, Marocul a avut privilegiul să asigure președinția O.U.A. — timp în care s-au înregistrat multe realizări. În mesajul adresat celei de a zecea reuniuni la nivel înalt — jubiliare — regele Marocului a definit cadrul O.U.A. arătînd : «Depășind de multe ori cadrul Africii, problemele și crizele au un caracter local sau regional. Organizația Unității Africane, solidară cu umanitatea întreagă, marchează constant grija sa pentru condiția omului și contribuie activ la promovarea ori la susținerea oricărei acțiuni de natură să aducă liniștea și înțelegerea, instaurarea pretutindeni în lume a securității și păcii»".

Aurul la 130 dolari uncia...

Costin C. Kirițescu

Cineva care s-ar încumeta să scrie viața romanțată a aurului, ar găsi în ultimele evenimente care s-au petrecut în Occident în legătură cu acest metal o sursă excepțională de inspirație. Dar și de transpirație. Deoarece niciodată, în istoria plurimilenară a legăturilor între această marfă „nobilă" și monedă, confuzia în spirite și în acțiune nu a fost mai adîncă.

Pe de o parte, cei mai mulți dintre specialiștii occidentali, prezenți la Washington în areopagul monetar denumit „Comitetul celor 20" pentru a dezbate căile de ieșire din impasul crizei monetare occidentale, se pronunță, în mare, pentru „izgonirea" aurului din cetatea sistemului monetar internațional, adică pentru ceea ce se cheamă, cu un termen confuz ca întreaga situație în care s-a ajuns, „demonetizarea aurului".

Ruperea legăturilor directe dintre aur și viitorul sistem monetar internațional nu a fost pronunțată oficial, însă observatorii occidentali ai scenei monetare consideră puțin probabil că de astăzi și pînă la definitivarea liniilor generale ale noului sistem s-ar putea schimba ceva : aurul, după opinia multor experți occidentali, ar constitui „relicva barbară" — cum o denumea cu decenii în urmă economistul britanic Keynes — care ar fi trebuit să-și piardă mai demult dreptul la respect din partea societății moderne. Omul de azi, martor al atîtor cuceriri îndrăznețe ale spiritului, nu s-ar mai putea transpune în mentalitatea epocilor în care faraoni, cuceritori porniți din Roma imperială, conchistadori sau simpli burghezi, fascinați de scînteierea galbenă a metalului, au fost capabili de crime abominabile pentru dobîndirea lui. În prezent, dacă ar fi să credem pe specialiștii occidentali, bătrînul fetiș ar urma să se pregătească, încărcat de nenumărate și amestecate amintiri, să-și ia locul care i-a fost rezervat în muzeul curiozităților istoriei.

Pe de altă parte, exact în aceleași zile în care, în cadrul „Comitetului celor 20", unii încercau să-i pecetluiască o soartă atît de lipsită de glorie, aurul provoca la bursele occidentale o adevărată frenezie. Totul se petrecea, dacă ne putem exprima astfel, ca și cînd aceste burse s-ar fi aflat pe o altă planetă.

Decenii de-a rîndul, prețul aurului a avut o comportare aproape letargică : el n-a fost, în general, capabil să se îndepărteze decît în proporții infime de punctul fix — prețul oficial de 35 de dolari uncia — pe care, de fapt, se sprijinea întregul complex al sistemului monetar internațional creat în 1944 la Washington (Bretton Woods). Această fixitate era menită mai puțin să simbolizeze caracterul imperturbabil al valorii aurului și mai mult să materializeze constanța dolarului în fața fluctuației permanente a celorlalte monede naționale din țările capitaliste, să reliefeze calitățile lui, să fundamenteze poziția dominantă a dolarului în cadrul sistemului monetar interoccidental.

Este adevărat că fixitatea valorică a aurului a fost menținută o bună bucată de vreme în mod artificial, cu prețul unor intervenții costisitoare pe piață ale autorităților monetare. Tot atît de adevărat este că această menținere s-a dovedit a fi tot mai puțin realizabilă cu singurele forțe ale băncilor de emisiune și a trebuit creat un organism colectiv special, **„pool"**-ul aurului, pentru a face față cu forțe unite situației. Oricum, însă, fixitatea valorică a aurului a constituit o realitate de-a lungul unei întregi perioade istorice.

Dintr-o dată, piața n-a mai putut fi stăpînită : escaladarea cererilor de cumpărare a aurului a fost atît de implacabilă, încît caracterul ireal al vechiului preț oficial n-a mai putut fi escamotat. Ca urmare, oficialitățile americane au majorat acest preț în două rînduri, el ajungînd în prezent la 42,2 dolari uncia de aur fin.

Pe piață, prețul liber al metalului a continuat să dezmintă categoric realitatea și a acestei noi aprecieri oficiale. Avalanșa cererilor din ultima vreme l-a împins la dublu, iar într-o bună zi, la triplul noului preț oficial : 130 de dolari o uncie de aur ! Un asemenea fenomen nu-și găsește pereche în analele burselor aurului.

Cum se explică această contradicție uluitoare dintre opiniile despre viitorul aurului ale experților occidentali și acțiunile concrete ale clientelei bursiere apusene ? Dacă este adevărat că aurul nu mai are nici un viitor monetar, ce temei se poate găsi noii ediții a „goanei după aur", știut fiind că, cu toate utilizările crescînde ale acestui metal îndeosebi în industrie, rațiunea principală a seducției lui rezidă tocmai în faptul că este un metal monetar, că este folosit ca etalon de valoare și ca principal mijloc de rezervă ?

În Occident s-a încercat să se acrediteze versiunea cu privire la „șeicii petrolului" din Golful Persic și din Libia care ar fi încasat, în anul 1972, peste zece miliarde de dolari ca redevențe plătite de companiile petroliere occidentale, și care ar fi „vinovați" în cea mai mare măsură de cele petrecute la bursele occidentale. S-ar putea ca ponderea cererilor de aur ale guvernelor Arabiei Saudite, Kuweitului sau Abu-Dhabi-ului pe piețele din Londra și Zürich să fie deosebit de importantă. Aceasta însă nu constituie o explicație, deoarece însăși preocuparea unor deținători de dolari de a-i transforma în aur, dacă o asemenea preocupare există într-adevăr, trebuie explicată.

În această privință, un comentator occidental a făcut o remarcă plină de bun simț. În realitate — a spus el — nu aurul și-a mărit prețul, ci dolarul s-a depreciat față de aur. Dolarul, împreună cu toate celelalte monede ale țărilor capitaliste, se depreciază din cauza inflației care acum reprezintă în Occident un fenomen general în plină expansiune. Atunci cînd această expansiune atinge un anumit nivel, deținătorii unor sume mai mari de monedă se străduiesc să le transforme cît mai repede în valori materiale. Goana după aur, împreună cu tranzacțiile imobiliare, cu cumpărările febrile de pietre prețioase, de obiecte de artă și de alte valori considerate mai „sigure", dovedește că deprecierea inflaționistă a banilor a ajuns la acel stadiu de dezvoltare în care începe fuga de bani. În cazul dolarului, situația care se constată îndeosebi în țările vest-europene este cu atît mai serioasă, cu cît este vorba de o monedă care trebuia să fie un exemplu de stabilitate și care, ani de-a rîndul, a fost considerată că îndeplinește funcția de măsură a valorii cel puțin tot atît de bine ca aurul.

Dacă aurul constituie un refugiu în fața pierderilor de valoare determinate în capitalism de instabilitatea monedelor naționale, de ce încearcă unii experți occidentali să pună la cale demonetizarea lui ? Motivul invocat este cel al... „instabilității aurului" ! Dacă ieri — se argumentează — aurul avea prețul oficial de 35 de dolari uncia, azi, prețul pieței a sărit peste 100, iar mîine, el va fi de 150, sau, mai știi, de numai 50 de dolari. Astfel, orice valoare s-ar atribui în mod oficial acestui metal în cadrul noului sistem — fixarea unui preț oficial ar fi indispensabilă în cazul menținerii funcțiilor monetare ale aurului, deoarece acesta ar trebui să fie etalonul celorlalte valori, iar cel puțin o monedă (dolarul sau o monedă internațională) ar trebui să fie convertibilă în aur — realitatea l-ar dezminți mai devreme sau mai tîrziu, iar „instabilitatea aurului ar provoca instabilitatea viitorului sistem monetar internațional".

Aurul a devenit deci, în doctrina care prevalează acum în rîndul experților monetari occidentali, hoțul... de păgubaș. Firește, problema aurului este, în realitate, mult mai complexă, iar adevărații factori care o conturează sînt cei economici și politici. De fapt, „bătrînul fetiș" nu este decît o piesă pe tabla de șah a unor interese de anvergură internațională.

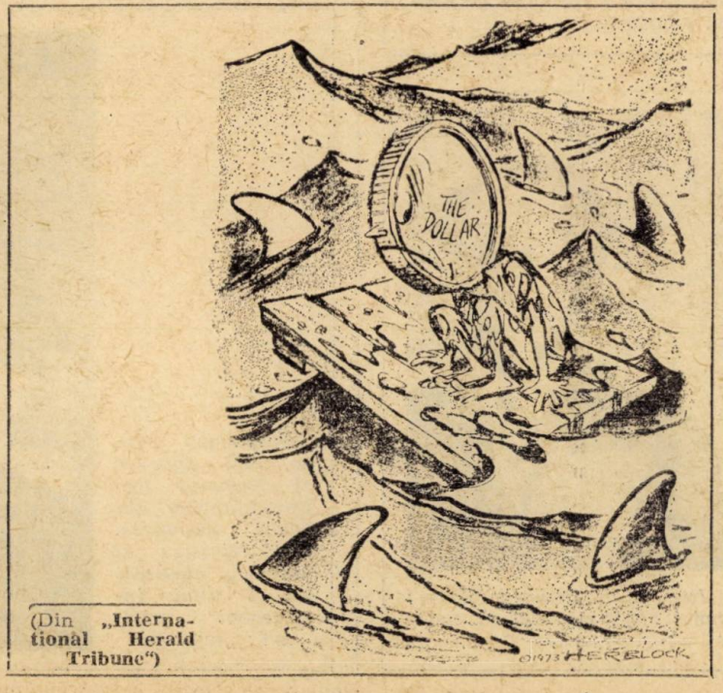

(Din „International Herald Tribune")

1000+1

Interviu

Regele Constantin a confirmat într-un interviu acordat televiziunii italiene că a cerut conducătorilor forțelor militare și politice ale N.A.T.O. să intervină în problema greacă. „Am cerut să se procedeze la o anchetă privind soarta colegilor mei arestați, ofițeri ai marinei grecești. Am cerut, de altfel, ca rezultatele acestei anchete să fie date publicității".

Fonduri

Guvernul francez – s-a aflat din sursă diplomatică – a avertizat țările membre ale S.E.A.T.O. că va înceta orice participare financiară la această organizație, cu începere din 1974. Bugetul S.E.A.T.O. este de aproximativ un milion și jumătate de dolari pe an. Participarea franceză este de 13,5 la sută. Contrar Pakistanului, Franța nu denunță Pactul de la Manila, ea rămînînd membră a acestei organizații.

Program

În cursul vizitei sale în S.U.A., între 18 și 26 iunie, Leonid Brejnev îi va întîlni la Washington pe principalii reprezentanți ai lumii financiare și de afaceri, se va întreține în capitală cu conducătorii Congresului și va rosti o cuvîntare televizată, care va fi difuzată de trei mari canale americane, s-a aflat din sursă diplomatică. Leonid Brejnev va sosi pe aeroportul Andrews în seara zilei de 17 iunie și va pleca cu elicopterul la Camp David, unde își va petrece noaptea. La 18 iunie, ora 10 dimineața, vizita oficială va începe la Casa Albă cu prima dintr-o serie de întrevederi pe care le va avea, în decurs de trei zile, cu președintele Nixon. În acest timp, Andrei Gromîko se va întreține cu omologul său William Rogers. Luni seara, la Casa Albă va fi oferită o recepție în onoarea sa și a delegației sovietice. Întrevederile vor continua pînă miercuri seara și se vor termina cu un dineu oferit la ambasada sovietică în cinstea președintelui Nixon. În aceeași seară, oaspeții vor pleca la San Clemente, unde va avea loc o nouă întîlnire Brejnev – Nixon. După întrevederile de la San Clemente, nu este exclus ca Leonid Brejnev să viziteze Uzina de automobile din Detroit, dar această parte a vizitei sale nu a fost încă definitivată. Plecarea spre Moscova este stabilită pentru 26 iunie.

Diplomatice

• *G. Whitlam, premierul australian, a anunțat că în curînd Australia va deschide o ambasadă la Varșovia, ceea ce va transpune în fapte dorința țării sale de a dezvolta relații mai strînse cu Republica Populară Polonă.*

• *După întrevederea de 90 de minute avută cu primul ministru Edward Heath, ministrul chinez de externe, Ci Pin-fei, a declarat ziariștilor că a fost „profund mișcat de dorința Angliei de a înțelege China și de a promova relații bune între țări. Convorbirile au avut rezultate pozitive. Am realizat o mai bună înțelegere a pozițiilor și opiniilor reciproce. Ambii sperăm să promovăm pe mai departe prietenia dintre popoarele noastre și să dezvoltăm bunele relații dintre țările noastre".*

• *Premierul Heath a acceptat o invitație din partea lui Ci Pîn-fei de a efectua o vizită în China, au declarat oficialități britanice. Data vizitei va fi stabilită pe cale diplomatică.*

• *Între 2 și 5 iulie, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., Alexei Kosighin, va face o vizită oficială în Austria.*

• *Viceamiralul Sven Tostrup, comandantul forțelor maritime militare daneze, va face o vizită în U.R.S.S. la mijlocul lunii iunie, la invitația lui Serghei Gorșkov, comandantul suprem al Flotei maritime militare sovietice.*

• *La o conferință de presă, cancelarul Brandt a anunțat că a invitat-o pe Golda Meir să facă o vizită în Germania federală și că aceasta a acceptat invitația. Amănuntele vizitei precum și data vor fi fixate ulterior.*

Premiul Erasmus 1973: Claude Lévi-Strauss, antropolog de renume mondial. Alături de el, la ceremonie, prințesa Beatrix și regina Iuliana a Olandei

Hector Compora va vizita Spania. La întoarcere îl va însoți pe generalul Peron, care revine în Argentina

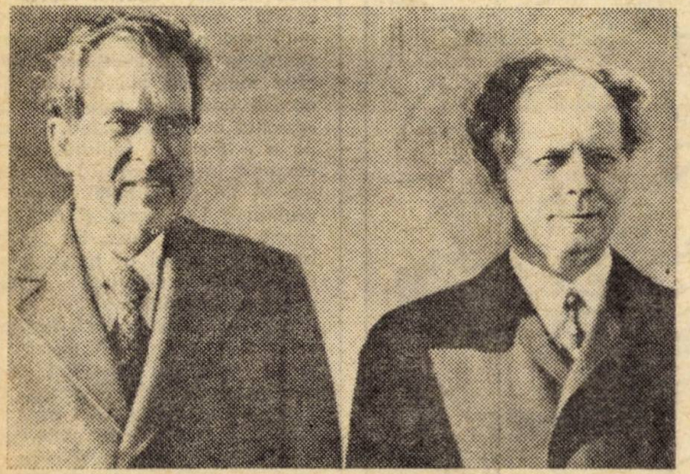

Președinții Nixon și Eldjarn, la Reykjavik. Richard Nixon: „S.U.A. nu se amestecă în războiul anglo-islandez al codului"

Shigesaburo Maeo, noul speaker al Camerei Reprezentanților din Dieta Japoneză, fost ministru al justiției, cunoscător al unui instrument original: „samisen"

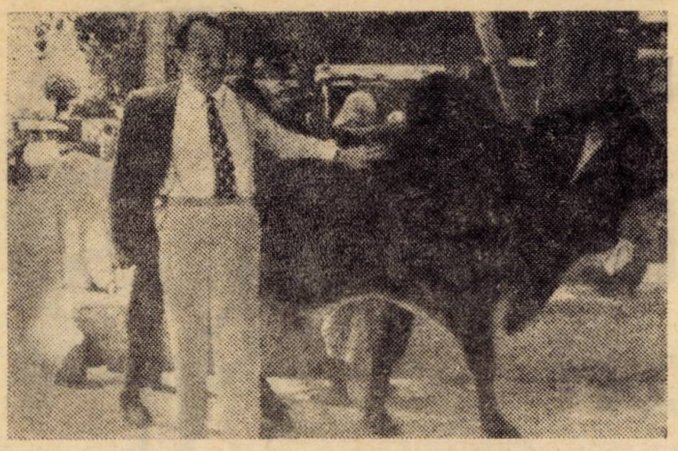

Instantaneu recent : Malraux, autorul „Condiției umane", în vizită în India

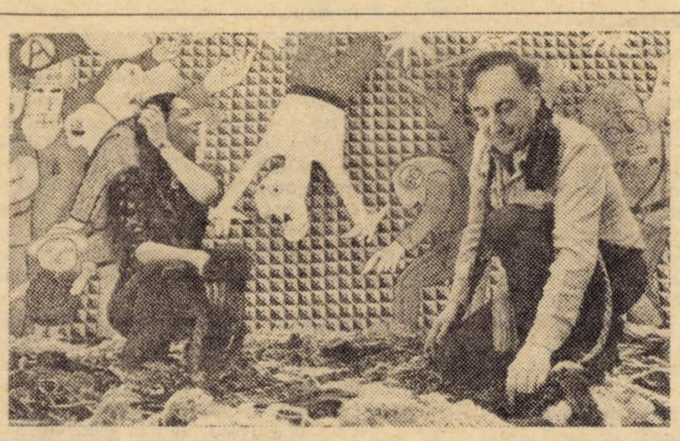

Pictură antineofascistă la Muzeul de artă modernă din Stockholm. Autorul și-a propus ca tabloul (12,5×3 metri) să facă înconjurul lumii

Autonomie

Președintele peruvian Juan Velasco Alvarado a subliniat în cursul unui discurs că actuala experiență revoluționară a Perului este autonomă și exclude orice influență străină, „ceea ce-i permite să ducă pe plan internațional o politică cu adevărat independentă față de interesele marilor puteri. Intrarea noastră în grupul țărilor neangajate este o consecință logică a acestei concepții". Peru va deveni membră a grupului țărilor neangajate, în cursul conferinței la nivel înalt care va avea loc la Alger în septembrie.

Livrare

La hotelul „Inturist" din Moscova a avut loc o conferință de presă pentru corespondenții străini acreditați în Uniunea Sovietică, la care s-a anunțat că „El Paso Gaz Company", reprezentată prin președintele său, Howard Boyd, și „Occidental Petroleum Corporation", reprezentată prin președintele său, Armand Hammer, au semnat un acord de intenții cu Ministerul Comerțului Exterior al U.R.S.S., reprezentat de adjunctul ministrului, Nikolai Osipov, privind realizarea unui proiect de transportare a gazelor naturale din Siberia de est spre litoralul vestic al Statelor Unite. Se prevede transportarea unor cantități de gaze reprezentînd 20 miliarde mc anual, într-o perioadă de 25 de ani. Valoarea lor globală este de 10 miliarde de dolari și se preconizează ca această sumă să fie compensată de către S.U.A. prin bunuri și servicii. Proiectul va reclama o conductă de aproximativ 3 500 km, de la Iakutsk la Vladivostok. Va fi construită și o flotă alcătuită din 20 de nave transportoare de gaze lichefiate. Finanțarea proiectului se va ridica la 2 miliarde de dolari.

Experiențe

Într-o cuvîntare rostită în Adunarea Națională, ministrul francez al apărării, Robert Galley, a declarat că Franța își va înfăptui programul de experiențe nucleare în sudul Pacificului „cu un număr limitat de explozii".

Nave

„Islanda va lua serios în considerare părăsirea N.A.T.O. dacă alianța nu face nimic ca navele de război britanice să se retragă din apele teritoriale islandeze", a declarat premierul Johannesson într-un interviu acordat agenției U.P.I. „Dacă N.A.T.O. nu poate să mențină pacea în cadrul alianței, atunci nu avem ce căuta în alianță și nu ne putem încrede în ea. Trebuie să facem totul pentru a ne ajuta singuri", a declarat premierul islandez.

Muzeul Grévin și figurile sale de ceară... Printre ele, „bolnavul închipuit" Molière, preferatul d-nei Grévin

Remarcă

Lucrările Camerei Superioare a Dietei japoneze au intrat în impas, motiv pentru care se apreciază că guvernul trece din nou printr-un moment dificil. Opoziția a hotărît să nu mai participe la lucrările Camerei Superioare pînă ce ministrul comerțului internațional și industriei, Yasuhiro Nakasone, nu va demisiona din acest post pentru a-și asuma răspunderea în ceea ce privește afirmațiile făcute în Cameră cu privire la împăratul Japoniei. „Cînd am vizitat recent Iranul, a spus Nakasone, în cursul turneului meu prin țările producătoare de petrol din Orientul Mijlociu, i-am spus premierului iranian, Hoveida, că Japonia este situată în estul Asiei și că este o monarhie. Iranul se află în vestul Asiei și, de asemenea, este o monarhie. Deci, ele trebuie să-și dea mîna". Această afirmație a fost interpretată ca o remarcă neconstituțională, din care reiese că Japonia ar fi o națiune aflată sub conducerea imperială și nu o țară în care împăratul este doar un simbol al națiunii, așa cum se arată în constituție.

Acreditare

În cursul ceremoniei de prezentare a scrisorilor de acreditare a noului ambasador chinez la Paris, președintele Pompidou a confirmat intenția sa de a efectua, în septembrie, o vizită oficială la Pekin. Georges Pompidou a precizat că nimic nu s-a schimbat în proiectele sale și că la invitația conducătorilor chinezi va efectua o vizită în China, vizită care va fi dovada voinței ambelor țări „de a merge înainte, respectînd pe deplin identitățile noastre naționale" „Între țări cum sînt Franța și China, între cele două popoare ale noastre, trebuie să existe întotdeauna loc pentru noi progrese". Noul ambasador chinez, Tseng Tao, și-a exprimat, la rîndul său, convingerea că vizita președintelui Pompidou la Pekin se va traduce prin noi „evoluții în relațiile chino-franceze, pe baza celor cinci principii ale coexistenței pașnice" și a adus elogii „glorioasei tradiții a Franței în ceea ce privește apărarea independenței și suveranității naționale".

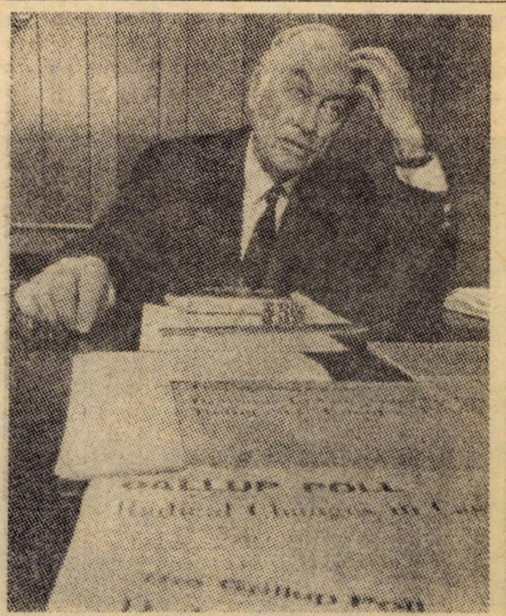

Celebrul dr. Georges Gallup, inventatorul sondajelor de opinie: 72 de ani, 40 de ani de întrebări, 20 de mii de anchete printre 2 milioane de americani. Proiect pentru 1973 : primul sondaj mondial

ONASSIS

Onassis – Niarchos

Duelul celor doi armatori

NIARCHOS

Mircea Grigorescu

Două insule minuscule, inabordabile, păzite cu sisteme electronice secrete, ascund viețile intime și – desigur – dosareie uriașelor afaceri ale celor doi multi-milionari – sau, cum afirmă ei înșiși – multi-miliardari armatori : Spetsopola, stînca sălbatică pe care s-a adăpostit, în sudul Mării Egee, Stavros Niarchos, și Skorpios, vîrful de granit din Marea lui Icar, unde și-a găsit refugiul Aristotele Onassis.

Nu știe nimeni adevărul întreg despre aceste două insulițe și nici despre stăpînii lor. Ziariștii n-au pătruns, niciodată, acolo. Un foto-reporter îndrăzneț a zburat peste Skorpios la bordul unui elicopter, a încercat, cu aparate speciale, să ia fotografii de la 4–5 sute de metri înălțime și era pe punctul de a fi doborît de armele unor gardieni care n-au nici un scrupul atunci cînd e vorba să păzească viața secretă a patronilor. Alt reporter s-a apropiat, noaptea, cu o barcă, de țărmul abrupt al stîncii Spetsopola. Cînd credea că și-a ajuns ținta și va face un reportaj unic în analele presei de scandal, de undeva a pornit o rafală de mitralieră. Fundul bărcii atinsese o rețea de fire electrice și declanșase semnalul de alarmă. Barca s-a înapoiat, cu mare greutate, la iachtul de lîngă care pornise. Vislea, istovit, numai temerarul reporter. Omul care-l ajutase să se apropie de insulă nu mai era și nu s-a mai vorbit despre el.

Ce secrete pot fi păzite cu atîta ardoare, cu prețul vieții unor oameni fără vină ? Să fie numai secrete sentimentale, aspecte banale în fond, ale iubirilor și căsătoriilor celor doi armatori ? Ei au fost, pe rînd, rivali în dragoste, înamorați de două surori, fetele celui mai bogat armator din lume, pe vremea aceea, Stavros Livanos din New York, care a construit primul tanc petrolier din istoria navelor comerciale. Onassis o iubea pe nu prea frumoasa Eugenia, Niarchos pe și mai puțin frumoasa Tina. După o scurtă perioadă de flirt, în care amîndoi candidații au făcut tot ce era posibil ca să placă socrului prezumtiv, căsătoriile au avut loc, în mod surprinzător : lui Onassis i-a fost dată Tina, lui Niarchos, Eugenia. Faptul n-a avut cine știe ce importanță pentru viața sentimentală a celor doi bărbați, la mijloc fiind problema dotelor. Or, amîndouă miresele aveau exact aceeași zestre, constituită dintr-un anumit număr de vapoare. În total, navele atingeau valoarea de două milioane de dolari și erau distribuite fifty-fifty, socoteala făcîndu-se în bani. Niarchos și soția lui, Eugenia, au fost invitați să aleagă primii, mireasa fiind fata cea mai mare a lui Livanos. Ei au ales tancurile petroliere. Lui Onassis și perechei sale, Tina, le-au rămas navele comerciale mai simple, de modele mai vechi, dar nici acestea nu le-au prins rău.

O clauză din contractul marital prevedea că o bancă din New York, al cărei patron secret era Stavros Livanos, va da fiecărui ginere cîte un credit de mărimea milionului de dolari, cu condiția ca banii să fie folosiți, în mod exclusiv, pentru procurarea de noi vapoare. Nici un dolar nu trebuia risipit pe reparații sau îmbunătățiri inutile. Pe toate navele liniilor comerciale Livanos, mateloții dormeau pe jos, în fundul calelor și cine nu mai putea suferi mirosul greu și lipsa de aer n-avea decît să doarmă pe punte, sub stele și sub ploaie. Li se dădea pîinea cea mai neagră și mîncarea cea mai proastă. Însă pe vremea aceea, dintre cele două războaie mondiale, șomajul era atît de greu, încît cine apuca un loc pe galerele lui Livanos îndura tratamentul de mizerie, de teamă să nu fie debarcat la următoarea escală. Ginerii n-au modificat nimic din regimul acesta infernal, au consacrat toți banii pe care-i cîștigau cumpărărilor de vapoare, comenzilor date pe șantierele navale, pentru că singurul scop al fiecăruia dintre ei era să-l întreacă pe celălalt. O rivalitate fără limite, un duel necruțător, o concurență sălbatică între doi cumnați care se întîlneau, de multe ori, în casa bătrînului socru, unde își zîmbeau ca piranții, despre care se spune că posedau cea mai înaltă artă a disimulării gîndurilor.

Cu o iuțeală de necrezut, împotriva crizelor financiare, a prețurilor oscilante de pe piața navlosirilor, Onassis și Niarchos au devenit stăpînii unor flote comerciale uriașe. Pentru a se deruta unul pe altul și – mai ales – pentru a practica subtile evaziuni fiscale, ei au înființat, în felurite porturi ale lumii, nu mai puțin de 80 de „societăți anonime", unele posesoare ale navelor, altele gata să le închirieze, unele pentru angajarea ieftină a ofițerilor și mateloților, altele pentru magazinajul din marile porturi, pentru dane și cheiuri speciale, pentru aranjamentul transporturilor pe uscat, a tranzitării. Sistemul trebuia să acopere toate operațiile posibile în domeniul navigației comerciale, pentru a nu se irosi nici un ban, pentru a se obține prețurile cele mai mici atunci cînd era vorba ca Niarchos sau Onassis să cumpere ceva, și tarifele cele mai mari, atunci cînd își vindeau serviciile. O singură trăsătură comună aveau cele două mari trusturi navale : toate vasele lor și toate mărfurile pe care le transportau pe mările și oceanele lumii erau asigurate, obligatoriu, la societatea de asigurare a lui Livanos, socrul din ce în ce mai bătrîn și din ce în ce mai nesațiabil. Dacă se întîmpla un accident cu vreuna din navele ginerilor, Livanos avea grijă să combine în așa fel lanțul asigurărilor, încît, întotdeauna, plătea un tert, păcălit fără să poată stabili de către cine anume !

Tot mecanismul acestor afaceri și acestor flote mergea perfect și Livanos ar fi putut muri fericit, dacă fetele lui nu i s-ar fi plîns, mereu, de conduita libertină a celor doi gineri și de puțina lor dorință de a sta acasă. Afacerile îi solicitau, întotdeauna în altă parte, publicațiile frivole scriau notițe despre scandalurile provocate de Niarchos și de Onassis în cabarete celebre.

Livanos asculta, rîdea pe furiș în barbă și căuta să-și liniștească fetele, arătîndu-le socotelile și beneficiile extraordinar de mari ale celor doi armatori infideli.

Viața lor seamănă cu viața mea, le spunea Stavros Livanos.

Așa începea Livanos, nici el nu mai știa pentru a cîta oară, povestea celor doi armatori...

(Va urma)

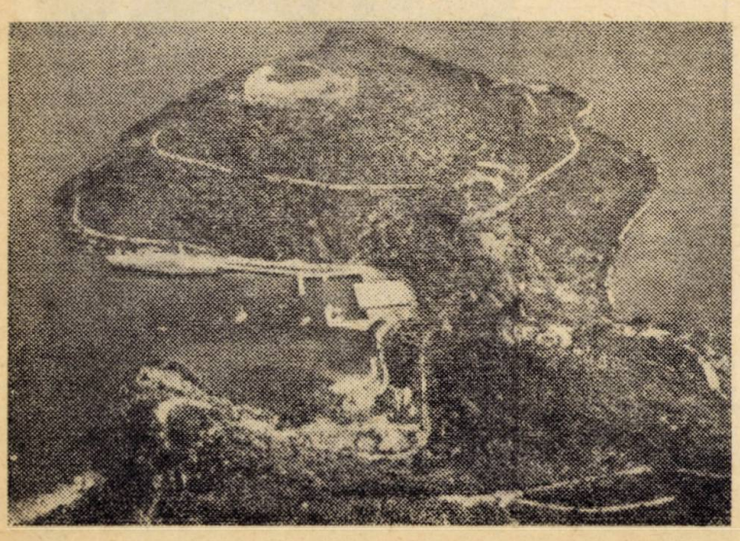

Insula Skorpios, vîrful de granit din marea lui Icar

PARIS MATCH

„De Gaulle mi-a spus...“

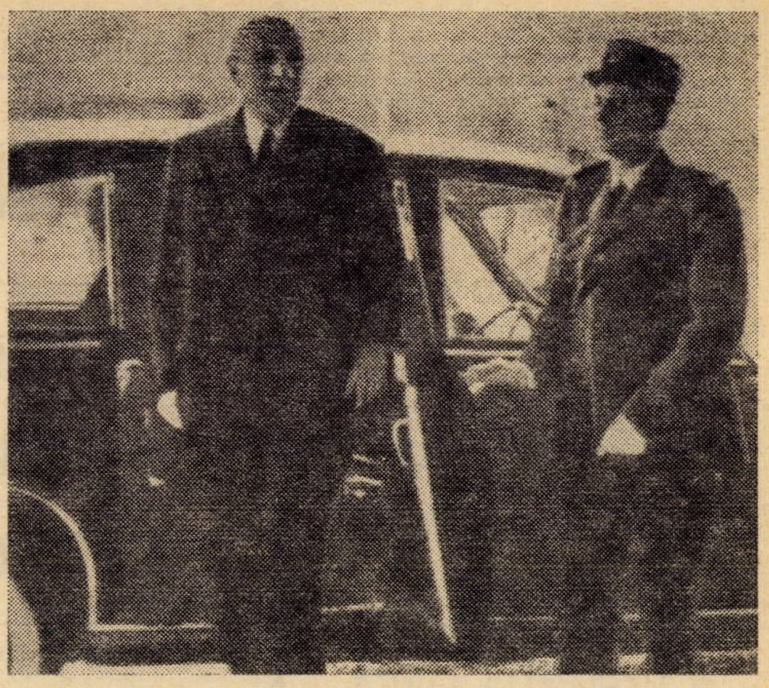

În editura „Plon“ va apărea, în curînd, volumul intitulat „Generalul mi-a spus“. Autorul este JEAN D'ESCRIENNE, fostul aghiotant al președintelui de Gaulle și, deseori, confidentul lui. Reproducem după „Paris Match“ cîteva momente inedite, istorisite de apropiatul colaborator al fostului președinte.

1. REFERENDUMUL

I-am spus generalului că am cunoscut mai multe persoane care consideră că referendumul a fost hotărît de el, tocmai în scopul de a crea pretextul care să-i permită să se retragă ; am răspuns acestor persoane că ideea ca generalul să-și facă „harakiri“ este cu totul absurdă pentru cei care îl cunosc.

„Ați avut dreptate — mi-a răspuns el — ce idee să-ți închipui așa ceva ! Dacă vroiam să pun capăt mandatului meu, nu aveam nevoie de referendum pentru a găsi un pretext; vîrsta mea, de pildă, era îndeajuns ! Am organizat acest referendum deoarece credeam (și cred și acum) că trebuia să fie organizat, dar, e drept, luînd în considerare toate consecințele care puteau rezulta de pe urma lui, inclusiv plecarea mea. Aceasta nu înseamnă însă că o doream“.

Rezultatul a fost negativ. Este cert că, după această dezavuare solemnă asupra unui punct pe care îl considera capital, generalul de Gaulle nu ar mai fi fost el însuși dacă nu ar fi tras consecințele cunoscute.

2. GENERALUL, POET ÎN BOIS DE BOULOGNE

Într-o după amiază însorită din toamna anului 1967, treceam împreună prin Bois de Boulogne, îndreptîndu-ne spre Marly. Puțin înainte de cascadă, automobilul, care încetinise, s-a încrucișat cu un grup de tineri cîntînd. O tînără fată brună, grațioasă, cu părul în vînt, care stătea puțin mai departe, a aplaudat și a fluturat spre noi fularul ei multicolor. Generalul i-a făcut cu mîna în semn prietenos și a fixat-o în scurtul răstimp al trecerii noastre. Viziune clară de primăvară în soarele mai slab de octombrie, spectacolul acestei fete înalte, zîmbitoare și frumoase, pe un fundal de copaci tineri cu frunzele deja îngălbenite și pe alocuri căzute, i-a reamintit cîteva versuri de Musset ; aplecîndu-se spre mine, generalul a recitat cu glas scăzut :

Avez-vous vu dans Barcelone
Une Andalouse au sein bruni...
Pâle comme un beau soir d'automne...

3. „AM AVUT NECAZ PE FRANCEZII DIN ALGERIA CĂ NU AU ÎNȚELES“

S-a spus că v-ați bucurat să-i faceți pe francezii din Algeria să plătească vechea lor supunere față de regimul de la Vichy, că ați profitat de prilej pentru a abandona „provincia“ lor. Deoarece în „Memoriile“ dv. relatați această perioadă, ar trebui, domnule general, ca cititorul să-și poată da seama în ce măsură ați resimțit dv. însăvă încercarea și cît de mult ați fost calomniat.

„Cred că trebuie să lăsăm lucrurile în seama judecății Istoriei și să avem încredere în ea. Desigur, am fost și sînt și acum calomniat : de ce să fi avut mai mult necaz pe francezii din Algeria decît pe alți francezi că au ales regimul de la Vichy ? Cu atît mai mult cu cît proporția francezilor din Algeria care au combătut în Franța Liberă, în Italia sau în Armata I-a a fost departe de a fi neglijabilă ! Nu, nu aveam necaz pe ei și în 1958 nu doream cîtuși de puțin să mă debarasez de ei. Mai tîrziu, în fața realităților, am resimțit cu tristețe lipsa lor de înțelegere pentru politica mea, care era totuși singura în stare să salveze un anumit număr dintre ei. Dacă judecăm după cele ce s-au petrecut în alte părți, cred încă și azi că fără acțiunea Organizației Armatei Secrete (O.A.S.), susținută (și în ce măsură !) de ei, aproximativ 300 000 de francezi din Algeria ar fi putut să-și facă un loc foarte convenabil în Algeria nouă. Da, pentru că nu au înțeles acest lucru, am avut necaz pe ei la un moment dat ! Aceasta nu m-a împiedicat să fac totul pentru a înlesni în cel mai înalt grad înapoierea și reinstalarea lor în metropolă, și nici aceasta nu era un lucru ușor !

4. „WEYGAND E FIUL LUI MAXIMILIAN ȘI AL UNEI DANSATOARE MEXICANE“

„Weygand — mi-a spus din nou generalul — a ajuns generalissim fără să fi auzit vreodată un glonte șuierînd. Și-a făcut întreaga carieră la statele majore. În Polonia, a reușit să-l convingă pe Pilsudski să execute un plan pe care el îl aprobase fără să fie, de altfel, autorul lui ! Abia în mai 1940 a văzut pentru prima oară războiul de aproape. Îmi amintesc că l-am întîlnit în piața unui sat de pe Somme care tocmai fusese bombardat, ieșind de la postul de comandament al generalului Altmayer ; era o mică ciocnire, cîțiva morți și răniți, sînge ! Weygand era înspăimîntat, i se părea o catastrofă ! Nu văzuse niciodată așa ceva, în ciuda vîrstei sale, a gradului și a funcției sale !“

Ceea ce mă surprinde cel mai mult — am spus eu — este audiența de care Weygand se bucură încă și azi pe lîngă numeroși militari, foști combatanți sau nu.

„Ei bine — mi-a răspuns generalul — aceasta se datorează faptului că el însuși și-a creat și întreținut legenda. Și apoi, oamenilor care s-au înșelat o dată sau de două ori nu le place să recunoască acest lucru și preferă uneori să persevereze în greșeală ! În plus, Weygand, brațul drept al lui Foch și unul dintre ultimii supraviețuitori de rangul său, a fost considerat de cercurile conformiste drept salvatorul, eventualul bastion în fața pericolului, a dezordinii, a anarhiei. Această idee a fost întreținută de el cu complicitatea anumitor ofițeri de cavalerie, a anumitor clase sociale, a «bunilor părinți» ! Dar atunci cînd el ar fi putut lua hotărîri mari pentru Franța, nu a mai existat nimeni !“

Domnule general, se povestește că într-o zi, la Alger, pe cînd Rommel bătea în retragere în Libia, cineva i-a șoptit lui Weygand că a sosit poate momentul să reia armele împotriva Axei. El ar fi suspinat, ar fi răspuns că, la vîrsta lui, nu te lansezi într-o asemenea aventură și ar fi adăugat : „Ce vreți să fac ? Eu care nici măcar nu am sînge francez în vine ?“ Ce părere aveți despre acest răspuns ?

„Nu știu dacă el a făcut aceste declarații, dar nu este imposibil — mi-a răspuns generalul. Este însă evident că, dacă te consideri prea vîrstnic pentru a relua armele la momentul oportun, există funcții pentru care ești, de asemenea, prea bătrîn ! Cît despre originile lui Weygand, și în acest domeniu el a întreținut un «mister» care i-a conferit un fel de aureolă. Totuși, el știa foarte bine că nașterea lui nu avea nimic misterios. E fiul lui Maximilian *) și al unei dansatoare mexicane. De altfel, în Belgia, s-a vegheat cu grijă la instrucțiunea, pregătirea, educația sa ; po-

*) Este vorba de Ferdinand-Josef Maximilian, arhiduce de Austria, născut la Viena (1832—1867). În urma invadării Mexicului de către trupele franceze, în 1864 a fost numit împărat al acestei țări. Nepopular, părăsit în 1867 de Napoleon III al Franței, Maximilian a fost capturat și împușcat în Mexic împreună cu adepții săi.

meții obrazului său sînt o moștenire de la mama sa mexicană. Nu există nici un mister : pînă și numele pe care l-a avut în copilărie și în adolescență, pe care îl avea atunci cînd a intrat la Saint-Cyr «ca străin», anume Maxime Denimal, nu este decît o anagramă deformată care înseamnă «născut din Maximilian». Este deci foarte posibil să fi spus într-o zi el însuși că nu are în vine nici o picătură de sînge francez — era adevărat !"

5. „MALRAUX NU VA PRIMI NICIODATĂ PREMIUL NOBEL"

„Malraux nu va primi niciodată Premiul Nobel, pentru simplul motiv că este cunoscut, catalogat drept «gaullist». Un gaullist nu poate primi Premiul Nobel, care este decernat în mod practic, dacă nu cu acordul americanilor, cel puțin de către un juriu care nu vrea să displacă americanilor. Îmi veți spune că Mauriac l-a primit ; e adevărat, dar aceasta se întîmpla în cu totul altă epocă și pe atunci i se atribuia eticheta «M.R.P.», care nu era cîtuși de puțin compromițătoare".

6. GENERALUL CAUTĂ „SFÎNTA FAȚĂ" ȘI N-O GĂSEȘTE

Era în mai 1967, scurt timp înainte de călătoria pe care generalul urma s-o facă în Italia și la Vatican. Potrivit uzanțelor, președintele Republicii Franceze care va vizita oficial pe Paul al VI-lea îi va oferi un dar. Malraux se gîndise la un tablou abstract al unui maestru contemporan. Dar generalul dorea totdeauna să vadă ceea ce „era pus să dăruiască", cum spunea el, și să hotărască el însuși.

Astfel, într-o seară, după audiențele de după masă la biroul aghiotanților au fost aduse trei tablouri pe care eu le-am pus în sala Consiliului de Miniștri, unde generalul urma să vină în curînd pentru a vedea și a alege. Erau trei picturi abstracte, de dimensiuni respectabile. Artistul le dăduse chiar titluri : „Sfînta Față", „Maria Magdalena" ; nu-mi amintesc de al treilea. În realitate, era vorba mai degrabă de grupuri de culori, dispuse desigur în mod armonios, dar care, de fapt, nu reprezentau nimic precis. Colegul meu, colonelul Lurin, și eu însumi ne amuzam dinainte de reacția generalului, pe care ne-o închipuiam cu ușurință.

Întîi a sosit Xavier de La Chevalerie, director de cabinet, totdeauna cam neliniștit și agitat ; a privit tablourile și m-a rugat să mă duc să-l anunț pe general că poate veni să le vadă. Cu mersul său hotărît, acesta a intrat înaintea mea în sala Consiliului, unde îl așteptau Xavier de La Chevalerie și Jacques Seul, de la serviciul protocolului. Lurin și cu mine încheiam cortegiul. Generalul s-a oprit în fața pînzelor, și-a pus ochelarii cu rame groase de baga și expresia lui a devenit perplexă. Întorcîndu-se spre La Chevalerie, a întrebat :

— Unde e această Sfîntă Față ?

Stînjenit, La Chevalerie a răspuns : „Ei bine, domnule general, dacă stați acolo... cu o anumită lumină..."

Dar generalul l-a întrerupt :

— Nu, nu mă veți determina să dăruiesc asta Papei — a spus el.

S-a răsucit pe călcîie pentru a se întoarce în biroul său ; dar, ieșind din încăpere, privirea lui s-a îndreptat spre un tablou de pe perete, înfățișînd o scenă rustică și semnat de Hubert Robert.

— Iată ceva frumos — a spus el, oprindu-se o fracțiune de secundă.

În cele din urmă, Papei Paul VI i s-a dăruit o tapiserie...

PUNCTE DE VEDERE

KOMUNIST
BELGRAD

O CAUZĂ A TUTUROR POPOARELOR

UNA DINTRE trăsăturile importante ale actualelor procese din Europa, pe lîngă dificultățile și limitările pe care le mai întîmpină încă, o constituie cercul tot mai larg de țări care participă activ la ele, precum și viziunea mai cuprinzătoare a securității europene, a perspectivelor și obiectivelor ei, care se conturează prin intermediul acestor procese. Desigur, una este legată de alta : includerea țărilor europene, mari și mici, în aceste procese, pe baza unei sesizări mai clare a intereselor proprii și a intereselor mai largi ale continentului, oferă acestor evoluții un conținut mai profund și o orientare democratică mai precisă ; prin aceasta, și evoluția relațiilor din Europa capătă o nouă dimensiune, mai apropiată de esența proceselor internaționale progresiste.

Spațiul pentru o activitate mai largă în acest sens a fost, pînă în ultimii ani destul de limitat. Dar destinderea încordării lărgește terenul de acțiune al forțelor interesate. Confirmarea realității teritoriale, izvorîte din al doilea război mondial, exprimată îndeosebi în acordurile de la Moscova și de la Varșovia, și acordul dintre cele două state germane, reprezintă o premisă necesară pentru procesul de făurire a securității europene, dar prin aceasta procesul nu se epuizează. El trebuie, și în aceasta constă esența viziunii asupra căreia am atras atenția la început, să ducă la relații tot mai libere și mai sigure pe continentul nostru, în care toate țările europene, indiferent de mărime, poziția geografică și sistemul social-politic, vor putea merge nestingherit pe calea dezvoltării proprii, acționa independent pe plan internațional și în care, de aceea, și transformările sociale progresiste vor lua o amploare tot mai mare. Procesul care duce la asemenea relații, și despre care pe bună dreptate se poate spune că este în curs, este complex și în el se contopesc multe componente, care se împletesc și se stimulează reciproc. Toate aceste componente reclamă o angajare și mai largă a țărilor europene. Unitatea dialectică „subiect-obiect" se manifestă în felul ei și în procesul făuririi securității : pentru ca toate țările să se bucure într-o măsură deplină de binefacerile securității, este necesar să participe activ la făurirea ei. Iar însemnătatea apropiatei Conferințe privind securitatea și cooperarea în Europa constă în aceea că oferă un cadru natural și un stimulent pentru această participare.

Din unitatea procesului de făurire a securității și colaborării în Europa decurge și legătura indisolubilă a elementelor sale: colaborarea și securitatea ; în același timp, abordarea acestei problematici decurge și din concepțiile cristalizate în ultimii ani la Națiunile Unite. Relevăm, îndeosebi, cunoscuta declarație privind întărirea securității internaționale adoptată la sesiunea jubiliară, a 25-a, a Adunării Generale, după care securitatea trebuie înțeleasă și abordată sub toate aspectele ei — politice, economice, militare.

În ceea ce privește Europa, caracteristic este faptul că această concepție s-a conturat mai ales prin activitatea în jurul conferinței, paralel cu angajarea unui număr tot mai larg de țări europene.

Unității de conținut îi corespunde și indiviziunea geografică a securității europene, care decurge atît din unitatea geostrategică a continentului nostru, inclusiv dimensiunea lui mediterană, cît și, în primul rînd, din concepția că toate țările europene sînt subiect și obiect al sistemului de securitate europeană. Cuprinderea geografică a securității europene reprezintă elementul democratizării ei. La acest element se adaugă altul nu mai puțin important — dimensiunea ei universală.

Printr-o angajare largă — pentru unele probabil și neașteptată — a țărilor europene în pregătirile pentru Conferința privind cooperarea și securitatea în Europa și, în primul rînd, la stabilirea bazei și cadrului activității ei, se creează posibilitatea pentru o contribuție activă a țărilor participante la adoptarea hotărîrilor și, ca atare, la evoluția în continuare de pe continentul nostru și, pe plan mai larg, din lume.

Djura Nincici

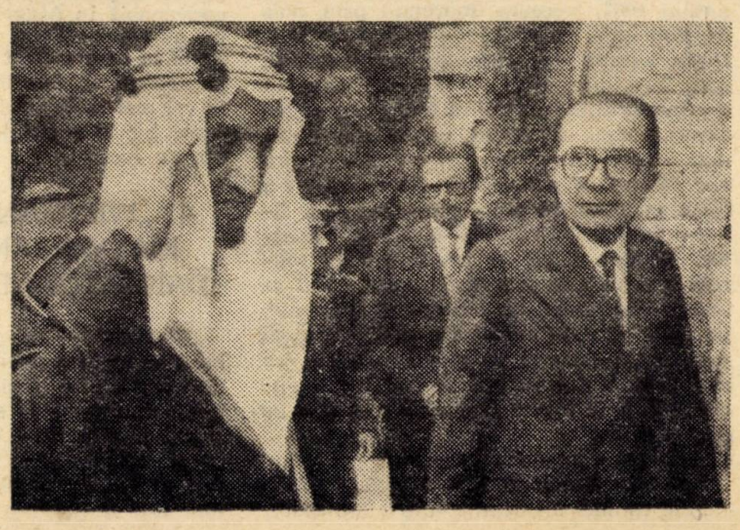

Roma. În drum spre Villa Madama — regele Feisal al Arabiei Saudite și premierul italian Giulio Andreotti

Newsweek

NEW YORK

„UN NOU PAS ÎNAPOI"

ULTIMA propunere a lui Henry Kissinger — unirea Japoniei cu S.U.A. și Europa occidentală într-o „nouă Cartă atlantică" — nu pare să-l fi ridicat pe acesta în ochii japonezilor mai mult decît inițiativele anterioare. În cel mai bun caz, propunerea lui Kissinger de stabilire a unor legături triunghiulare i-a pus în încurcătură pe japonezi — iar, în cel mai rău caz, i-a înfuriat. Și, cu toate că liderii Europei occidentale par să-i fi mustrat pe japonezi pentru faptul că au respins planul lui Kissinger, ei și-au organizat în grabă o retragere proprie în fața oricărei propuneri de a stabili noi legături cu S.U.A. sau Europa occidentală.

Cauza principală a îngrijorării japonezilor o constituie sentimentul că au fost din nou umiliți de Administrația Nixon. „Chemăm prietenii noștri din Europa, Canada și, în sfîrșit, Japonia — afirma Nixon în apelul său pentru o nouă Cartă atlantică — să ni se alăture în acest efort". Dar, pentru japonezi, menționarea lor seamănă cu o șansă tardivă — cu o invitație de a adera la un club deja existent. Mai mult, întreaga cuvîntare era formulată în exclusivitate în termenii comunității atlantice. „Japonezii se întreabă de fapt — afirma prof. Edwin Reischauer de la Universitatea Harvard și fost ambasador al S.U.A. în Japonia — dacă principalii doi membri componenți occidentali — S.U.A. și Europa de vest — îi recunosc ca parte integrantă a lumii industrializate".

Deocamdată, reacția publică a Japoniei a fost tacită. Dar, în particular, o serie de oficialități guvernamentale s-au grăbit să-și exprime iritarea. „Cuvîntarea lui Kissinger, afirma o oficialitate, a adoptat tonul unui profesor care își învață elevul despre realitățile vieții". În plus, japonezii sînt tot atît de îngrijorați de conținutul ca și de tonul propunerii americane. Mai mult chiar decît vest-europenii, ei privesc cu neliniște faptul că Kissinger pune laolaltă problemele economice, politice și militare. Aceasta, pentru că orice relație triunghiulară între S.U.A., Europa occidentală și Japonia, bazată pe o asemenea platformă, ar genera în mod inevitabil întrebări serioase chiar în interiorul Japoniei. „Noi nu ne putem angaja din punct de vedere militar — afirma o oficialitate de la Ministerul de Externe — deoarece, într-o astfel de perspectivă, am fi nevoiți să ne schimbăm Constituția". Și, poate mai important este faptul, remarcat de unii observatori, că, din punct de vedere istoric și psihologic, Japonia a fost dintotdeauna reticentă față de aderarea la orice grupare „occidentală". Reacția glacială a japonezilor în fața efortului inițiat de americani de a uni principalele țări consumatoare de petrol în lupta împotriva creșterii prețurilor ar putea fi primul indiciu în sensul că Japonia se pregătește să meargă de una singură în unele domenii strategice esențiale. Cu prilejul unei vizite efectuate în Orientul Mijlociu, la începutul lunii iunie, ministrul comerțului Y. Nakasone a recunoscut că Japonia nu intenționează să adere la consorțiul țărilor consumatoare. Declarația sa a sugerat posibilitatea amenințătoare ca societățile japoneze să ofere prețuri mai ridicate pentru țiței decît firmele americane și vest-europene — zădărnicind, astfel, orice efort concertat de negociere.

Cu toate acestea, cooperarea între S.U.A., Europa occidentală și Japonia — susțin o serie de academicieni și personalități publice — reprezintă un obiectiv realizabil. O propunere făcută de David Rockefeller pentru crearea unei „comisii particulare trilaterale", formate din intelectuali și oameni de afaceri — similară cu Comitetul de acțiune al lui Jean Monnet, care a promovat Piața comună — se traduce în realitate. În contradicție vădită cu apelul lui Kissinger, organizatorii pretind că această promisiune de raporturi egale a declanșat deja o reacție favorabilă din partea japonezilor.

Numeroase oficialități guvernamentale de la Tokio nu dau prea multă importanță acestor eforturi particulare. „Nu sîntem împotriva comisiei, afirma o oficialitate, dar am avut prea multe asemenea întruniri «de bunăvoință» între oameni de afaceri care nu au realizat nimic". Unii observatori susțin, totuși, că ar fi bine dacă Administrația Nixon va urma exemplul comisiei. „Orice negocieri economice trebuie să includă Japonia de la început — și nu în ultimă instanță — afirma Henry Owen, expert american în probleme de politică externă". Dacă propunerea lui Kissinger este menită să fie un preludiu la adoptarea unor acțiuni eficiente, acest lucru va trebui arătat Japoniei cu mai multă claritate decît pînă acum.

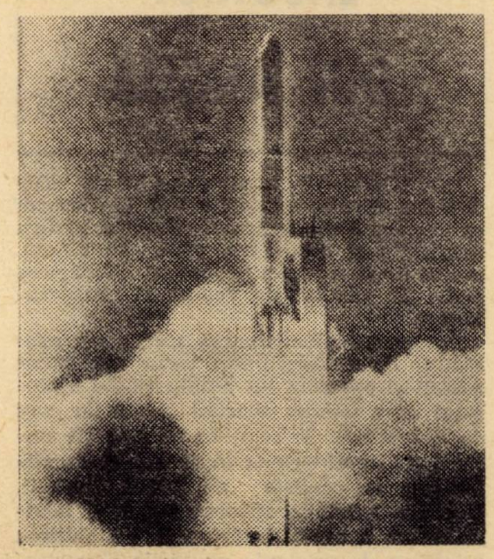

Cape Kennedy. Satelitul „Explorer 49" a fost lansat în direcția Lunii

REFLECTOR

„Întîlnire în interesul păcii"

Convorbirile pe care primul secretar al C.C. al P.S.U.G., Erich Honecker, le-a avut cu președintele fracțiunii Partidului Social-Democrat, Herbert Wehner, și cu președintele fracțiunii Partidului Liber-Democrat, Wolfgang Mischnick, din Bundestag, au suscitat un mare interes.

Este firesc, deoarece în schimbul de păreri privind relațiile dintre cele două state germane a fost vorba de probleme ale întăririi păcii și securității care nu privesc numai pe cetățenii R. D. Germane și R.F. Germania. Opinia publică a înregistrat cu interes faptul că cele două partide, în ciuda punctelor de vedere opuse în probleme de fond, ca urmare a orînduirii sociale diferite din statele germane, și-au exprimat satisfacția față de progresele care au putut fi obținute, în ultimul timp, în direcția destinderii și securității în Europa. A trezit interes și faptul că s-au considerat de o mare importanță pentru colaborarea pașnică internațională admiterea într-un viitor apropiat a R. D. Germane și a R. F. Germania la O.N.U., precum și începerea cît mai repede și desfășurarea cu succes a Conferinței general-europene pentru securitate și cooperare, ca o contribuție esențială la garantarea evoluției pașnice în Europa.

Multă considerație a găsit și faptul că E. Honecker a exprimat, în decursul convorbirilor, speranța că Tratatul privind principiile de bază ale relațiilor dintre R. D. Germană și R. F. Germania poate intra cît mai repede în vigoare. Stricta sa respectare și aplicare vor face posibilă crearea de condiții favorabile pentru cooperarea dintre R. D. Germană și R. F. Germania, potrivit principiilor coexistenței pașnice, ceea ce va servi prosperității cetățenilor din cele două state germane.

Nimeni nu se mai îndoiește astăzi de marea însemnătate a tratatelor încheiate de U.R.S.S. și, respectiv, de R. P. Polonă cu R. F. Germania, a Tratatului privind bazele relațiilor dintre R. D. Germană și R. F. Germania, precum și a Acordului cvadripartit asupra Berlinului occidental.

Schimbul de vederi între fruntașii politici ai statelor cu orînduiri sociale diferite este pentru noi un lucru cu totul normal, care servește coexistenței pașnice. De altfel, era cunoscut că se prevăzuse să aibă loc, după intrarea în vigoare a tratatului fundamental, consultări între R. D. Germană și R. F. Germania în probleme de interes reciproc, îndeosebi cele privind asigurarea păcii în Europa.

(Din **Neues Deutschland**)

DER SPIEGEL
HAMBURG

COMERȚ CHINO – VEST-GERMAN

Interviul acordat revistei „Der Spiegel", de către Berthold Beitz, președintele Fundației Krupp.

Berthold Beitz la Pekin

— Domnule Beitz, în urmă cu cîteva săptămîni ați vorbit la Bonn cu conducătorul sovietic Leonid Brejnev. Acum, v-ați reîntors din R. P. Chineză, unde ați conferit cu premierul Ciu En-lai. Cunoaște, oare, comerțul vest-german cu Răsăritul o nouă perioadă de înflorire ?

— Oamenii din delegația noastră și-au stabilit cu exactitate motivele pentru care efectuează vizita : ne aflăm abia la începutul unei noi etape. Desfășurarea convorbirilor a demonstrat că sînt de așteptat un nou început și o dezvoltare a relațiilor economice.

— Ce speranțe vă puneți, concret, în relațiile economice vest-germano–chineze ?

— Bune. Comerțul nu se va dezvolta în mod vertiginos, dar se va extinde treptat.

— Care sînt dificultățile ce ar putea surveni în comerțul dintre cele două țări ?

— Pînă acum, nu am avut dificultăți. Cînd am încheiat un acord cu ei, chinezii au plătit în bani gheață. Nu au cerut credite pe termen lung și, de asemenea, nici dobînzi de trei la sută.

— Despre ce ați vorbit cu premierul Ciu En-lai ?

— Am făcut un tur de orizont. Iar, în cadrul discuției pe care Ciu En-lai a dus-o cu întreaga delegație, el s-a interesat în amănunțime despre fiecare : ce face, de unde vine și ce interese reprezintă. Întreaga întîlnire a fost o convorbire prietenească, aproape familiară.

— Vor putea fi realizate pe viitor acțiuni de cooperare între întreprinderi vest-germane și chineze, așa cum se întîlnesc tot mai frecvent în comerțul Est-Vest din Europa ?

— Cuvîntul cooperare nu a fost pronunțat.

— Ce așteaptă chinezii de la noi și ce așteptăm noi de la chinezi ?

— Chinezii așteaptă tehnică bună, termene prompte de livrare și, eventual, sprijin într-o colaborare tehnico-științifică. Noi așteptăm de la chinezi tranzacții bune.

— Va fi organizată, după cum se prevede de mult, o expoziție industrială vest-germană la Pekin ?

— Cu siguranță că nu înainte de 1975. Dar, după aceea, în mod cert.

— Ce v-a impresionat pe dv. și pe colegii dv. cel mai mult în R. P. Chineză ?

— Calmul, liniștea și acea siguranță cu care chinezii abordau problemele.

Morning STAR
LONDRA

DESPRE PROGRAMUL DE POLITICĂ EXTERNĂ AL PARTIDULUI LABURIST DIN ANGLIA

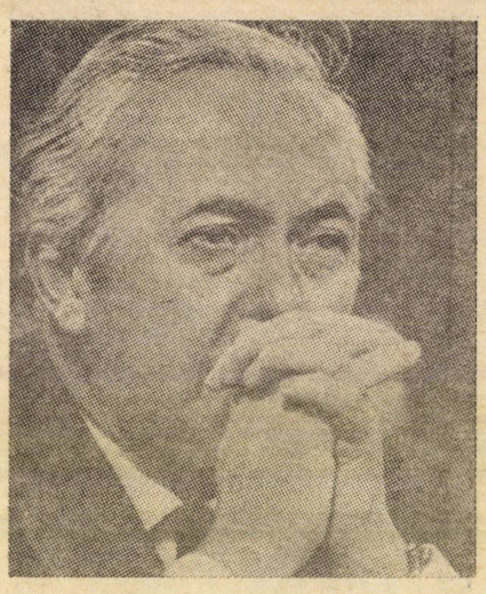

Harold Wilson ; „laburiștii salută călduros perspectiva destinderii în Europa"

DOCUMENTUL laburiștilor salută călduros perspectiva destinderii în Europa, ca urmare a convocării Conferinței pentru securitate și cooperare, deși, în esență, modul de abordare a problemei diferă prea puțin de punctul de vedere al conservatorilor.

Programul preconizează sprijinirea mișcărilor de eliberare din țările din sudul Africii și consacră un amplu spațiu ajutorului care trebuie acordat țărilor în curs de dezvoltare. În relațiile cu tinerele națiuni ale lumii trebuie să se renunțe la atitudinile colonialiste ale Marii Britanii. Una din sarcinile viitorului guvern laburist o va constitui întărirea și restabilirea relațiilor de prietenie cu țările Commonwealthului, pornind de la recunoașterea și promovarea independenței economice și politice a noilor națiuni.

O modificare importantă se va produce și în activitatea O.N.U., unde Marea Britanie va înceta să mai fie partenerul fidel al unor țări ca Portugalia și Africa de Sud.

Renegocierea termenilor acordului de aderare la Piața comună va urmări operarea unor schimbări esențiale în politica agricolă comunitară, respingerea sistemului T.V.A. (taxa asupra valorii adăugate) și opoziția față de Uniunea economică și monetară vest-europeană. Laburiștii sînt împotriva acordării unor puteri sporite Parlamentului vest-european, întrucît aceasta ar însemna, implicit, o slăbire a rolului Parlamentului britanic. Guvernul laburist va încuraja amplificarea relațiilor comerciale pe continent, apreciind că viitoarea Conferință general-europeană va pregăti terenul unei largi colaborări în acest sens.

Cheltuielile militare vor fi reduse în așa fel încît Anglia să aloce pentru apărare sume comparabile cu cele ale aliaților săi europeni, respectiv cu 600 milioane lire sterline anual mai puțin decît în prezent.

Laburiștii se pronunță pentru interzicerea livrărilor de armament către R.S.A., respectarea și chiar multiplicarea sancțiu-

nilor față de regimul rhodesian. Recunoașterea independenței Rhodesiei nu va fi sancționată decît după formarea unui guvern care să reprezinte interesele majorității populației din această țară.

Recunoașterea R. D. Vietnam și participarea la reconstrucția acestei țări sînt, de asemenea, obiective ale unui viitor guvern laburist.

În problema Orientului Mijlociu, laburiștii se pronunță pentru aplicarea rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967.

Le Monde

PARIS

BĂTĂLIA PENTRU PRIMĂRIA DIN NEW YORK A FOST DESCHISĂ

POSTUL de primar al New Yorkului este, adesea, considerat drept cel mai important și cel mai dificil, după postul de președinte al Statelor Unite. Combinațiile de culise care însoțesc, la fiecare patru ani, alegerea candidatului pentru această funcție ilustrează de o manieră grăitoare criza democrației în Statele Unite.

În acest an, actualul primar, John Lindsay, ales pentru prima oară în 1965 și desemnat din nou în 1969, nu va mai candida. Guvernatorul republican al statului New York, Nelson Rockefeller, a încercat să obțină investitura Partidului Republican în favoarea lui Robert Wagner, care a fost primar al New Yorkului înaintea lui John Lindsay. Dar tentativa a eșuat. Republicanii l-au ales drept candidat pe Marchim, unul din conducătorii Partidului Conservator din New York, considerat ca făcînd parte din aripa dreaptă a Partidului Republican.

Luni, 4 iunie, Partidul Democrat, care are circa 2 500 000 de membri la New York, a încercat, la rîndul său, să-și desemneze un candidat. Aceste demersuri au fost caracterizate atît de lipsa de interes din partea electorilor, cît și de nivelul mediocru al candidaților democrați. Cel mai cunoscut dintre ei, Abraham Beame, în vîrstă de 70 de ani, care este de mai mulți ani controlor al finanțelor municipale și a fost înfrînt la alegerile din 1969 de John Lindsay, este un personaj șters. Ceilalți trei candidați democrați sînt cu 20 de ani mai tineri decît el. Cel mai de vază, Mario Biaggi, este un fost polițist, membru al Camerei Reprezentanților. Partizan convins al legii și ordinii, el a fost suspectat de luare de mită, în urmă cu cîțiva ani, intervenind la atribuirea de permise de lucru pentru imigranți. Ceilalți doi candidați sînt Herman Badillo, de origine portoricană, membru și el al Camerei Reprezentanților, și Albert Blumenthal, care se situează la aripa stîngă a Partidului Democrat și a primit girul Partidului Liberal.

După cum era de așteptat, Abraham Beame a ajuns în fruntea candidaților la primul tur de scrutin din cadrul Partidului Democrat, cu 35 la sută din sufragiile exprimate, față de 29 la sută cît a obținut Herman Badillo. Cei doi candidați vor trebui, de aceea, să se confrunte din nou în cadrul unui al doilea tur de scrutin, care va avea loc peste trei săptămîni. Învingătorul se va prezenta în noiembrie în fața alegătorilor newyorkezi.

PROFIL

GENERAL SANGOULÉ LAMIZANA

președintele Republicii Volta Superioară

Generalul Sangoulé Lamizana s-a născut în anul 1916 la Dianra, districtul Tougan, unde și-a făcut studiile primare. Încorporat în armata franceză în ianuarie 1936, a primit la Kati pregătirea de bază în cadrul celui de-al 2-lea regiment de trăgători senegalezi.

În anul 1947, a fost repartizat la batalionul autonom din Sudanul nigerian, la Segou, unde a îndeplinit în mod succesiv funcțiile de ofițer al Corpului militar și al Administrației rezerviștilor din această regiune, apoi aceea de ofițer cu aprovizionarea.

În luna aprilie 1949, primește gradul de sublocotenent, iar, din ianuarie pînă în iunie 1950, efectuează un scurt stagiu la Paris la Centrul de studii africane și asiatice în calitate de instructor de limba lambara. În 1951 este numit locotenent, iar 5 ani mai tîrziu, în octombrie, ocupă funcția de șef adjunct al Cabinetului militar al guvernatorului Coastei de Fildeș. În iulie 1957, este înaintat la gradul de căpitan.

La mijlocul anului 1961 este pus în mod provizoriu la dispoziția guvernului din Volta Superioară în vederea organizării armatei sale naționale, în octombrie 1961 fiind numit șef de batalion și primul șef de Stat Major al Forțelor Armate volteze. La începutul anului 1964, este avansat la gradul de locotenent colonel.

După evenimentele din 3 ianuarie 1966, Sangoulé Lamizana devine președintele Republicii, președintele Consiliului de Miniștri, ministru al apărării naționale și al foștilor combatanți, ministru al afacerilor externe, ministru al informațiilor, tineretului și sporturilor. La 22 aprilie 1967, Sangoulé Lamizana este avansat în mod excepțional la gradul de general de brigadă, iar la 26 octombrie 1970 — general de divizie.

Sub conducerea președintelui Lamizana, Volta Superioară a trecut la îndeplinirea unor planuri de dezvoltare a economiei, vizînd înlăturarea grelei moșteniri coloniale și asigurarea mersului înainte al țării, dezvoltarea și punerea în valoare, în interesul poporului din Volta Superioară, a bogățiilor naturale, exploatarea intensivă a suprafețelor arabile.

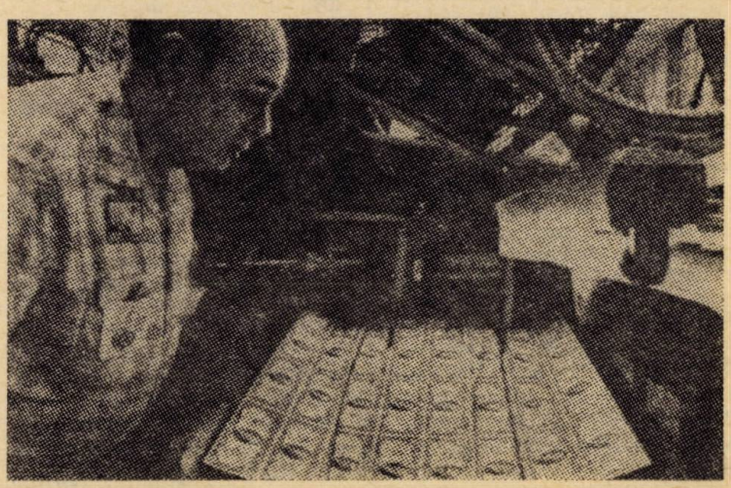

Nouă producție, la o tipografie de dolari...

POSTA REDACTIEI

Frontul din Fuțien

Ionel Scurtu, Codlea, jud. Brașov ; Alexandru Pop, Vistrian Rus, Cîmpulung Moldovenesc. Frontul din Fuțien (Fukien) poartă numele provinciei din sud-estul continental al R.P. Chineze, Fuțien — suprafața 123 000 kmp, 17 milioane locuitori. Frontul cu acest nume este o consecință a celui de al 3-lea război civil revoluționar din China, cunoscut în istoria revoluției din această țară și sub denumirea de războiul de eliberare (1946—1949). Această fază a războiului civil a început în iunie 1946, cînd Gomindanul, mai exact fracțiunea reacționară a acestuia, condusă de Cian Kai-și, a trădat acordul de pace cu Partidul comunist, atacînd violent și din mai multe direcții zonele eliberate. Este semnificativ faptul că, în acel moment, efectivul trupelor ciankaișiste era de 4 300 000, controlînd o mare parte a teritoriului țării, în timp ce Armata de Eliberare dispunea doar de 1 200 000 de luptători și era mult mai slab echipată. În plus, ciankaișiștii beneficiau de un masiv sprijin financiar și în tehnică de luptă acordat de S.U.A. Cu toate acestea, Partidul comunist, în colaborare cu celelalte forțe democratice și patriotice, a reușit să mobilizeze poporul, și după un an de lupte grele, a scos din luptă peste un milion de soldați inamici. După echilibrarea raportului de forțe pe plan militar, Armata de Eliberare a trecut la contraofensivă pe scară largă, zdrobind armata inamică. La sfîrșitul anului 1949, era eliberată întreaga Chină continentală, inclusiv insula Hainan și celelalte insule mai mici din Marea Chinei de sud. Alungate de poporul chinez, elementele ciankaișiste s-au retras, în totală derută, pe insula Taiwan (situată la peste 140 km de țărmul continental al provinciei Fuțien) și alte cîteva insule mai mici din strîmtoarea cu același nume. Insulele ocupate de aceștia aflîndu-se la distanță relativ mică de continent, sau în imediata apropiere a unor insule deja eliberate, ciankaișiștii s-au dedat, deseori, la acțiuni cu caracter subversiv sau au încercat întărirea dispozitivului lor militar. Replica Armatei Populare a fost promptă, executînd, oricînd situația a impus, bombardamente de artilerie, cu scopul precis al anulării tentativelor inamicului. Prin urmare, așa—numitul front din Fuțien trebuie înțeles în accepția de „partea dinspre inamic a unui dispozitiv de luptă", și, totodată, ca zonă în care este dispusă și pregătită, pentru o eventuală confruntare, o parte a Armatei Populare.

L. Cosma, București. 1. Convorbirile anglo-spaniole asupra Gibraltarului au început în 1971, în luna septembrie, dar pînă acum nu au dus la nici un rezultat. Ultima întîlnire dintre cei doi miniștri de externe, Sir Alec Douglas Home și Gregorio López Bravo (a patra), desfășurată la începutul lunii mai, s-a încheiat la fel ca și cele anterioare. De data aceasta, însă, n-a mai fost publicat nici un comunicat comun și nu s-a mai anunțat nici o altă dată de reluare a întrevederilor, ceea ce i-a determinat pe unii observatori (care s-au referit și la surse spaniole) să considere că ele au fost întrerupte, cel puțin pentru o perioadă.

2. „Contractul de apărare" semnat între Marea Britanie și Arabia Saudită la începutul lunii trecute poate fi înțeles, așa cum afirmați, drept un nou semn al menținerii influenței militare britanice „la est de Suez". Potrivit acestui acord, Marea Britanie va instala pe solul saudit o infrastructură destinată întăririi sistemului de apărare aeriană. Detaliile sînt confidențiale, dar se pare că cifra la care se ridică lucrările contractului se află între 230 și 250 milioane lire — fiind, astfel, unul dintre cele mai importante contracte pe care britanicii le-au încheiat cu state străine.

3. În cadrul acestei rubrici din nr. 20 am răspuns despre muncitorii imigranți în Franța.

Adrian Badea, str. Becherescu nr. 8, bloc, B, et. III, ap. 16, Băilești, jud. Dolj dorește să cumpere nr. 6 din 1973 al revistei noastre.

Alexandru Stan, București. 1. Amănunte despre cariera politică a lui Rainer Candidus Barzel am publicat în cadrul acestei rubrici din nr. 22. Ceea ce putem adăuga este hotărîrea lui Barzel de a renunța și la președinția Partidului Creștin-Democrat (U.C.D.) și de a nu-și mai prezenta candidatura la congresul extraordinar ce se va desfășura la Bonn, începînd cu 12 iunie.

2. Nu dispunem de cifrele solicitate, privind comerțul japonez. Vă putem însă informa că balanța de plăți a Japoniei a înregistrat în luna aprilie un excedent de export de 1 160 milioane dolari, cifră care depășește excedentul din luna martie — 1 091 milioane dolari —, la acea vreme, și el, un record.

Noul guvern argentinian

N. Doboș, Cluj. 1. În cadrul noului guvern argentinian condus de Hector Campora, principalele funcții ministeriale sînt deținute de Juan Carlos Puig (afaceri externe), Esteban-Antonio Righi (afaceri interne), José Gelbard (finanțe), Richardo Otero (ministerul muncii), Angel Federico Robledo (apărare națională), Antonio Juan Benitez (justiție), Jorge Alberto Taiana (cultură și educație). **Juan Carlos Puig,** specialist în probleme internaționale, s-a născut la Rosario în 1928, a condus Școala de științe politice și relații internaționale a universității din Corrientes. Vă vom oferi mai multe amănunte în cadrul unei viitoare rubrici „Profil". **Antonio Benitez** s-a născut la Rosario în 1903, e un vechi militant peronist, a fost subsecretar de stat la Ministerul Educației în 1944—45, ales deputat în 1946. După desemnarea lui Campora drept președinte al republicii, Benitez i-a succedat la conducerea partidului justițialist. **Angel Federico Robledo** s-a născut în provinsia Santa Fé în 1917 ; este avocat ; în 1946 și 1947, a fost șef al poliției din departamentul Iriondo.

2. Șahinșahul Iranului a mai vizitat România în anul 1970.

Accidentul de la Le Bourget

Ștefan Bădescu, com. Șiria, jud. Arad. Prăbușirea avionului de transport supersonic sovietic „Tupolev-144", participant la salonul aeronautic de la Le Bourget, la 3 iunie, este cel mai grav accident produs vreodată la acest salon. Avionul urma să facă un zbor de demonstrație, în fața a zeci de mii de spectatori aflați pe aeroport și a altor sute de mii din fața aparatelor de televiziune. Zborul s-a încheiat însă tragic, la ora 14,29 G.M.T. Aparatul efectua un zbor de joasă înălțime (aproximativ 150 metri) deasupra părții de nord-sud a aeroportului, încercînd să se înalțe. Avionul s-a prăbușit deasupra unor clădiri din localitatea Goussainville, suburbie a Parisului, cu aproximativ 20 000 locuitori. Întreg echipajul — format din piloții de încercare Mihail Kozlov și Valeri Molceanov, navigatorul Gheorghi Bajenov, inginerii Vladimir Endegov și Boris Peruhin și ingineruł de bord Anatoli Dralin — a pierit. S-au înregistrat victime și în rîndul locuitorilor din Goussainville : 8 persoane și-au pierdut viața, iar alte 28 au fost rănite. Premierul sovietic Alexei Kosîghin a adresat o telegramă premierului francez, în care își exprimă regretul în legătură cu moartea cetățenilor francezi aflați în zona în care s-a prăbușit avionul, precum și condoleanțe familiilor, rudelor. De asemenea, guvernul sovietic a hotărît compensarea pagubelor pricinuite și acordarea a 500 000 franci pentru ajutorarea cetățenilor francezi care au avut de suferit de pe urma accidentului. În același timp, s-a hotărît formarea unei comisii pentru anchetarea cauzelor catastrofei, comisie condusă de Leonid Smirnov, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

POSTA REDACȚIEI

Constantin

Sergiu Băceanu, Galați. Fostul rege al Greciei, Constantin al II-lea, a urmat la tron tatălui său Paul I, în 1964. Paul era fiul lui Constantin I (1868—1923) care, în 1889, se căsătorise cu prințesa Sophia de Hohenzollern, sora lui Wilhelm II ; a urcat pe tron în 1914, a fost obligat să abdice în iunie 1917 în favoarea fiului său Alexandru; la moartea acestuia (1920), a urcat din nou pe tron, dar în 1922 abdică din nou, lăsînd

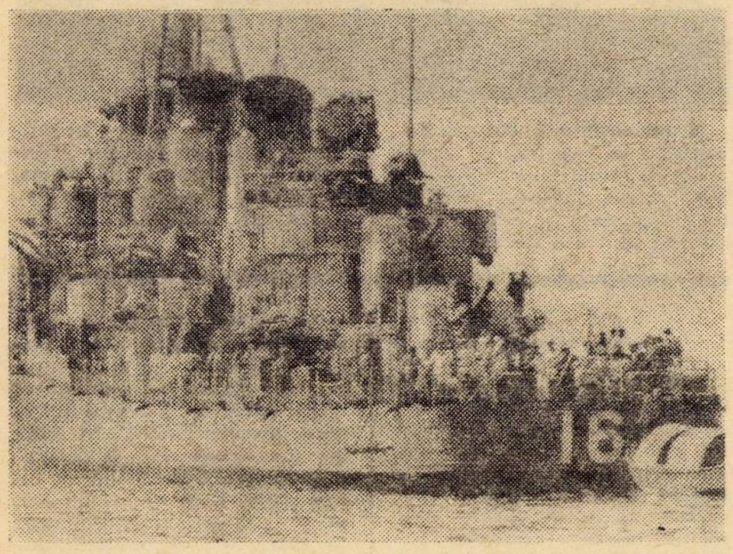

locul fiului său George. Paul I a devenit rege în aprilie 1947, după moartea fratelui său. În ceea ce-l privește pe Constantin, acesta s-a născut în 1940, a studiat la Atena, a devenit rege în martie 1964, s-a căsătorit cu prințesa Anne Marie a Danemarcei în septembrie același an și s-a exilat în decembrie 1967. În toată această perioadă, nu s-a mai întors în Grecia. Într-un interviu acordat B.B.C.-ului după proclamarea Republicii, Constantin a afirmat că nu are intenția să recurgă la forță pentru a restabili monarhia și a subliniat că actele sale au fost permanent dictate de grija de a evita vărsarea de sînge. El a dezmințit că ar fi inspirat recenta răscoală din marina greacă (crucișătorul „Velos", — în fotografie — care a cerut și primit azil politic în Italia). Inițial, se anunțase că regele Constantin își va stabili reședința în Danemarca. Ulterior, ziarul britanic „Daily Mail" scria că regele și familia sa vor părăsi Italia în cursul acestei veri și se vor instala în Anglia. După cum se știe, Constantin este văr cu prințul Philip, moștenitorul tronului Marii Britanii. Cît privește recenta proclamare a republicii, amintim că un eveniment asemănător s-a mai produs în anul 1923, regalitatea fiind restaurată în 1935. Este vorba deci, acum, de a treia republică : prima — între 1827 și 1831, a doua — între 1924 și 1932. Vă sugerăm și consultarea articolului publicat în nr. 24 din revista noastră. Această ultimă parte a răspunsului nostru se adresează și cititorilor **Ioan Ispas din Timișoara și Mihai Nuțeanu, com. Aninoasa, jud. Gorj.**

Ioan Ispas, Timișoara. 1. Deocamdată, Spania nu este monarhie, dar, după încetarea din viață a lui Franco, țara va fi condusă de Juan Carlos de Burbon, care va fi rege. Nu dispunem de informații privind relațiile la care vă referiți.

2. Australia este un stat independent, asemenea Canadei, care mai face încă parte din Commonwealth. Există un guvernator general care o reprezintă pe regina Marii Britanii și a Irlandei de Nord, dar rolul acestuia e numai reprezentativ. Politica, atît internă cît și externă, este hotărîtă de guvernul țării respective.

Viorel Cruceanu, Podul Turcului, jud. Bacău. Nu sîntem în posesia informațiilor pe care le solicitați. Vom încerca să dăm curs cererii dv. într-un viitor apropiat.

IMPORTANT!

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea publicației.

Prețul unui abonament este de :

— anual	**104 lei**
— pe șase luni	**52 „**
— pe trei luni	**26 „**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

S. Variu, str. Severinului nr. 4, et. I, ap. 13, oferă spre vînzare celor interesați întreaga colecție a revistei „Lumea" pe o perioadă de cinci ani.

Ilie Bercovici, str. Ana Ipătescu, nr. 32, Ploiești, tel. 65 700 sau 11 631, oferă spre vînzare celor interesați colecția revistei „Lumea" 1964—1972 ; **Eugen Löwy, str. Viișoarei, nr. 41, Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud,** oferă spre vînzare colecția revistei „Lumea" pe anii 1967—1972.

Grenada

V. Iliescu, București. Grenada, unul din cele șase state din insulele Antile, asociate Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, căruia i se va acorda, la o dată ce n-a fost încă stabilită, independența, este o insulă aflată la extremitatea meridională a arcului format de Insulele Vîntului (Windward Islands). De origine vulcanică, Grenada are o suprafață de 120 de mile pătrate, o populație de aproape 100 000 locuitori. Capitala : orașul St. George's. A fost descoperită în 1493 de Cristofor Columb, cel ce a numit-o Concepción. După ce a fost stăpînită de Compania franceză a Indiilor occidentale a fost luată de Anglia în 1762. A revenit Angliei prin tratatul de la Versailles din 1783. Insula dispune de foarte puține resurse, predominant agricole : cacao, bumbac, banane, trestie de zahăr. Mai mult de jumătate din toate aceste produse merg în Marea Britanie. Moneda : dolarul vest-caribian În anul 1969, insula a importat mărfuri în valoare de 6,8 milioane lire și a exportat în valoare de 3,2 milioane lire. Datorită frumuseților naturale (Grenada dispune și de relativ întinse păduri, iar pescuitul e foarte puțin costisitor) și climei excelente (climat tropical maritim, fără efectele dezastruoase ale taifunelor obișnuite în Caraibe), Grenada și-a dezvoltat, în ultimii ani, o industrie turistică ce-i aduce importante venituri. Are cîteva orășele mici de-a lungul țărmului, foarte pitorești : Victoria, Charlotte Town, Grand Roy, Wodford, Grenville, Sauteurs. Vom reveni cu alte amănunte privind organizarea politică. (Harta de mai jos este reprodusă din „The Financial Times".)

POSTA REDACȚIEI

Tarifele vamale

Gheorghe Clopot, Tulcea. Într-adevăr, unul din obiectivele principale ale S.U.A. la viitoarele negocieri comerciale din cadrul G.A.T.T. este obținerea unei reduceri (pînă la desființare în perspectivă) a tarifelor vamale între țările capitaliste dezvoltate. Cu dolarul devalorizat în două rînduri (într-o proporție cumulată de 20 la sută), cu monedele celor mai importanți concurenți puternic revalorizate — toate acționînd în direcția sporirii competitivității mărfurilor americane — S.U.A. sînt în măsură să solicite o asemenea eliminare a tarifelor vamale. Potrivit aprecierilor comentatorilor de specialitate occidentali, S.U.A. urmăresc prin aceasta în principal, două scopuri. Pe de o parte, „topirea" uniunii vamale a Pieței comune — de existența căreia S.U.A. se consideră afectate, apreciind C.E.E. ca un bloc comercial apărat de un zid vamal greu de străpuns — într-o zonă interoccidentală de liber schimb. Într-o atare situație, produsele americane ar beneficia pe piața comunitară de același tratament comercial cu cele vest-germane, olandeze, franceze etc. Din punct de vedere pur comercial, Piața comună — respectiv uniunea vamală, ce constituie principala structură a organismului comunitar și principala „reușită" a acestuia — ar fi desființată. Pe de altă parte, S.U.A. urmăresc deschiderea pentru produsele proprii a porților, pînă acum destul de bine ferecate, ale pieței nipone. Este cunoscut că, actualmente, nivelul mediu al tarifelor vamale japoneze este cel mai ridicat, 9,7 la sută, față de cel de 7,1 la sută în cazul S.U.A., și de cel de 6 la sută în cazul Pieței comune. Piața comună respinge teza americană cu privire la eliminarea tarifelor vamale, din motive lesne de înțeles: în primul rînd, pentru că aceasta ar însemna în fapt „diluarea" Pieței comune, avînd în vedere că cel puțin pînă acum ea nu depășește cu mult simpla uniune vamală; în al doilea rînd, pentru că înseși mijloacele de luptă ale Pieței comune împotriva S.U.A. ar fi diminuate, compromițînd parțial unele din „atu"-urile ei (piața comunitară lipsită de tarife vamale, dar apărată de un tarif vamal extern comun, zona de liber schimb constituită din piața comunitară împreună cu cele ale altor țări vest-europene membre ale A.E.L.S., în urma acordurilor de liber schimb încheiate cu aceste țări); facilitățile comerciale negociate prin acordurile încheiate în acest sens cu multe alte țări ale lumii; compromiterea, în mare parte, a așa-numitei „politici mediteraneene" a C.E.E. (urmărind acordarea de preferințe țărilor din bazinul mediteranean, dar care, în opinia unor comentatori politici occidentali, vizează și obiective politice). În scopul conservării, într-o proporție sau alta, a acestor structuri avantajoase ei, Piața comună opune concepției americane teza cu privire la o anumită „uniformizare" între țările dezvoltate a tarifelor vamale, o anumită nivelare prin reducerea acestora. Cît privește Japonia, avînd în vedere nivelul actual ridicat al propriilor tarife vamale, ea nu poate fi de acord cu teza americană, în ciuda competitivității ridicate și în creștere a produselor nipone. Dar „puterea de manevră" a Japoniei este redusă: contraargumentele îi lipsesc atît timp cît nu există țară a lumii care să cunoască o asemenea expansiune a exporturilor ca Japonia. De altfel, Japonia este handicapată în contraargumentare și de faptul că înregistrează imense excedente comerciale, dintre care importante tocmai în relațiile cu Piața comună, dar mai ales cu S.U.A. (aproape 4 miliarde dolari în 1972). În plus, o încercare de forță japoneză în fața partenerilor riscă să antreneze din partea acestora contramăsuri, ale căror „victime" ar fi însă, în primul rînd, japonezii, pentru care asigurarea debușeului exporturilor este o problemă vitală a întregii economii, constituind, în fond, sursa financiară a importurilor de materii prime, inexistente practic în Japonia.

Ion Vlad, Tîrgoviște. Cele 26 de districte ale Ulsterului, după reforma electorală, sînt: Londonderry, Strabane, Omagh, Fermanagh, Dungannon, Cookstown, Magherafelt, Limavady, Coleraine, Ballymoney, Moyle, Ballymena, Antrim, Larne, Newtownabbey, Carrickfergus, N. Down, Belfast, Lisburn, Craigavon, Ards, Castlereagh, Down, Banbridge, Newry and Mourne, Armagh.

Romeo Marinescu, Rîmnicu-Vîlcea. Vaticanul este considerat un stat independent. Andorra, aflată sub tutela președintelui Franței și a episcopului de Urgel (Spania) deși stat independent, nu dispune de o deplină libertate de mișcare în politica externă.

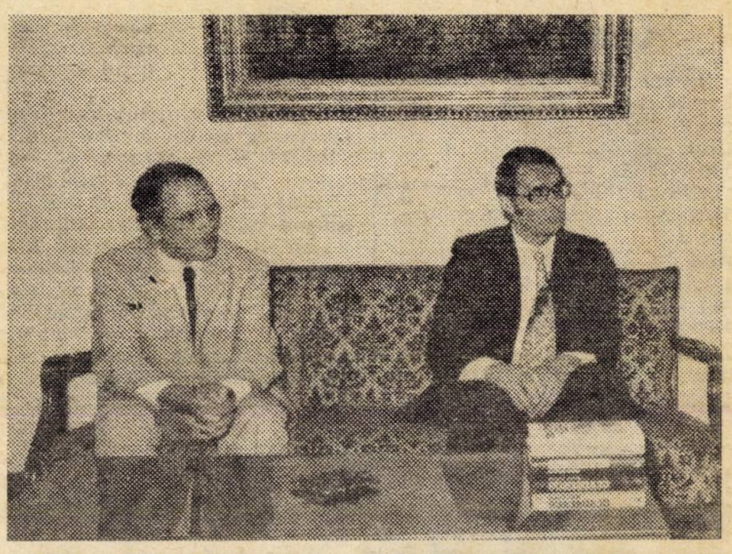

N. Gheorghiu, București. Fotografia de mai sus îi reprezintă pe publicistul Heinz Siegert (stînga), autorul volumului „Ceaușescu — știința conducerii pentru o Românie modernă", volum apărut la editurile Bertelsmann din München și Guterslon din Viena, și pe Olaf Paeschke (dreapta), directorul editurii Bertelsmann.

Childers

Ionel Grigoriu, Ploiești. Președintele ales al Republicii Irlanda, Erskine Childers (cf. rubrica „Profil" nr. 24), este primul președinte protestant **ales**, deoarece a mai existat un președinte al țării tot protestant — Douglas Hyde, în 1937 — dar care a fost numit în această funcție de Parlament, fără a avea vreun oponent. Iată cîteva informații interesante, în afara celor publicate în cadrul rubricii „Profil" amintite: tatăl lui Childers, Erskine Childers, a fost ofițer al armatei britanice și scriitor de romane polițiste („The Riddle of the Sands" e o carte considerată clasică în acest gen). Capturat de forțele noului stat irlandez după împărțirea Irlandei, Childers a fost condamnat la moarte de William T. Cosgrave, tatăl actualului premier. Președintele Erskine Childers avea 17 ani cînd a fost executat tatăl său. A fost de patru ori ministru. Este mare amator de muzică. Are șase copii.

Constantin Căruntu, Hunedoara. În afara numirii generalului Alexander Haig (cf. aceastăă rubrică nr. 21) în funcția de secretar general al Casei Albe, au mai fost și alte numiri în Administrația nord-americană. Astfel, Melvin Laird, ministru al apărării în primul guvern Nixon, a fost numit consilier prezidențial pentru problemele interne. Ronald Ziegler, secretar de presă al președintelui, a fost numit și director al serviciului pentru relațiile cu publicul al Casei Albe. Cît privește F.B.I., noul director va fi C. M. Kelley (62 de ani), șef al poliției din Kansas City. Kelley a făcut parte, timp de 20 de ani, din F.B.I., înainte de a deveni în 1961, șef al poliției din Kansas City. Vom reveni.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55. Telex 197. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. — 2001.

C.P.C.S.

UZINELE DE PRODUSE SODICE

OCNA MUREȘ

livrează:

- sodă calcinată ușoară 99% Na_2CO_3 ;
- sodă calcinată grea 99% Na_2CO_3;
- sodă caustică 98% NaOH ;
- bicarbonat de sodiu industrial ;
- bicarbonat de sodiu alimentar ;
- bicarbonat de sodiu farmaceutic ;
- silicat de sodiu solid ½ și ⅓ ;
- silicat de sodiu lichid 38/40° Be și 58/60° Be ;
- silicat de sodiu lichid tip C, D și E ;
- clorură de sodiu tehnică hidratată;
- clorură de calciu cristalizată pentru scopuri alimentare ;
- ionosil ;
- sodil ;
- carbonat bazic de magneziu tehnic și farmaceutic ;
- oxid de magneziu tehnic și farmaceutic

UPSOM

Fabrica de rulmenți

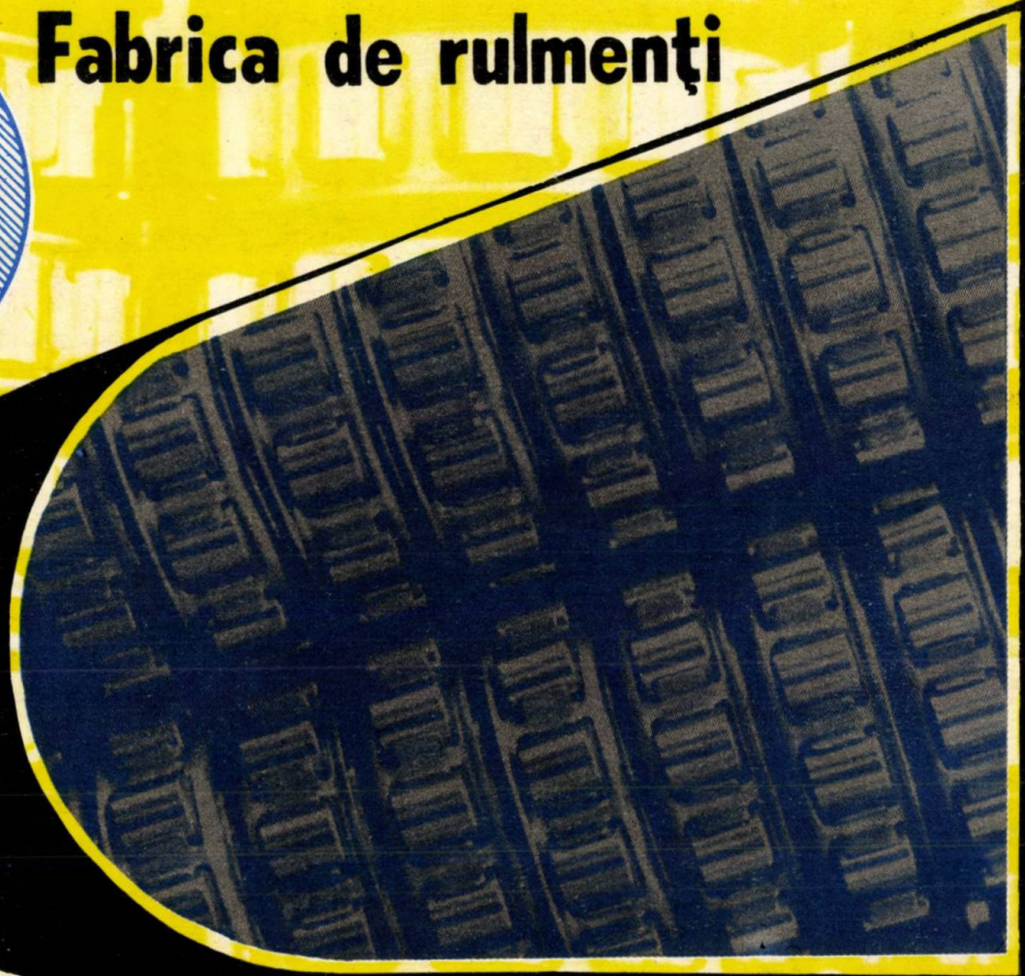

BÎRLAD

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ

RULMENȚI RADIALI ȘI AXIALI CU BILE

RULMENȚI CU ROLE BUTOI OSCILANȚI

RULMENȚI RADIALI CU ROLE CILINDRICE

RULMENTI DE CONSTRUCȚIE SPECIALĂ

Lei 2

LUMEA

CABINETUL DE ... SIBIU

Nr. 26 21 iunie 1973

BONN
În preajma vizitei președintelui NICOLAE CEAUȘESCU

HELSINKI. Reuniunea multilaterală văzută de un reprezentant român

reportaj pe glob **ISLANDA**

Întîlnire la nivel înalt sovieto-americană

Prima vizită a unui cancelar vest-german în Israel

Concepții și programe latino-americane

Un nou acord privind Vietnamul

Turneul occidental al ministrului de externe al Chinei

COPENHAGA. Sesiunea N.A.T.O.

SERIAL
Duelul armatorilo

Ceremonia semnării Declarației solemne comune a Republicii Socialiste România și Republicii Volta Superioară

Primirea de către președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a delegației parlamentare indoneziene, conduse de Domo Pranoto, vicepreședinte al Parlamentului

Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a lui McKinley A. Deshield, secretar general al partidului „The True Whig Party" din Liberia

LUMEA

26 (504)

21 iunie 1973

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Înaltă răspundere pentru pacea Europei, a lumii întregi. Radu Pascal. 2

Președintele Gustav Heinemann și cancelarul Willy Brandt : Interes viu pentru apropiata vizită a președintelui Nicolae Ceaușescu. Mihai Matei. 4

Consultările multilaterale de la Helsinki văzute de un reprezentant român. Convorbire cu ambasadorul Valentin Lipatti. 6

Veneția. Festivalul național al ziarului „L'Unità". Radu Bogdan 9

Paris. Orizontul păcii se limpezește în Vietnam. Paul Diaconescu. 10

Washington. Convorbirile Nixon-Brejnev. Vasile Crișu. 12

Berlin. Ratificarea „Tratatului fundamental". Constantin Varvara. 13

Pekin. Vizita lui Ci Pin-fei în Europa și Asia. Ilie Tecuță. 13

N.A.T.O. Un comunicat și mai multe probleme. Cornel Răducanu. 14

1973 – „Latino-americanizarea". Lideri și programe politice. Anca Voican. 18

Norodom Sianuk despre Cambodgia și despre relațiile cu România. 20

DOCUMENTE

Declarația solemnă comună a Republicii Socialiste România și a Republicii Volta Superioară 8

Comunicatul comun în problema îndeplinirii Acordului privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam 10

REPORTAJ PE GLOB

Țara de gheață. George Serafin. 16

1 000 + 1 22-23

SERIAL

Onassis – Niarchos. Duelul celor doi armatori. Mircea Grigorescu 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Agenția TASS, Le Soir, Medunarodna Politika, Le Monde, Agenția China Nouă. 26–29

PROFIL

Demetrio Lakas, președintele Republicii Panama 29

POȘTA REDACȚIEI 30 – 32

CABINETUL DE PARTID SIBIU

SAPTAMINA

13 — 19 iunie

Miercuri

A șaptea întîlnire, de la Paris, între reprezentantul guvernului R. D. Vietnam, **Le Duc Tho,** și consilierul special al președintelui S.U.A., **Henry Kissinger,** ia sfîrșit. Se semnează **Comunicatul comun în problema îndeplinirii Acordului privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam.** S.U.A. urmează să înceteze imediat zborurile de recunoaștere asupra R.D. Vietnam și să reia operațiunile de deminare. Cele două părți sud-vietnameze se angajează să respecte încetarea operațiunilor militare. Comisia economică mixtă R.D.V.–S.U.A. își reia activitatea.

„Tratatul fundamental" între R.D.G. și R.F.G. este ratificat, la Berlin, de către Camera Populară a R.D.G. Secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, i se înmînează cererea oficială a R.D.G. privind admiterea sa în Organizația Națiunilor Unite.

Cabinetul vest-german aprobă textul tratatului privind **normalizarea relațiilor între R.F.G. și Cehoslovacia.** Willy Brandt anunță că va semna documentul, la Praga, în toamna acestui an.

Joi

Gustav Husak, secretarul general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, sosește la Ulan Bator, într-o vizită oficială. După **R.P. Mongolă,** delegația cehoslovacă va vizita **R.P.D. Coreeană.** Ministrul de externe al Chinei, **Ci Pin-fei,** este primit de președintele **Pompidou ;** se întîlnește, în aceeași zi, cu Henry Kissinger. După vizitele la Londra și Paris, Ci Pin-fei își continuă turneul în Iran și Pakistan.

Vineri

La sfîrșit vizita oficială, în România, a președintelui Republicii Volta Superioară, general Sangoulé Lamizana. Se dau publicității Declarația solemnă comună româno-volteză și Comunicatul comun.

La **Copenhaga** se încheie sesiunea de primăvară a Consiliului Ministerial al **N.A.T.O.** În opinia secretarului general Joseph Luns, scopul reuniunii a fost „examinarea dezvoltării contactelor Est-Vest și a evoluției relațiilor în interiorul alianței însăși". Miniștrii își exprimă satisfacția față de rezultatele discuțiilor preliminare de la Helsinki privind conferința general-europeană.

Sîmbătă

Bucureștiul este teatrul de desfășurare a grandioasei Adunări Populare din Piața Republicii, dedicată sărbătoririi a 125 de ani de la revoluția din 1848 în Muntenia și aniversării actului naționalizării principalelor mijloace de producție din iunie 1948. Tovarășul Nicolae Ceaușescu rostește o amplă cuvîntare. „Poporul e ferm hotărît – declară tovarășul Nicolae Ceaușescu – **să înfăptuiască politica internă și externă elaborată de partid, care corespunde năzuințelor sale vitale, viitorului de aur al României".**

La **Veneția** se deschide **Festivalul național al ziarului „l'Unità". România** este invitată de onoare la această tradițională manifestare.

Duminică

Se încheie **vizita în Iugoslavia** a premierului indian, **Indira Gandhi.** Se constată „o mare apropiere și identitate a pozițiilor iugoslavă și indiană".

Amintore Fanfani este ales secretar politic al Partidului democrat-creștin din Italia. Se avansează diferite formule pentru soluționarea crizei de guvern. Prin revenirea lui Fanfani la conducerea partidului, ideea relansării centrului-stînga, prin intrarea socialiștilor în guvern, pare să cîștige mai mult teren.

La **Tel Aviv** se anunță că **Golda Meir** a revenit asupra hotărîrii anterioare și va candida la viitoarele alegeri legislative.

Luni

La Washington, începe vizita oficială a secretarului general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, în Statele Unite. Actuala întîlnire Brejnev-Nixon este menită, în opinia secretarului general al C.C. al P.C.U.S. „să confere relațiilor sovieto-americane o mai mare stabilitate și, prin aceasta, să sporească aportul celor două țări la cauza păcii și destinderii internaționale".

Marți

Ministrul de externe al Cehoslovaciei, B. Chnoupek, face o vizită în R. F. Germania, pentru a parafa tratatul privind normalizarea relațiilor cehoslovaco–vest-germane.

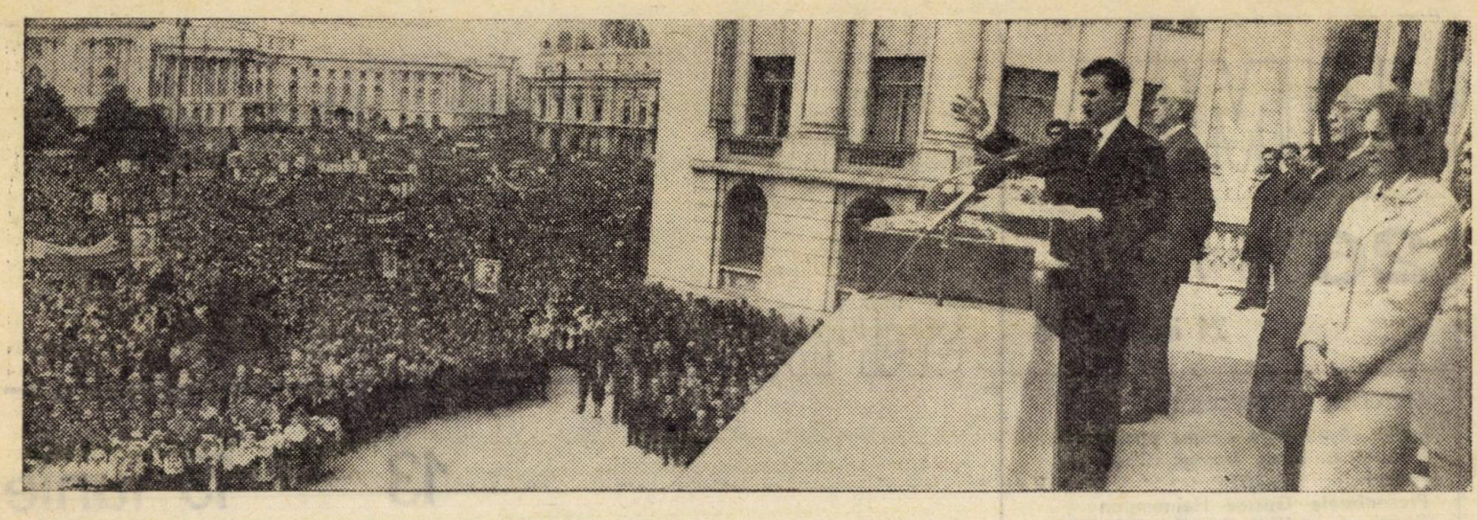

Înaltă răspundere pentru pacea Europei, a lumii întregi

Evocarea marilor fapte ale istoriei a avut dintotdeauna darul de a lumina sensul profund al devenirii noastre contemporane. Cinstim, în această vară, memoria revoluționarilor de la 1848, aniversăm actul naționalizării din iunie 1948, care a marcat trecerea la revoluția socialistă. Distingem în aceste două momente epocale o unitate de idealuri, o continuitate istorică în lupta națiunii române pentru libertate și dreptate socială, pentru independență și neatîrnare, pentru dreptul sacru de a fi stăpîni pe destinele noastre. Vedem, în asemenea evenimente, cea mai clară expresie a substanței care animă politica internațională a României.

Vom evidenția, de aceea, de la bun început, unitatea dialectică dintre obiectivele interne și externe ale statului român, acea armonie profundă între dimensiunea internă și cea internațională, armonie care se relevă pregnant — în expresia ei cea mai limpede — în momentele cu valoare istorică ale patriei noastre. Reliefăm, încă o dată, interdependența între obiectivul fundamental de continuă întărire a forței materiale și spirituale a națiunii române și acțiunea de politică externă dedicată idealurilor păcii și destinderii internaționale. Și, cînd afirmăm aceasta, vorbim despre o unitate de esență, pe care însuși sensul devenirii istorice a României îi luminează autenticitatea și vigoarea.

Prin atașamentul ei vital la opera de progres și civilizație, România socialistă și-a demonstrat deplina receptivitate la fenomenul internațional, idealurile sale fiind organic integrate evoluției contemporane a umanității. Și este o realitate că, de-a lungul unei istorii bogate în profunde trăiri, poporul român s-a definit prin năzuința de muncă pașnică și generoasă, într-un climat extern propice unei dezvoltări libere și independente. Astăzi, conturarea acestei retrospective pune în valoare o idee și un fapt capital : dacă, în decursul veacurilor, România, ca și alte state ale Europei, a cunoscut experiența amară a dependenței și dominației străine, astăzi — cînd poporul nostru, sub conducerea Partidului Comunist Român, și-a dobîndit deplina libertate și neatîrnare — națiunea română își poate afirma plenar voința de a contribui la pacea și conlucrarea internațională.

Și poate că, niciodată, nu apare mai clar constatarea — decît în asemenea momente de cinstire a unor fapte și experiențe naționale — că rolul României în concertul națiunilor nu a apărut pe un teren gol. El își are sorgintea în tradițiile noastre progresiste, are adînci rădăcini în trecutul istoric și social al României și, îndeosebi, în prefacerile care au marcat, în prima jumătate a veacului trecut, pătrunderea țării pe făgașul lumii moderne. Rememorarea anului 1848 în Țările Române și trasarea semnificațiilor lui contemporane constituie o pildă. În logica istoriei, singură, însă, opțiunea pentru socialism — hotărîrea irevocabilă, luată în consensul întregii națiuni — a permis afirmarea, cu o remarcabilă vigoare, a forțelor creatoare, talentului și puterii de muncă a poporului român, exercitarea unei politici externe de largă apreciere internațională. Sărbătorirea celor 25 de ani, care au trecut de la ziua istorică ce a marcat trecerea mijloacelor de producție în mîinile poporului, este astfel — la un secol distanță — o altă pildă strălucită a istoriei pe care România a trăit-o și a făurit-o. Concepută în asemenea jaloane — istorice și deopotrivă morale —, politica externă a României, întemeiată pe adeziunea integrală a poporului, se înscrie pe coordonate care conferă distincție și continuitate poziției sale.

Aniversăm astăzi asemenea evenimente memorabile în condiții noi. **„Sărbătorim** — declara tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta adunare populară din Capitală, consacrată acestui moment — **implinirea acestor două evenimente istorice în condițiile cînd în viața internațională se conturează tot mai evident un curs nou, îndreptat spre destindere și colaborare. Pornind de la analiza științifică, marxist-leninistă, a situației internaționale, partidul și statul nostru promovează o politică activă de pace, de colaborare cu toate statele lumii".**

Stat socialist, România acordă o atenție centrală relațiilor prietenești de solidaritate, întrajutorare, de colaborare multilaterală cu toate statele socialiste. În acest cadru, ea acționează cu consecvență pentru triumful relațiilor de tip nou între țările socialiste, chemate să ofere un model de raporturi între state libere, suverane și egale în drepturi. Pronunțîndu-se pentru amplificarea relațiilor de colaborare și întrajutorare între toate țările socialiste, România militează, în același timp, pentru restabilirea și întărirea coeziunii și unității tuturor statelor socialiste.

În același timp, România dezvoltă activ relații de colaborare cu tinerele state care au pășit pe calea independenței, fiind convinsă că, prin aceasta, își aduce contribuția la lupta anticolonialistă, la emanciparea deplină a acestor națiuni. Este cunoscut sprijinul acordat mișcărilor de eliberare națională, popoarelor care se află încă sub dominația colonială. Relațiile de solidaritate cu noile state independente, cu mișcările de eliberare națională decurg din principiul cardinal al politicii externe românești, potrivit căruia trebuie cu strictețe respectat dreptul sacru al fiecărui popor de a-și orîndui singur soarta, de a fi stăpîn pe bogățiile sale naționale, de a-și determina existența sa națională conform voinței și aspirațiilor proprii.

O evoluție pozitivă cunosc raporturile României cu o serie de țări dezvoltate din Occident, în cadrul cărora un loc important îl ocupă cele din Europa. În exercitarea rolului său internațional, România duce, astfel, o politică activă, de dezvoltare a colaborării și încrederii reciproce cu toate statele, indiferent de orînduirea lor socială și politică. Dezvoltînd cu consecvență asemenea relații, România s-a dovedit o participantă activă la diviziunea internațională a muncii, la amplul circuit mondial al bunurilor economice și spirituale. **„Sintem convinși** — afirma tovarășul Nicolae Ceaușescu — **că dezvoltarea colaborării internaționale cu toate statele lumii corespunde pe deplin atît năzuințelor națiunii noastre spre o pace trainică, cît și intereselor și năzuințelor tuturor națiunilor lumii".**

Este, de aceea, firesc ca, în consens cu acest obiectiv vital al politicii externe românești, Europa și destinele ei să ocupe un loc capital în acțiunea externă a țării noastre. Pentru România — ca și pentru alte state socialiste, ca și pentru alte țări ale continentului nostru — crearea securității europene, și, în acest sens, lucrările conferinței paneuropene ce vor începe la 3 iulie în capitala Finlandei constituie un capitol de prim ordin

București, 16 iunie 1973. Imagine generală din timpul grandioasei Adunări populare din Piața Republicii

←

În timpul marii Adunări populare din Piața Palatului

Imagine sărbătorească: o atmosferă de mare entuziasm a domnit în această zi de memorabilă aniversare

căruia România îi dedică toată atenția. Este, de altfel, știut că România s-a situat printre țările care au militat cu hotărîre pentru convocarea conferinței general-europene, capitala țării noastre fiind, în 1966, locul unde s-a lansat, de către țările socialiste membre ale Tratatului de la Varșovia, primul apel în favoarea organizării ei. De atunci, România n-a precupețit nici un efort pentru ca această idee să se concretizeze, pentru ca rolul și caracterul conferinței să fie definite cu claritate.

Putem afirma acum, cu multă satisfacție, că rezultatele obținute la Helsinki sînt de o importanță deosebită. Faptul că astăzi se pot întruni, pentru prima oară, 34 de țări cu regimuri sociale diferite, de mărimi și ponderi diferite, indiferent de orînduirea lor socială și politică, indiferent de apartenența lor la alianțe politico-militare, faptul că aceste state au discutat în deplină egalitate, că au făcut propuneri și au contribuit în egală măsură la adoptarea hotărîrilor luate la Helsinki, în fine, faptul că aceste state se pot întruni și conlucra la aceeași masă de tratative reprezintă un moment de o remarcabilă valoare istorică. În viziunea României, ca și a altor state, aceasta demonstrează că, în opera de edificare a securității europene, afirmarea principiilor unanim recunoscute ale dreptului internațional are un rol prioritar. Aceasta dovedește, fără putință de tăgadă, că statuarea unor relații interstatale noi este nu numai necesară, dar și posibilă. În această optică, apropiata reuniune de la Helsinki este menită să aibă un rol de extremă importanță pe calea înfăptuirii securității continentului. **„Dorim** — declara tovarășul Nicolae Ceaușescu — **ca în cadrul acestei conferințe să se acționeze în spiritul normelor și principiilor stabilite la Helsinki — ca fiecare stat să-și poată expune părerile și să poată contribui la adoptarea măsurilor care să ducă la crearea unui climat de destindere și colaborare, la inaugurarea unei politici noi pe continentul european".**

Din punctul de vedere al României, conferința pentru securitate și cooperare în Europa va trebui să-și concentreze atenția, în primul rînd asupra problemelor politice legate de înfăptuirea securității europene și reununțarea la folosirea forței și amenințarea cu forța în relațiile reciproce dintre statele continentului nostru. Această dezbatere va trebui să se încheie prin adoptarea unei hotăriri care să prevadă, în mod expres, angajamentul tuturor statelor participante ca, în relațiile lor internaționale, să nu recurgă în nici o împrejurare, sub nici o formă, indiferent sub ce pretext, la folosirea forței și la amenințarea cu forța, și să utilizeze exclusiv mijloacele pașnice pentru reglementarea disputelor existente sau a celor ce ar putea apărea în viitor. De asemenea, România este interesată — ca, de altfel, toate statele europene — să se stabilească măsurile pentru dezvoltarea multilaterală a colaborării economice, tehnico-științifice, culturale și de altă natură, între țările europene, fără nici un fel de îngrădiri și discriminări. În același timp, este necesar ca reuniunea general-europeană să ducă și la înființarea unui organism permanent, care să înlesnească, în viitor, contactele dintre statele europene și — răspunzînd necesității institu-ționalizării conferinței — să pregătească noi reuniuni de amploare continentală. În lumina obiectivelor ei fundamentale, conferința europeană este menită ca, prin rezultatele sale, să marcheze un moment de însemnătate istorică nu numai în viața continentului nostru, ci, pe plan mult mai larg, în lume. **„Ceea ce se va face la această conferință general-europeană** — a f i r m a tovarășul Nicolae Ceaușescu — **va putea avea o influență puternică pentru decenii asupra destinelor întregii lumi. De aceea, sintem hotăriți să facem totul pentru triumful acestei conferințe, pentru triumful noii politici de pace și colaborare în Europa, în întreaga lume!".**

Desigur, complexitatea vieții internaționale — și, în speță, a celei europene — ridică, în mod obiectiv, o serie de probleme ce trebuie soluționate. În context, nu trebuie uitat că există încă cercuri reacționare care încearcă să frîneze mersul istoriei, să impună o politică contrară destinderii, cercuri care mai promovează încă o politică de dominație, forță și dictat. Este tocmai, de aceea, absolut necesar să fie intensificată lupta popoarelor pentru accentuarea tendințelor în favoarea destinderii, pentru stingerea tuturor focarelor de încordare existente. România și-a exprimat, în repetate rînduri, ferma convingere că, spre înfăptuirea acestui țel, marile probleme ale organizării relațiilor de mîine, ale creării unei lumi mai bune și mai drepte nu se pot soluționa decît prin participarea activă a tuturor popoarelor, în deplină egalitate și indiferent de ponderea și orînduirea lor social-politică.

În acest spirit, un imperativ se vădește mai necesar ca oricînd : acela al unității în lupta pentru înfăptuirea idealurilor supreme ale lumii de azi. **„Știm că rezolvarea marilor probleme ale omenirii de azi** — declara tovarășul Nicolae Ceaușescu — **cere unitate, unitate și iar unitate. Cere unitatea forțelor naționale, progresiste din fiecare țară, cere unitatea pe plan mondial, unitatea țărilor socialiste, a mișcării internaționale revoluționare, dezvoltarea colaborării cu partidele socialiste și social-democrate, cu mișcările de eliberare națională, cu alte partide și forțe democratice din toate țările, cu toate forțele antiimperialiste. Înseși destinele, însuși viitorul omenirii depind de lupta popoarelor. Considerăm** — afirma tovarășul Nicolae Ceaușescu — **că dacă popoarele vor acționa unite, vor putea asigura triumful noii politici de colaborare, de pace, progresul general al omenirii".**

În virtutea acestei idei care definește contemporaneitatea noastră, România — conștientă de vocația sa internațională — este animată de obiectivul primordial al înfăptuirii păcii în lume, convinsă că numai o asemenea politică răspunde pe deplin intereselor vitale ale națiunii române, ale tuturor popoarelor.

Radu Pascal

Președintele GUSTAV HEINEMANN și cancelarul WILLY BRANDT:

Interes viu pentru apropiata vizită a președintelui Nicolae Ceaușescu

Corespondență din Bonn de la trimisul nostru special Mihai Matei

În capitala R.F. Germania, ultimele săptămîni se includ, fără îndoială, într-un sezon politic în care actualitatea a solicitat pe multiple planuri atenția observatorilor și opiniei publice prin vizitele efectuate și primite de factori de răspundere și, în general, printr-o activitate diplomatică susținută, cu incidențe în dialogul politic intern.

Este cu atît mai semnificativ, în acest context, interesul, afirmat explicit și consecvent, al cercurilor politice și de presă pentru apropiata vizită în R.F. Germania a președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vizită apreciată de gazde ca o reflectare a evoluției pozitive a relațiilor bilaterale, inclusiv a dialogului politic, și ca un moment de referință pentru dezvoltarea favorabilă, în continuare, a acestor relații. Presa vest-germană a publicat, la începutul săptămînii în curs, declarațiile făcute de președintele Nicolae Ceaușescu ziariștilor vest-germani aflați în România în aceste zile, consemnînd cu satisfacție aprecierile șefului statului român în privința dezvoltării multilaterale a relațiilor dintre cele două țări și reliefînd cu interes expunerea poziției României față de aspectele actuale ale vieții internaționale. Același interes față de țara noastră s-a putut constata și la manifestarea organizată luni, la ambasada română, cu prilejul prezentării volumului „Punctul de vedere românesc. Teze de politică națională și internațională", publicat de prestigioasa editură „Rombach", care a prezentat publicului vest-german, în 1971, volumul de cuvîntări și interviuri — „Nicolae Ceaușescu : România pe calea socialismului".

Contactele cu factorii politici de răspundere, cu reprezentanți ai cercurilor economice și sindicatelor au ocazionat ziariștilor români aflați în aceste zile în R.F. Germania constatarea atenției vii acordate dezvoltării relațiilor cu România și prilejului pe care vizita șefului statului român îl oferă pentru extinderea, adîncirea și diversificarea acestor relații.

În cursul convorbirii cu ziariștii români, președintele **GUSTAV HEINEMANN** a început prin a se referi, cu evidentă satisfacție, la vizita efectuată în România în 1971, cînd, — sublinia domnia-sa — se stabiliseră de patru ani relații diplomatice și avuseseră deja loc contacte importante, între care vizita actualului cancelar federal, la data respectivă vicecancelar și ministru de externe. Evocînd primirea prietenească de care s-a bucurat în cursul vizitei efectuate în țara noastră, președintele Heinemann și-a exprimat speranța că, vizitînd R.F. Germania, președintele Nicolae Ceaușescu se va simți tot atît de bine cît s-a simțit domnia-sa în cursul vizitei în România.

În perioada care a urmat acestei vizite a președintelui R.F. Germania, relațiile bilaterale de cooperare economică, culturală și în alte domenii au înregistrat progrese ; posibilitățile nu au fost însă epuizate, fiind întru totul de dorit dezvoltarea pe mai departe a acțiunilor de colaborare economică, a relațiilor în diverse domenii. Vizitele la cel mai înalt nivel au menirea de a ocaziona popoarelor respective să ajungă la cît mai buna cunoaștere reciprocă — a arătat, în încheiere, președintele Heinemann.

O amplă trecere în revistă a relațiilor bilaterale, perspectiva evenimentului major pe care îl reprezintă vizita președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, sînt, de asemenea, cuprinse în interviul acordat delegației de ziariști români de cancelarul federal **WILLY BRANDT.**

„Importanța vizitei în Republica federală pe care o va efectua, în curînd, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, este evidentă, ea rezultînd — arăta cancelarul — în primul rînd, din faptul general că vizitele unor oameni de stat și conducători politici au devenit un element important, ba chiar un instrument al relațiilor interstatale. Este un avantaj incontestabil al epocii noastre tehnice, că permite asemenea contacte personale, directe și intense ca urmare a rapidității mijloacelor de comunicație. În al doilea rînd — a afirmat cancelarul Brandt — apropiata întîlnire, pe care o aștept cu bucurie și speranțe favorabile, are și o importanță particulară, care se bazează pe relațiile deosebit de bune dintre România și R. F. Germania ; Republica Socialistă România a fost unul din primele state socialiste din Europa răsăriteană care a stabilit relații diplomatice cu R. F. Germania. Vizita efectuată, în urmă cu doi ani, în România, de președintele federal Heinemann — a adăugat cancelarul Brandt — a fost numai una din numeroasele consecințe salutare, care au rezultat din acel fapt, pentru relațiile reciproce și pentru evoluția favorabilă a acestora."

Răspunzînd unei întrebări privind eficiența contactelor la cel mai înalt nivel ca mijloace de extindere și aprofundare a relațiilor dintre state și perspectivele, în acest context, ale vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu, cancelarul federal a afirmat că nu este vorba numai de politețea diplomatică uzuală atunci cînd își exprimă convingerea că discuțiile cu președintele Ceaușescu vor contribui la o adîncire și mai mare a relațiilor dintre cele două țări și vor da acestora noi impulsuri. „Prin aceasta, a precizat cancelarul Brandt, nu mă refer numai la domeniul primar al relațiilor politice, ci la întreaga gamă a posibilităților de contact, așa cum există astăzi între popoare și state. Ele cuprind atît domeniul economiei cît și domeniul tehnologiei, al sportului, al turismului și, în general, domeniul culturii, de care nu mai pot fi separate diversele sectoare ale schimburilor de informații, filmului, televiziunii și altele".

Referindu-se la posibilitățile existente pentru adîncirea, extinderea și diversificarea relațiilor de cooperare economică, șeful guvernului vest-german a apreciat că, în domeniul economiei și legat de acesta, al tehnologiei, s-au dezvoltat în anii trecuți legături și contacte de feluri atît de variate, încît se poate vorbi foarte bine despre un complex de relații. În lumina a ceea ce s-a inițiat și s-a între-

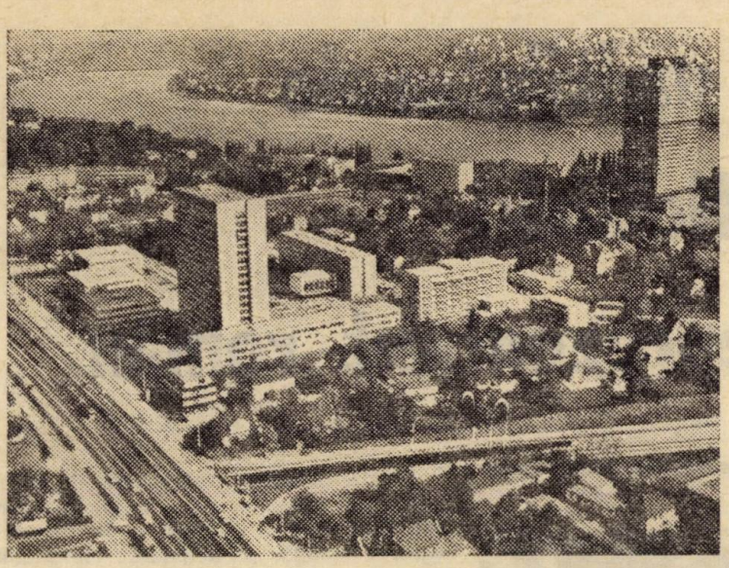

Bonn.
Vedere generală

prins deja în acest important domeniu interstatal, cancelarul Brandt şi-a exprimat convingerea că drumul parcurs pînă acum s-a dovedit a fi pentru ambele părţi atît de rodnic şi plin de perspective, încît trebuie continuat şi pe viitor, precizînd că se referă la extinderea colaborării dintre întreprinderi pe baza unor acorduri de cooperare, la activitatea societăţilor mixte şi la altele, care pot contribui la o intensificare o schimburilor comerciale, precum şi, nu în ultimă instanţă, la o intensificare a schimbului de experienţă în domeniul ştiinţifico-tehnologic.

Invitat să-şi expună părerile faţă de obiectivele concrete, faţă de rezultatele şi perspectivele pe care le va înregistra Conferinţa europeană pentru securitate şi cooperare în scopul creării unei atmosfere de destindere, încredere şi colaborare rodnică în Europa, cancelarul federal a început prin a releva însemnătatea acestei probleme care ocupă un loc central în politica internaţională a zilelor noastre, reamintind că, împreună cu aliaţii săi, Republica federală este decisă să facă totul pentru a contribui la succesul conferinţei. „În ultimă instanţă, a apreciat cancelarul Brandt, prin această conferinţă se urmăreşte ţelul de a se crea în Europa o bază stabilă şi durabilă pentru o convieţuire în pace şi securitate. Guvernul federal, a spus cancelarul Brandt, doreşte să contribuie cu răbdare la formarea treptată în Europa, la a cărei construire sîntem chemaţi în ultimă instanţă cu toţii, a unei voinţe comune, care să facă posibilă o acţiune comună, fie chiar numai în anumite domenii limitate. In Europa — a adăugat cancelarul — nu poate exista nici securitate fără colaborare, nici colaborare fără securitate. Securitatea nu este numai o noţiune pur militară sau de tehnică militară ; ea va fi cu atît mai mare cu cît vor fi mai mari domeniile în care se va colabora, cu atît mai curînd va fi posibil să se întemeieze politica de destindere, în care se pun atîtea speranţe, pe o bază solidă, durabilă".

Adresînd, cu prilejul acestui interviu, cîteva cuvinte cetăţenilor României, cancelarul Brandt a spus : „Salut cu cea mai mare stimă pe cetăţenii Republicii Socialiste România, compatrioţii preşedintelui Nicolae Ceauşescu. Ei au contribuit din toate puterile, cu hărnicie şi perseverenţă, la dezvoltarea ţării lor".

Răspunzînd, în exclusivitate pentru revista „Lumea", la o întrebare privind hotărîrea guvernului vest-german de a solicita admiterea în Organizaţia Naţiunilor Unite, precum şi perspectivele pe care primirea în organizaţia internaţională le deschide diplomaţiei R. F. Germania, cancelarul Brandt a spus :

„Nu este, pentru noi, un teren cu totul nou. De mulţi, mulţi ani, avem la New York o misiune de observatori. Facem parte de mulţi ani din toate organizaţiile specializate ale O.N.U., ceea ce înseamnă că nu este lipsită de însemnătate nici contribuţia noastră financiară la Naţiunile Unite. Este însă evident că trecerea la calitatea de membru deplin al Organizaţiei are o importanţă incontestabilă.

Piaţa primăriei din Bonn

Aceasta a făcut parte din politica pe care am dus-o în ultimii ani. Ceea ce înseamnă, implicit, că am dorit să ajungem la normalizarea relaţiilor noastre cu fiecare dintre statele membre ale Tratatului de la Varşovia, la reglementarea, în mod special, a relaţiilor noastre cu R.D.G., pentru ca apoi, pe această bază, să propunem admiterea noastră la O.N.U., practic însă ca o acţiune comună a ambelor state germane pentru intrarea în organizaţia mondială.

Acum, în calitate de membru deplin, ne vom preocupa şi mai mult de activitatea Naţiunilor Unite. Aceasta înseamnă că vom fi obligaţi, ca şi alţii, să luăm poziţii faţă de unele probleme nu numai pentru noi şi la noi acasă, ci să le exprimăm în faţa forumului Naţiunilor Unite".

Convorbirea avută într-una din sălile de primire a Parlamentului vest-german cu doamna **ANNEMARIE RENGER,** preşedinta Bundestagului, a evidenţiat, încă o dată, atenţia cordială pe care o suscită apropiata vizită în R.F. Germania a preşedintelui Nicolae Ceauşescu. „Întreaga opinie publică vest-germană salută această vizită" — a subliniat preşedinta Bundestagului. „Vizita preşedintelui Nicolae Ceauşescu va contribui în mod deosebit la întărirea relaţiilor economice şi de cooperare între cele două ţări". Apreciind că situaţia este favorabilă extinderii reciproc avantajoase a comerţului între România şi R.F. Germania, doamna Annemarie Renger a arătat că guvernul R.F. Germania este preocupat de găsirea modalităţilor de a stimula firmele vest-germane în direcţia unor acţiuni concrete de cooperare, inclusiv prin constituirea de societăţi mixte.

În cursul convorbirii, preşedinta Bundestagului a exprimat aprecieri elogioase la adresa ţării noastre, făcînd numeroase referiri la impresiile lăsate de recenta sa vizită în România, în fruntea unei delegaţii parlamentare din R.F. Germania. (Cu acel prilej, revista „Lumea" a publicat în nr. 24 interviul cu preşedinta Bundestagului). Interlocutoarea noastră a evocat, cu deosebită consideraţie, primirea delegaţiei de către şeful statului român, convorbirea fructuoasă, cordială, ocazionată de această întrevedere.

După o trecere în revistă a activităţii Bundestagului în perioada recentă — cu acest prilej au fost evidenţiate măsurile guvernamentale îndreptate spre aplicarea Tratatului fundamental privind relaţiile între cele două state germane — interlocutoarea noastră s-a referit la actualitatea politică pe plan continental, subliniind însemnătatea continuării eforturilor spre edificarea în Europa a securităţii şi cooperării, în special prin valorificarea posibilităţilor oferite de convocarea la Helsinki a conferinţei general-europene la nivelul miniştrilor de externe. „Salut în mod deosebit acest eveniment, care poate contribui la destinderea generală" — ne-a declarat preşedinta Bundestagului. „Evident, conferinţa trebuie să acţioneze cu claritate pentru a ajunge la ţelul său, conform principiilor Cartei O.N.U. Această conferinţă nu are nevoie să decepţioneze omenirea. Fireşte, este necesar timp, este necesară multă răbdare, dar este şi imperios necesar ca această conferinţă să nu înşele aşteptările". Preşedinta Bundestagului a adăugat că este necesar să fie examinate, totodată, posibilităţile de reducere a armamentelor, pentru ca oamenii să trăiască în bunăstare, liberi, conform dorinţelor lor, a felului de viaţă pe care şi-l aleg singuri ; interesele popoarelor mici — a apreciat preşedinta Bundestagului — sînt tot atît de importante ca şi cele ale popoarelor mari.

O altă convorbire susţinută la Bundestag avea să ne ofere o confirmare elocventă a interesului general cu care este aşteptată vizita în R.F. Germania a preşedintelui Nicolae Ceauşescu. Tot în cursul întîlnirii cu ziariştii români, atît deputaţii Günter Jaschke (P.S.D.) şi Friedrich Hölscher (P.L.D.), cît şi Manfred Luda, membru al grupului parlamentar de opoziţie U.C.D., au fost de acord asupra utilităţii şi dezvoltării în continuare a relaţiilor cu ţara noastră, făcînd numeroase referiri la vizita lor în România, ca membri ai delegaţiei conduse de preşedinta Bundestagului.

O idee se impune cu pregnanţă. Vizita preşedintelui Nicolae Ceauşescu va constitui punctul cel mai înalt al contactelor româno—vest-germane şi va contribui la dezvoltarea, pe multiple planuri, a relaţiilor dintre cele două state, la consolidarea climatului de destindere pe continent şi în lume.

Consultările multilaterale de la Helsinki văzute de un reprezentant român

Convorbire cu ambasadorul VALENTIN LIPATTI

Cum ați defini principalul rezultat al convorbirilor pregătitoare multilaterale ?

In ședința sa din 13 iunie 1973, Comitetul Executiv al C. C. al P.C.R. a dat o apreciere pozitivă rezultatelor obținute la consultările multilaterale de la Helsinki privind pregătirea Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, considerînd că prin aceasta s-au creat condiții pentru buna reușită a Conferinței.

Consultările constituie, în fond, o etapă însemnată în procesul de edificare a securității și cooperării în Europa. În cadrul lor s-a realizat o înțelegere asupra ordinii de zi și organizării Conferinței. Au fost consacrate principiile relațiilor dintre state, precum și normele desfășurării Conferinței, care reprezintă deja, în această etapă, realizări foarte importante.

Recomandările finale ale consultărilor, adoptate prin consensul celor 34 state participante, au trasat jaloanele examinării de către Conferință a problemelor securității și cooperării în Europa, marcînd astfel trecerea la elaborarea, într-un cadru multilateral, a normelor de colaborare între țările continentului, la stabilirea domeniilor, formelor și metodelor pentru lărgirea cooperării pe continent.

Un alt rezultat, tot atît de important — așa cum arăta recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat —, este faptul că cele 34 de țări, cu regimuri sociale diferite, de mărimi diferite, unele foarte mari, altele foarte mici, au discutat — poate pentru prima oară — în deplină egalitate, au făcut propuneri și au contribuit în aceeași măsură la adoptarea hotărîrilor luate prin consens.

Recomandările adoptate la Helsinki constituie rodul unor negocieri laborioase, pătrunse de spiritul de cooperare și înțelegere pentru poziția fiecărui stat participant.

Consultările au evidențiat justețea concepției politice a partidului și statului nostru, conform căreia, în actualele condiții ale vieții internaționale, se impune participarea activă, cu drepturi egale, a tuturor statelor, la examinarea și soluționarea problemelor internaționale de interes comun. Rezultatele de la Helsinki demonstrează că, numai pe baza deplinei egalități și a respectării dreptului fiecărui stat de a-și spune cuvîntul asupra problemelor internaționale, a relațiilor dintre state, este posibilă găsirea unor soluții care să răspundă intereselor tuturor popoarelor, intereselor generale ale colaborării și păcii.

Vă rugăm să evocați climatul și spiritul în care s-au desfășurat lucrările, participarea generală la dezbateri.

Pe baza directivelor conducerii de partid și de stat, delegația română a luat, încă la începutul consultărilor de la Helsinki, inițiativa așezării lucrărilor acestei reuniuni pe baza egalității în drepturi și a participării directe și plenare a tuturor statelor europene, a S.U.A. și Canadei atît la dezbateri cît și la adoptarea hotărîrilor.

Astfel, în regulile privind desfășurarea consultărilor — și apoi în regulile de procedură ale Conferinței — s-a prevăzut că statele participă ca state suverane și independente, în condiții de deplină egalitate și că reuniunea, respectiv Conferința, se desfășoară în afara alianțelor militare. De asemenea, s-au prevăzut adoptarea tuturor deciziilor prin consens și aplicarea principiului rotației la conducerea lucrărilor.

Aceste prevederi reprezintă, după părerea noastră, chezășia trainică a unor rezultate care să țină seama de interesele tuturor statelor participante ; ele asigură cadrul corespunzător participării active, al contribuției tuturor statelor, condiție sine qua non a rezolvării durabile și echitabile a problemelor securității și cooperării în Europa.

În fapt, aplicarea acestor norme în cadrul consultărilor a creat premisele desfășurării lor într-un spirit de largă cooperare și înțelegere, într-un climat care a permis prezentarea de către fiecare delegație a poziției sale și luarea în considerare a tuturor punctelor de vedere. Consultările au marcat, pe baza acestor reguli, o participare activă a țărilor mici și mijlocii la dezbateri, la rezolvarea problemelor în discuție.

Se poate afirma că reuniunea de la Helsinki a marcat începutul unui proces nou, în care țările europene, S.U.A. și Canada au început să se deprindă să examineze în comun problemele securității și cooperării în Europa, să caute în comun soluții, să gîndească și să acționeze împreună, pe baza regulilor consensului, rotației, a participării plenare, ca state suverane și egale în drepturi.

În care probleme s-a materializat contribuția românească la reușita reuniunii pregătitoare ?

În concepția partidului și statului nostru, obiectivul final al procesului înfăptuirii securității și cooperării în Europa îl constituie crearea unui sistem de angajamente liber consimțite, clare și precise din partea tuturor statelor interesate, însoțite de măsuri concrete care să excludă folosirea forței sau a amenințării cu forța, să ofere tuturor garanții depline că se află la adăpost de orice act de agresiune. Sistemul de securitate și colaborare în Europa nu este, în nici un fel, îndreptat împotriva altor țări sau continente, ci, dimpotrivă, este menit să contribuie efectiv la întărirea păcii și securității în întreaga lume.

Pornind de la acest obiectiv, pe baza indicațiilor conducerii de partid și de stat, delegația română a acționat pentru formularea clară și precisă, în Recomandările finale ale consultărilor, a principiilor destinate să guverneze relațiile dintre statele participante. Am în vedere dreptul fiecărui stat la existență liberă, la independență și suveranitate, egalitatea în drepturi a tuturor statelor, interzicerea folosirii forței și a amenințării cu forța în relațiile dintre state, precum și neamestecul în treburile interne, inviolabilitatea frontierelor, dreptul fiecărui po-

por de a-şi hotărî singur soarta, soluţionarea tuturor diferendelor internaţionale exclusiv prin mijloace paşnice, dreptul şi obligaţia statelor de a coopera pe baza avantajului reciproc, îndeplinirea cu bună credinţă a obligaţiilor asumate. Cu satisfacţie se poate constata că aceste principii de bază, promovate consecvent de ţara noastră, îşi găsesc reflectarea cuvenită în documentul adoptat.

Recomandările au consemnat, în acelaşi timp, angajamentul statelor participante de a respecta şi aplica aceste principii fără rezerve în raporturile şi colaborarea lor cu fiecare stat participant, indiferent de sistemul său politic şi social. De asemenea, la iniţiativa delegaţiei române şi a altor delegaţii, s-a prevăzut examinarea la Conferinţă a unor măsuri pentru a se asigura aplicarea efectivă a acestor principii, în special a nefolosirii forţei sau ameninţării cu forţa şi reglementării pe cale paşnică a diferendelor.

Pornind de la realitatea că edificarea unui sistem de autentică securitate în Europa nu poate fi concepută în afara unor măsuri concrete de dezangajare militară şi dezarmare, România a militat ca, la Conferinţă — singurul for plenar european —, să fie examinate şi aspectele militare ale securităţii, să se pună bazele unor măsuri concrete de dezangajare militară şi dezarmare. Recomandările adoptate, acordînd un loc important pe ordinea de zi aspectelor militare ale securităţii, consacră legătura intrinsecă dintre acestea şi aspectele politice, interesul vital al tuturor statelor în aceste probleme şi necesitatea de a se ţine seama de punctele lor de vedere în legătură cu orice măsuri pe plan militar, şi de a fi informate. De asemenea, se preconizează adoptarea unor măsuri de creştere a încrederii şi stabilităţii, cum sînt notificarea manevrelor militare şi participarea de observatori la manevre, precum şi studierea notificării marilor mişcări de trupe.

Totodată, Conferinţa trebuie să deschidă noi perspective pentru extinderea colaborării economice, ştiinţifice, culturale şi în alte domenii de activitate. În acest sens, delegaţia română a acţionat pentru a se crea cadrul corespunzător examinării căilor şi mijloacelor în vederea dezvoltării comerţului, a cooperării industriale, tehnico-ştiinţifice şi în domeniul mediului înconjurător pentru lărgirea schimburilor în domeniile culturii, educaţiei şi informaţiei şi dezvoltarea contactelor umane. Recomandările reflectă, astfel, interacţiunea care există între întărirea securităţii şi dezvoltarea cooperării, ca elemente ale unui proces unic.

Pornind de la faptul că această Conferinţă nu poate să asigure rezolvarea tuturor problemelor de interes comun pe care le ridică securitatea şi cooperarea în Europa, România militează, împreună cu alte ţări, pentru crearea unui cadru adecvat al conlucrării viitoare a statelor participante. În acest scop, la propunerea mai multor delegaţii, între care şi a delegaţiei române, s-a prevăzut examinarea urmărilor de ordin organizatoric ale Conferinţei, care să facă posibile urmărirea aplicării hotărîrilor adoptate şi organizarea de noi întîlniri şi conferinţe.

De asemenea, delegaţia română a promovat aplicarea largă a principiului rotaţiei, atît în ceea ce priveşte conducerea lucrărilor, de către reprezentanţii tuturor statelor participante, cît şi în ceea ce priveşte locurile desfăşurării fazelor Conferinţei, pornind de la faptul că rotaţia este o expresie a egalităţii în drepturi a statelor, a participării tuturor la organizarea şi desfăşurarea lucrărilor Conferinţei. Principiul rotaţiei şi-a găsit reflectarea deplină, pentru prima dată, în documentele reuniunilor internaţionale de acest gen. Aceasta constituie o contribuţie de seamă la îmbogăţirea practicii internaţionale, la aşezarea reuniunilor, a formelor multilaterale de negociere, pe baze noi, democratice.

Ce ne puteţi spune despre modul de desfăşurare a Conferinţei, despre fazele sale şi sarcinile corespunzătoare fiecărei faze ?

După cum se ştie, Conferinţa se va desfăşura în trei faze, fiecare avînd sarcinile sale şi organizarea sa specifică.

Astfel, prima fază a Conferinţei, care va începe la Helsinki, la 3 iulie 1973, va avea ca obiective principale adoptarea Recomandărilor finale ale consultărilor de la Helsinki şi stabilirea principalelor coordonate ale Conferinţei, pe baza expunerilor miniştrilor afacerilor externe ai ţărilor participante cu privire la securitatea şi cooperarea în Europa. Ea va marca începerea oficială a procesului de edificare a securităţii şi cooperării în Europa, va fi prima reuniune politică cu participare plenară a statelor europene, deschizînd o nouă pagină a relaţiilor dintre state pe continent.

Cea de a doua fază a Conferinţei — cea a Comisiilor, care se va desfăşura la Geneva — va avea ca obiect examinarea aprofundată a problemelor securităţii şi cooperării, conform ordinii de zi stabilită la reuniunea miniştrilor, şi elaborarea proiectelor de declaraţii, recomandări şi alte documente ce ar urma să fie adoptate de Conferinţă în faza sa finală.

În cea de a treia etapă — care în concepţia guvernului român, ca şi a altor state, trebuie să aibă loc la nivel de şefi de state sau guverne — urmează să fie adoptate în mod solemn documentele Conferinţei, inclusiv hotărîrea cu privire la continuarea procesului de edificare a securităţii.

Desigur, realizarea obiectivelor pe care partidul şi guvernul nostru le au în vedere, pe care statele şi popoarele le-au stabilit, pentru edificarea securităţii şi cooperării în Europa, va necesita eforturi îndelungate şi permanente, continuarea negocierilor în spirit constructiv. Conferinţa, care începe la 3 iulie, reprezintă o etapă foarte importantă în acest proces.

Ne exprimăm speranţa că statele vor şti să folosească acest prilej, pentru a pune bazele unei colaborări trainice pe continent, pentru a răspunde acestui imperativ al istoriei Europei contemporane — securitatea şi pacea pe continent.

Belgrad. Convorbiri între preşedintele Tito şi premierul indian Indira Gandhi. „Părţile — se afirmă în comunicatul comun iugoslavo-indian — salută tendinţa spre destindere manifestată pe plan internaţional, declarîndu-şi, totodată, sprijinul pentru o colaborare internaţională activă, pentru pace şi progres, precum şi faţă de lupta popoarelor pentru libertate, independenţă şi egalitate în drepturi"

Bonn. După încheierea cu succes a negocierilor cehoslovaco — vest-germane privind normalizarea relaţiilor dintre cele două state. In imagine : Jiri Goetz, adjunct al ministrului afacerilor externe al R.S.C., şi Walter Scheel, ministrul de externe al R.F.G. Guvernul cehoslovac a aprobat proiectul de tratat ; parafarea are loc la 20 iunie

DECLARAȚIA SOLEMNĂ COMUNĂ

a Republicii Socialiste România și a Republicii Volta Superioară

Republica Socialistă România și Republica Volta Superioară,

Luînd în considerație relațiile întemeiate pe stimă reciprocă și prietenie statornicite între poporul român și poporul voltez,

Dorind să extindă în continuare raporturile prietenești de înțelegere și colaborare reciprocă între cele două țări, pe baza dreptului internațional și a justiției,

Hotărîte să sporească contribuția celor două țări la cauza păcii, progresului și securității internaționale, la dezvoltarea cooperării dintre toate statele,

Reafirmînd atașamentul lor față de scopurile și principiile Cartei Națiunilor Unite, care proclamă dorința popoarelor de a trăi în pace unul cu altul, într-un spirit de bună vecinătate și de a dezvolta relații amicale între toate națiunile,

Conștiente de răspunderea care revine tuturor statelor, mici, mijlocii sau mari, pentru instaurarea unui climat de pace, securitate și cooperare în lume și pentru dezvoltarea relațiilor prietenești între toate țările, indiferent de sistemul lor politic, economic și social sau de nivelul lor de dezvoltare,

Reamintind că toate statele, fără discriminare, au dreptul și îndatorirea de a participa activ la examinarea și soluționarea problemelor internaționale de interes comun,

Reafirmînd deplina lor convingere că pacea și securitatea internațională trebuie să se bazeze pe respectarea dreptului sacru al fiecărui stat la existență, libertate, suveranitate și independență națională, la pace și securitate, a dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-și hotărî liber soarta, fără nici un fel de amestec, constrîngere sau presiune din afară,

Hotărîte să acorde și în viitor sprijinul politic, material și moral necesar țărilor care au pășit pe calea independenței economice și dezvoltării, precum și mișcărilor de eliberare națională ale popoarelor aflate încă sub dominație străină,

Subliniind necesitatea aplicării stricte a Declarației asupra acordării independenței țărilor și popoarelor coloniale, adoptată de Adunarea Generală a O.N.U. la 14 decembrie 1960 (nr. 1 514/XV) și condamnînd cu hotărîre orice acțiune care s-ar opune transpunerii în viață a acestei declarații în ansamblul prevederilor sale,

Luînd act cu satisfacție de recunoașterea de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, la cea de-a XXVII-a sesiune a sa, a mișcărilor de eliberare națională din teritoriile aflate sub dominația portugheză ca singurele reprezentante legitime ale popoarelor respective,

Afirmînd hotărîrea lor fermă de a-și aduce în continuare contribuția la lupta împotriva colonialismului și neocolonialismului, sub orice formă s-ar manifesta, ca și împotriva apartheidului și a discriminării rasiale,

Hotărîte să contribuie activ la eforturile generale pentru crearea condițiilor de pace și securitate în Europa, Africa și în întreaga lume,

Reafirmînd, ca țări în curs de dezvoltare, dreptul suveran al fiecărui stat la utilizarea resurselor și bogățiilor naționale în interesul său propriu și necesitatea sporirii eforturilor pe plan național și internațional, pentru a se asigura un progres mai rapid al economiilor tuturor țărilor în curs de dezvoltare, indiferent de orînduirea lor socială sau zona geografică din care fac parte, în scopul eliminării decalajului dintre ele și țările dezvoltate,

Convinse de necesitatea de a se trece la măsuri efective de încetare a cursei înarmărilor și de dezarmare generală, inclusiv măsuri parțiale de dezangajare militară și dezarmare în Europa și în alte părți ale lumii, cum sînt : retragerea trupelor de pe teritoriile străine, desființarea bazelor militare, crearea de zone denuclearizate,

Afirmînd dreptul tuturor statelor la dezvoltare economică, socială și culturală independentă, dreptul de a participa la cooperarea internațională și de a avea acces nestingherit la cuceririle științei și tehnicii moderne,

I. Proclamă voința lor comună :

de a lărgi și adînci relațiile lor prietenești și de cooperare în domeniile politic, economic, științific, tehnologic, cultural-artistic, turistic și uman ;

de a dezvolta, pe baze reciproc avantajoase, colaborarea economică în multiple domenii și de a extinde schimburile comerciale, perfecționînd metodele și instrumentele desfășurării acestora ;

de a facilita dezvoltarea schimburilor și a perfecționa cooperarea în domeniile învățămîntului, științei, culturii, artelor și sportului.

II. Proclamă voința lor comună de a fundamenta relațiile dintre ele, precum și cu toate celelalte state, pe următoarele principii :

1. Dreptul inalienabil al fiecărui popor de a-și alege sistemul său politic, economic și social, corespunzător voinței și intereselor proprii, în deplină libertate și fără nici un amestec străin.

2. Dreptul sacru al fiecărui stat la independență, libertate și suveranitate națională și obligația fiecărui stat de a trăi în pace și de a întreține relații de bună vecinătate cu celelalte state.

3. Dreptul suveran al fiecărui stat de a dispune de resursele sale naturale conform intereselor naționale.

4. Deplina egalitate în drepturi a tuturor statelor, indiferent de mărime, potențial, nivel de dezvoltare, de sistemul lor politic, economic și social și respectarea drepturilor inerente deplinei suveranități.

5. Dreptul inalienabil al fiecărui stat de a participa la examinarea și rezolvarea problemelor internaționale de interes comun.

6. Asigurarea avantajului reciproc în cooperarea dintre state în orice domeniu al relațiilor internaționale.

7. Dreptul și îndatorirea statelor de a coopera între ele indiferent de sistemele lor social-politice, în diverse domenii ale relațiilor internaționale, în scopul menținerii păcii și securității internaționale, al promovării progresului economic și social al tuturor națiunilor și dreptul necondiționat al tuturor statelor de a participa la cooperarea internațională și de a avea acces nestingherit la cuceririle științei și tehnicii mondiale moderne.

8. Neamestecul în treburile interne sau externe ale altui stat, sub nici o formă și nici un motiv.

9. Respectarea inviolabilității frontierelor și a integrității teritoriale a statelor și, drept consecință, recunoașterea faptului că orice tentativă din partea unui stat îndreptată împotriva unității naționale sau integrității teritoriale a altui stat constituie un prejudiciu adus păcii și securității internaționale.

10. Obligația statelor de a se abține în relațiile lor internaționale de la orice fel de constrîngere de ordin militar, politic, economic sau de altă natură, de la amenințarea cu forța sau folosirea forței împotriva altui stat, sub orice pretext, în orice împrejurare și sub orice formă.

11. Dreptul inerent al fiecărui stat la apărare individuală sau colectivă.

12. Reglementarea tuturor diferendelor dintre state numai prin mijloace pașnice.

În interpretarea și aplicarea lor, aceste principii fundamentale ale dreptului internațional sînt legate între ele și fiecare principiu trebuie să fie interpretat în contextul celorlalte principii. Ele trebuie să fie respectate riguros de către toate statele, în relațiile lor reciproce, și nici o violare a unuia dintre aceste principii nu ar putea fi justificată niciodată și în nici o împrejurare.

III. Proclamă voința lor comună :

de a dezvolta relații de prietenie și cooperare cu toate statele, pe baza principiilor enunțate ;

de a acționa în scopul adoptării de măsuri efective în domeniul dezarmării și pentru promovarea destinderii, păcii, înțelegerii și cooperării în Europa, în Africa și în întreaga lume ;

de a colabora între ele și cu celelalte state în vederea întăririi rolului Organizației Națiunilor Unite în apărarea independenței și suveranității tuturor statelor și a dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-și hotărî liber soarta, în consolidarea păcii și securității internaționale și în stimularea cooperării dintre state, în conformitate cu principiile și normele dreptului internațional ;

de a participa activ la examinarea și rezolvarea problemelor internaționale în interesul păcii și securității internaționale, al cooperării între toate statele lumii.

IV. În vederea examinării problemelor ținînd de aducerea la îndeplinire a dispozițiilor prezentei declarații, Republica Socialistă România și Republica Volta Superioară vor dezvolta consultările dintre ele la toate nivelurile, folosind întîlnirile periodice ale miniștrilor afacerilor externe și ale reprezentanților lor, precum și căile diplomatice obișnuite.

Întocmită la București, la 14 iunie 1973, în două exemplare, fiecare în limbile română și franceză, cele două texte avînd aceeași valabilitate.

Pentru Republica Socialistă România
NICOLAE CEAUȘESCU
Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

GEORGE MACOVESCU
Ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România

Pentru Republica Volta Superioară
General SANGOULÉ LAMIZANA
Președintele Republicii Volta Superioară

Dr. JOSEPH CONOMBO
Ministrul afacerilor externe al Republicii Volta Superioară

VENEȚIA

Festivalul ziarului „l'Unità"

Corespondență de la
Radu Bogdan

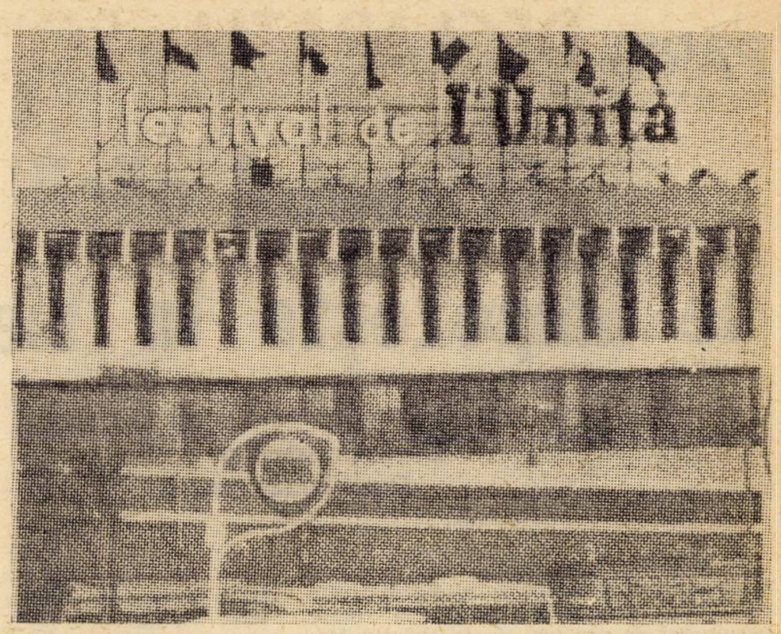

Veneția. Clădirea muncitorilor portuari Del Tronchetto, sediul festivalului

Poate că în nici un alt moment al anului, Veneția — acest unic și straniu conglomerat de frumuseți — nu este invadată ca în aceste prime zile de vară de mii de turiști din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii.

Obișnuitului peisaj al Veneției i s-a adăugat în această a doua jumătate a lunii iunie și acea imagine sărbătorească de mare entuziasm popular pe care în anii din urmă Roma sau Milano, Florența sau Torino, precum și alte mari orașe italiene au căpătat-o în timpul organizării Festivalului național al ziarului „l'Unità", cotidian al Partidului Comunist Italian. De cîteva zile, „orașul dintre ape", laguna sa, străzile, piețele și parcurile sale, într-un cuvînt întreaga Veneție s-a transformat în locul de desfășurare a tradiționalei sărbători a presei comuniste italiene.

După cum este știut, an de an, festivalurile ziarului „l'Unità", constituie o expresie a rolului activ și a puternicei influențe de care se bucură P.C.I. în viața politică a Italiei, un prilej de dezvoltare și întărire a amplelor legături ale partidului cu masele largi, în lupta pentru promovarea intereselor vitale ale clasei muncitoare și întregii națiuni italiene pentru pace și progres.

De la punctul de intrare în centrul istoric al orașului, de unde nu se mai poate înainta decît pe jos sau cu mijloace nautice, numeroase categorii de demonstranți s-au îndreptat, cu puțin înainte de a se înnsera, spre Piața San Stefano, pentru a participa la impunătoarea manifestație antifascistă — prima acțiune politică de amploare din cadrul festivalului. Sub lozinca „Contra fascismului, întregul popor unit", 10 000 de demonstranți și-au reafirmat hotărîrea fermă de a acționa împotriva tuturor manifestărilor neofasciste, pentru apărarea libertăților și instituțiilor democratice.

Deschizînd mitingul organizat cu acest prilej, și la care a luat cuvîntul Giancarlo Pajetta, membru al Biroului Politic și al Direcțiunii P.C.I., Gastone Angelini, secretarul Federației P.C.I. din Veneția, a adresat în numele comuniștilor italieni cele mai sincere mulțumiri secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru mesajul transmis participanților la Festival, pentru participarea deosebită a României la actuala ediție a tradiționalei manifestări a presei comuniste italiene.

De altfel, așa cum se poate constata oriunde aici, prezența țării noastre în calitate de invitată de onoare la festivalul ziarului „l'Unità" suscită călduroase ecouri. Conducătorii Federației P.C.I. din Veneția, simpli comuniști sau simpatizanți ai partidului au rostit cuvinte dintre cele mai elogioase la adresa mesajului tovarășului Nicolae Ceaușescu, a gestului și atenției cu care conducătorul partidului și statului nostru a onorat sărbătoarea presei comuniste italiene. „În aceasta — ne spune Rino Seri, secretarul P.C.I. al provinciei Veneto — vedem atît prețuirea și stima pe care poporul român le poartă poporului italian, cît și considerația de care se bucură Partidul Comunist Italian, comuniștii italieni în țara dv, activitatea pe care noi o desfășurăm pentru slujirea intereselor clasei muncitoare, pentru cauza progresului și păcii în lume". „Impresionanta și prestigioasa manifestare românească la festival — scrie, la rîndul său, ziarul «l'Unità» — evidențiază raporturile de strînsă prietenie existente între P.C.R. și P.C.I., între «Scînteia» și «l'Unità»". Ziarul „l'Unità" a însoțit mesajul secretarului general al P.C.R., pe care l-a publicat în prima sa pagină, de un supliment dedicat României și participării țării noastre la festival, scoțînd în evidență politica activă de pace și largă colaborare internațională pe care o promovează cu consecvență P.C.R. și România socialistă, multiplele realizări ale poporului român în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate. Un ziar special dedicat festivalului și editat în colaborare de ziarele „Scînteia" și „l'Unità" prezintă, la rîndul său, o imagine dintre cele mai sugestive a României de astăzi.

„Satul românesc", găzduit în renumitul parc al Bienalelor de artă de la Veneția, s-a bucurat încă din primele ore ale deschiderii sale de o mare afluență de public, înregistrînd, în același timp, încă de pe acum, după cum scria cotidianul P.C.I., un succes extraordinar. Expoziția de fotografii „România se prezintă", standurile de cărți politice la care se află volumele în limba italiană ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, de cărți științifice, beletristice și de artă, expoziția turistică organizată de O.N.T., — toate, fără excepție, reprezintă puncte vii de atracție pentru participanții la festival. La standul „Scînteii", vizitatorii iau cunoștință cu imagini elocvente ale activității de peste patru decenii, desfășurată de ziarul partidului, ale dezvoltării actuale a presei, radioului și televiziunii în țara noastră. De multă apreciere se bucură tablourile pe care cunoscuți pictori români le-au transmis în dar festivalului, standurile cu artizanat, discurile, diferitele produse alimentare, precum și restaurantul cu specific românesc, situat în imediata apropiere a intrării în satul românesc.

Cît privește numeroasele formații artistice românești prezente la festival, ele au cules chiar din primele zile numeroși lauri, atît pe scenele festivalului cît și în alte localități ale peninsulei. Renumitul cor „Madrigal" condus de maestrul Marin Constantin, care a dus departe în lume faima artei interpretative românești, a fost îndelung aplaudat seară de seară, în diferite săli de spectacole și grădini de vară, în care a prezentat spectacole. Pentru micii, ca și pentru marii spectatori, păpușarii din Craiova și Iași prezintă cu un deosebit succes, aproape în fiecare zi, cîte două spectacole în diferite piețe ale orașului. La fel de solicitate, bucurîndu-se de o unanimă apreciere sînt și spectacolele oferite de grupul de dansatori români conduși de coregrafa Miriam Răducanu. O primire deosebită s-a făcut aici și formației ansamblului Uniunii Tineretului Comunist, care a susținut, pînă acum, mai multe spectacole la Brescia și Milano.

La toate acestea se adaugă nu mai puțin apreciatele întîlniri și manifestări la care a luat parte delegația de ziariști români condusă de Alexandru Ionescu, redactorul șef al ziarului „Scînteia". Cu prilejul întîlnirii organizate în urmă cu cîteva zile, la standul „l'Unità", cu ziariștii italieni precum și cu alți participanți la festival, cei prezenți s-au interesat de diferitele probleme ale construcției socialiste în România, ale politicii externe a țării noastre. În sfîrșit, se cuvine a fi semnalată întîlnirea pe care cunoscuta savantă Ana Aslan a avut-o la spitalul de geriatrie din Veneția cu medici și oameni de știință italieni, precum și conferințele domniei sale consacrate prestigiului și realizărilor științei medicale românești.

Este o apreciere unanimă aici că, prin toate aceste manifestări, România își va aduce o contribuție meritorie la reușita festivalului.

Cu fiecare zi ce trece, festivalul înregistrează adeziunea tot mai largă a forțelor populare și democratice, înscriindu-se ca o puternică manifestare de sprijin a luptei și idealurilor puternicului detașament al oamenilor muncii italieni — Partidul Comunist Italian.

PARIS

Orizontul păcii se limpezește în Vietnam

Corespondență de la
Paul Diaconescu

Le Duc Tho

În mod normal, această corespondență ar fi trebuit să apară în numărul trecut al revistei. Pentru că sîmbătă, 9 iunie, personalul de serviciu de la Palatul Majestic îmbrăcase fracurile și pregătise marea sală de conferințe în vederea solemnității semnării Comunicatului comun, în urma convorbirilor Le Duc Tho—Henry Kissinger. Dar, după un suspense de scurtă durată, care a pus în încurcătură zeci de corespondenți de presă, consilierul special al președintelui Nixon a părăsit în grabă Parisul, declarînd că întrevederile vor fi reluate.

Într-adevăr, marți, 12 iunie, cei doi interlocutori s-au întîlnit din nou, iar în ziua următoare au semnat un document în 14 puncte, care confirmă, întărește și precizează clauzele cuprinse în Acordul de încetarea focului în Vietnam, acord parafat la Paris, în aceeași clădire de pe Avenue Kléber, la 27 ianuarie 1973. Comunicatul a fost semnat, de asemenea, de celelalte delegații interesate : Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud și administrația de la Saigon, el devenind, astfel, un document cvadripartit.

În esență, comunicatul comun cere tuturor forțelor armate să respecte cu strictețe ordinul de încetarea focului pe întreg teritoriul Vietnamului de Sud, începînd de vineri, 15 iunie, ora 4,00 G.M.T.

De ce a fost necesar acest document suplimentar ? Pentru că, după cum se știe, Acordul de la Paris a fost încălcat în repetate rînduri de către forțele saigoneze. Citind surse americane, ziarul „Le Monde" sublinia în editorialul său de joi, că forțele saigoneze au violat în mod brutal ordinul de încetare a focului. De asemenea, arestările arbitrare, menținerea și agravarea situației deținuților politici în închisorile de tristă faimă ale administrației generalului Thieu au constituit o frînă serioasă pe calea aplicării acordului din ianuarie.

Comentatorii remarcă faptul că în Vietnamul de Sud se confruntă două concepții diametral opuse. Înspăimîntată de angrenajul ineluctabil al păcii și reconcilierii, administrația saigoneză vrea să „soluționeze" conflictul prin mijloace militare și marțiale ; în vreme ce, la celălalt pol, G.R.P. consideră că singura rezolvare justă, întemeiată pe principiile democrației și rațiunii, este calea reglementării politice a situației din Vietnamul de Sud.

Observatorii politici și comentatorii relevă, în context, latura evident pozitivă a recentelor convorbiri de la Paris, remarcînd faptul că, dincolo de confirmarea și întărirea unui document anterior — Acordul de pace semnat la 27 ianuarie —, ultimele evenimente și luări de poziție converg spre stingerea celor din urmă focare de conflict în Indochina. Astfel, în afara eforturilor consecvente întreprinse de G.R.P. și de guvernul R. D. Vietnam, în afara voinței de pace exprimate de populația Vietnamului de Sud, se face simțită cu o vigoare crescîndă forța opiniei publice mondiale. Semnificativ este considerat faptul că Senatul american a aprobat, cu o majoritate elocventă — 67 voturi pentru, 15 contra — un text de lege prevăzînd încetarea oricărei intervenții a forțelor americane în Indochina. Acest eveniment ilustrează în fond starea de spirit a poporului american, capacitatea de influențare pe care o poate avea opinia publică în luarea unor decizii întemeiate pe rațiune și dreptate. De asemenea, se remarcă faptul că miniștrii de externe ai R. D. Vietnam și Suediei au semnat la Hanoi un acord de cooperare economică și tehnică, precum și perspectiva reluării, într-o nouă fază, a convorbirilor economice între delegațiile americană și nord-vietnameză.

Analizînd ultimul document semnat la Paris într-un context mai larg, observatorii consideră că încălcările ordinului de încetarea focului din partea forțelor administrației saigoneze sînt sortite eșecului, constituind acte tot mai izolate și anacronice, într-o lume care se îndreaptă, prin eforturi dificile dar consecvente, către o atmosferă generală de destindere și înțelegere, de cooperare și pace.

COMUNICATUL COMUN
în problema îndeplinirii Acordului privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam

— text integral —

Între 17—23 mai, 6—9 iunie și 12—13 iunie 1973, Le Duc Tho, reprezentant al al guvernului Republicii Democrate Vietnam, și dr. Henry A. Kissinger, reprezentant al guvernului Statelor Unite ale Americii, au procedat la examinarea aplicării Acordului de la Paris privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam și a protocoalelor Acordului, și au discutat unele măsuri urgente în vederea asigurării aplicării corecte și stricte a Acordului și protocoalelor acestuia.

Părțile semnatare ale Acordului de la Paris privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam, semnat la 27 ianuarie 1973,

Considerînd că respectarea strictă și aplicarea cu scrupulozitate a tuturor dispozițiunilor Acordului și a protocoalelor la Acord de către părțile semnatare sînt necesare pentru a asigura pacea în Vietnam și a contribui la cauza păcii în Indochina și în Asia de sud-est,

Au convenit asupra celor ce urmează (în ordinea articolelor respective din Acord) :

1. — Conform articolului 2 al Acordului, Statele Unite ale Americii vor pune capăt imediat, complet și definitiv zborurilor lor de recunoaștere deasupra teritoriului Republicii Democrate Vietnam.

2. — Conform articolului 2 al Acordului și protocolului privind deminarea :

a) Statele Unite vor relua operațiunile lor de deminare într-un interval de cinci zile, începînd din ziua semnării acestui comunicat comun, și vor duce la bun sfîrșit operațiunile amintite într-un interval de 30 de zile ;

b) Statele Unite vor furniza Republicii Democrate Vietnam mijloacele (care au fost) convenite ca adecvate și suficiente pentru deminarea cursurilor de apă ;

c) Statele Unite vor publica un comunicat de fiecare dată cînd vor înfăptui deminarea într-un sector principal și vor publica un comunicat final cînd vor realiza complet deminarea.

3. — În aplicarea articolului 2 al Acordului, la 14 iunie 1973, ora 12 (ora G.M.T.) Înaltele Comandamente ale celor două părți sud-vietnameze vor da un ordin identic tuturor forțelor armate regulate, neregulate și poliției armate de sub comandamentul lor să respecte cu strictețe încetarea focului pe toată întinderea Vietnamului de Sud, începînd de la ora 4 (ora G.M.T.) la 15 iunie 1973, și să aplice cu

scrupulozitate Acordul și protocoalele la Acord.

4. — Cele două părți vietnameze vor aplica cu stricteţe articolele 2 și 3 ale protocolului privind încetarea focului în Vietnamul de Sud care stipulează următoarele :

Articolul 2 :

a) Începînd cu intrarea în vigoare a încetării focului, pînă în momentul cînd se vor adopta dispoziţii de către comisiile militare mixte, toate forţele combatante, pe pămînt, pe cursurile de apă, pe mare și în aer ale părţilor din Vietnamului de Sud vor rămîne pe poziţiile lor ; aceasta înseamnă că, în scopul asigurării unei încetări a focului durabile, nu vor avea loc deplasări majore și nici mișcări de forţe care să tindă la lărgirea zonei controlate de fiecare parte sau care ar putea conduce la un contact între forţele armate opuse și la posibile ciocniri.

b) Toate forţele armate regulate și poliţia armată ale părţilor din Vietnamul de Sud se vor conforma interdicţiei următoarelor acte :

1) Patrulele armate în zonele controlate de către forţele armate adverse și zborurile bombardierelor și avioanelor de vînătoare de toate tipurile, cu excepţia zborurilor neînarmate în scop de antrenament și de întreţinere ;

2) Atacurile armate contra oricărei persoane, militare sau civile, prin orice fel de mijloace, inclusiv utilizarea armelor mici, a mortierelor, a artileriei, bombardamentele și mitralierea de către avioane sau folosirea oricărui alt tip de arme sau de mijloace explozive ;

3) Operaţiunile de luptă terestre, pe cursurile de apă, pe mare și în aer ;

4) Actele ostile, de terorism sau de represalii ;

5) Orice atingere adusă vieţii umane și bunurilor publice sau private.

Articolul 3 :

a) Interdicţiile menţionate mai sus nu trebuie să împiedice nici să limiteze :

1) Aprovizionarea civilă, libertatea de mișcare, libertatea de a munci, libertatea comerţului populaţiei, comunicaţiile și transporturile civile între și în zonele din Vietnamul de Sud ;

2) Utilizarea, de către fiecare din părţi, în zonele pe care ea le controlează, a elementelor militare de sprijin, cum sînt unităţile de geniu și de transport, în repararea și construcţia lucrărilor publice și în transporturile și aprovizionarea pentru populaţie ;

3) Antrenamentul militar normal întreprins de către părţi în zonele plasate sub controlul lor și cu grijă pentru securitatea publică.

b) Comisiile militare mixte se vor pune imediat de acord asupra coridoarelor, drumurilor și asupra altor dispoziţiuni referitoare la mișcarea avioanelor de transport militare, a vehiculelor de transport militare și a ambareaţiunilor de transport militare de toate tipurile, efectuate de către o parte din zonele aflate sub controlul altei părţi.

5. — Comisiile militare mixte bipartite își vor executa imediat sarcinile lor conform articolului 3 (b) al Acordului pentru a determina zonele aflate sub controlul respectiv al fiecăreia dintre cele două părţi sud-vietnameze și modalităţile de staţionare a trupelor. Această sarcină va fi realizată cît mai curînd posibil. Comisia militară mixtă bipartită va discuta, de asemenea, imediat problema deplasării necesare pentru realizarea retragerii forţelor armate ale celor două părţi sud-vietnameze pe poziţiile pe care acestea le ocupau în momentul intrării în vigoare a încetării focului, la 28 ianuarie 1973.

6. — La 24 de ore după intrarea în vigoare a încetării focului, menţionată în paragraful 3, comandanţii forţelor armate opuse care se găsesc în locuri de contact direct se vor întîlni pentru a aplica dispoziţiunile articolului 4 din protocolul privind încetarea focului în Vietnamul de Sud, pentru a ajunge la un acord asupra măsurilor temporare în scopul evitării conflictelor și al asigurării aprovizionării și îngrijirilor medicale de urgenţă pentru aceste forţe armate.

7. — În conformitate cu articolul 7 al Acordului :

a) Cele două părţi sud-vietnameze nu vor accepta introducerea în Vietnamul de Sud de trupe, consilieri militari și personal militar, inclusiv personalul militar tehnic ;

b) Cele două părţi sud-vietnameze nu vor accepta introducerea, în Vietnamul de Sud, a armamentelor, muniţiilor și a materialului de război. Totuși, cele două părţi sud-vietnameze vor fi autorizate să procedeze la înlocuirea periodică a armamentelor, muniţiilor și a materialului de război, după cum permite articolul 7 al Acordului, prin punctele de intrare desemnate și sub supravegherea Comisiei militare mixte bipartite și a Comisiei internaţionale de control și supraveghere.

În conformitate cu articolul 15 (b) al Acordului, cu privire la respectarea zonei demilitarizate, echipamentul militar poate fi trecut prin zona demilitarizată numai dacă este introdus în Vietnamul de Sud în scopul înlocuirii, în baza articolului 7 al Acordului și printr-un punct de intrare desemnat.

c) La 24 de ore după intrarea în vigoare a încetării focului, menţionată în paragraful 3, Comisia militară mixtă bipartită va discuta modalităţile de supraveghere a înlocuirii armamentelor, muniţiilor și materialului de război autorizat prin articolul 7 al Acordului, prin cele trei puncte de intrare convenite pentru fiecare parte. Într-un interval de 15 zile, socotite din ziua intrării în vigoare a încetării focului menţionată în paragraful 3, cele două părţi sud-vietnameze se vor pune, de asemenea, de acord pentru desemnarea celor trei puncte de intrare complementare pentru fiecare parte în zona aflată sub controlul părţii respective.

8. — În conformitate cu articolul 8 al Acordului :

a) Orice membru al personalului capturat menţionat în articolul 8 (a) al Acordului și care nu a fost încă predat trebuie să fie predat fără întîrziere și, în orice caz, nu mai tîrziu de 30 de zile, socotite din ziua semnării acestui comunicat comun.

b) Orice dispoziţiuni ale Acordului și ale protocolului privind predarea personalului capturat trebuie să fie aplicate cu scrupulozitate. Orice persoană civilă vietnameză menţionată în articolul 8 (c) al Acordului și în articolul 7 al protocolului privind predarea personalului capturat trebuie să fie predată cît mai curînd posibil. Cele două părţi sud-vietnameze vor face tot posibilul pentru a realiza această sarcină într-un interval de 45 de zile, socotite din ziua semnării acestui comunicat comun.

c) Conform articolului 8 al protocolului privind predarea personalului capturat, orice persoană capturată și deţinută menţionată în acest protocol trebuie să beneficieze, tot timpul, de un tratament uman. Cele două părţi sud-vietnameze vor aplica imediat articolul 9 al protocolului menţionat și, într-un interval de 15 zile, socotite din ziua semnării acestui comunicat comun, vor permite societăţilor naţionale ale Crucii Roșii, care au fost desemnate cu acordul lor, să viziteze toate locurile de detenţiune a personalului amintit.

d) Cele două părţi sud-vietnameze vor coopera pentru culegerea de informaţii asupra persoanelor dispărute, pentru localizarea și îngrijirea rămășiţelor pămînteşti ale morţilor.

e) Conform articolului 8 (b) al Acordului, părţile își vor acorda reciproc ajutor pentru culegerea de informaţii asupra personalului militar al părţilor și asupra civililor străini ai părţilor, dispăruţi în misiune, pentru localizarea și îngrijirea rămășiţelor pămînteşti în vederea creării de facilităţi în operaţiunile de exhumare și de repatriere a osemintelor și vor lua alte măsuri necesare pentru culegerea de informaţii asupra persoanelor care sînt încă considerate ca dispărute în misiune. În acest scop, se vor efectua zboruri frecvente și regulate de legătură între Saigon și Hanoi.

9. — Cele două părţi sud-vietnameze vor aplica articolul 11 al Acordului, care prevede următoarele :

— „Imediat după intrarea în vigoare a încetării focului, cele două părţi sud-vietnameze :

— procedează la realizarea reconcilierii și înţelegerii naţionale, ura va fi înlăturată, toate actele de represalii și discriminare împotriva persoanelor sau organizaţiilor care au colaborat cu o parte sau alta vor fi interzise ;

— garantează poporului libertăţile democratice, libertatea individuală, a cuvîntului, a presei, a întrunirilor, de organizare, a activităţilor politice, de credinţă, de reședinţă, de alegere a muncii și mijloacelor de existenţă, dreptul de proprietate, libertate de iniţiativă".

10. — În acord cu principiile asupra realizării dreptului la autodeterminare al populaţiei sud-vietnameze (conţinute) în capitolul IV al Acordului :

a) Populaţia sud-vietnameză va decide ea însăși asupra viitorului politic al Vietnamului de Sud, prin alegeri generale cu adevărat libere și democratice, sub supraveghere internaţională.

b) Consiliul naţional al reconcilierii și concordiei naţionale, cu trei componente egale, trebuie să fie format cît mai curînd posibil, conform articolului 12 al Acordului.

Cele două părţi sud-vietnameze vor semna cît mai curînd posibil un acord asupra problemelor interne ale Vietnamului de Sud și vor face tot posibilul pentru a realiza această sarcină într-un interval de 45 de zile, socotite din ziua semnării acestui comunicat comun.

c) Cele două părţi sud-vietnameze vor intra în consultări pentru a se pune de acord asupra instituţiilor care vor fi alese prin alegerile generale libere și democratice menţionate în articolul 9 (b) al Acordului.

d) Cele două părţi sud-vietnameze vor aplica articolul 13 al Acordului, care stipulează următoarele :

„Problema forţelor armate vietnameze din Vietnamul de Sud va fi rezolvată de către cele două părţi sud-vietnameze într-un spirit de reconciliere și înţelegere naţională, de egalitate și respect reciproc, fără amestec străin, în conformitate cu situaţia postbelică. Printre problemele supuse discuţiilor dintre cele două părţi sud-vietnameze va figura aceea a măsurilor privind reducerea efectivelor militare ale celor două părţi și demobilizarea efectivelor reduse. Cele două părţi sud-vietnameze vor realiza acest lucru cît mai curînd posibil".

11. — În aplicarea articolului 17 al Acordului :

a) Orice dispoziţiuni ale articolului 16 și ale articolului 17 ale protocolului privind încetarea focului în Vietnamul de Sud vor fi aplicate imediat în privinţa Comi-

siei militare mixte bipartite. Comisia militară mixtă bipartită va beneficia, de asemenea, imediat, de cele 11 privilegii și imunități asupra cărora s-a realizat deja un acord în cadrul Comisiei militare mixte cvadripartite. Vor exista zboruri frecvente și regulate de legătură între Saigon și sediul comisiilor militare bipartite regionale și alte locuri din Vietnamul de Sud, după necesitățile activității Comisiei militare mixte bipartite. Vor exista zboruri frecvente și regulate de legătură între Saigon și Loc Ninh.

b) Sediul Comisiei militare mixte centrale bipartite va fi situat în interiorul orașului Saigon sau într-un loc asupra căruia cele două părți se vor înțelege, la limita dintre o zonă controlată de către una din părți și o zonă controlată de către cealaltă parte.

Locurile sediilor comisiilor militare mixte bipartite regionale și ale echipelor Comisiei militare mixte bipartite vor fi desemnate de către Comisia militară mixtă într-un interval de 15 zile, socotite din ziua intrării în vigoare a încetării focului, menționată în paragraful 3. Aceste locuri pot fi schimbate în orice moment în baza deciziei Comisiei militare mixte. Locurile, cu excepția celor pentru echipele din punctele de intrare, vor fi alese în orașele menționate în articolul 11 (b) și (c) ale protocolului privind încetarea focului în Vietnamul de Sud și în locurile de limită între o zonă controlată de către o parte și o zonă controlată de către o altă parte, sau în orice loc desemnat cu acordul Comisiei militare mixte.

c) După ce ambele părți sud-vietnameze vor acorda privilegiile și imunitățile menționate în paragraful 11 (a), Comisia militară mixtă va avea un efectiv complet și va instala comisiile sale regionale și echipele sale într-un interval de 15 zile după ce locurile menționate mai sus vor fi desemnate.

d) Comisia militară mixtă bipartită și Comisia internațională de control și supraveghere vor coopera strîns și își vor acorda reciproc ajutor în îndeplinirea sarcinilor lor.

12. — În conformitate cu articolul 18 al Acordului și articolul 10 al protocolului privind Comisia internațională de control și supraveghere, Comisia internațională, inclusiv echipele sale, este autorizată să efectueze deplasările de observație care sînt, în mod rezonabil, necesare pentru îndeplinirea corectă a funcțiunilor sale, așa cum sînt ele prevăzute de Acord. În îndeplinirea acestor funcțiuni, Comisia internațională, inclusiv echipele sale, va beneficia de întreaga asistență și cooperare necesare, ale părților interesate. Cele două părți sud-vietnameze vor da instrucțiunile necesare personalului lor și vor lua toate celelalte măsuri necesare pentru a asigura securitatea acestor deplasări.

13. — Articolul 20 al Acordului, cu privire la Cambodgia și Laos, trebuie să fie aplicat cu scrupulozitate.

14. — În conformitate cu articolul 21 al Acordului, Comisia economică mixtă a Republicii Democrate Vietnam și Statelor Unite ale Americii își va relua reuniunile la patru zile, socotite din ziua semnării acestui comunicat comun, și va încheia prima fază a lucrărilor sale după 15 zile.

Afirmînd că părțile interesate vor respecta cu strictețe și vor aplica cu scrupulozitate toate dispozițiunile Acordului de la Paris, ale protocoalelor la Acord, ale acestui comunicat comun, reprezentanții părților semnatare ale Acordului de la Paris au decis să publice acest comunicat comun pentru a înregistra și face publice punctele asupra cărora ei au realizat acordul.

Întocmit la Paris la 13 iunie 1973

WASHINGTON

Convorbirile Nixon-Brejnev

Ceremonia primirii la Casa Albă și, nemijlocit după aceasta, începerea convorbirilor cu președintele Richard Nixon au marcat, la începutul săptămînii, amorsarea programului oficial al vizitei pe care o întreprinde în S.U.A. secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev.

Sosit încă de sîmbătă după-amiază la baza aeriană Andrews, în apropiere de Washington, oaspetele sovietic și-a petrecut duminica la reședința prezidențială de la Camp David (Maryland) lucrînd cu ministrul de externe, Andrei Gromîko, și cu ambasadorul Anatoli Dobrînin, principalii săi asistenți în cursul întrevederilor cu interlocutorul de peste ocean. Richard Nixon și-a petrecut week-end-ul la reședința sa de la Key Biscayne, în Florida, unde, la rîndul său, a avut o ultimă ședință de lucru cu Henry Kissinger. Consilierul special al președintelui american a plecat apoi la Camp David, unde s-a întîlnit cu L. Brejnev.

Pregătit, așadar, temeinic, pînă în ultima clipă, noul moment al dialogului sovieto-american la nivel înalt se înfățișează ca o întîlnire de lucru, el oferind părților prilejul efectuării unui bilanț al colaborării bilaterale convenite în urmă cu 13 luni la Moscova (cînd președintele S.U.A. a făcut prima sa vizită oficială în Uniunea Sovietică), precum și al completării pachetului de acorduri încheiate atunci cu altele noi.

Prima întrevedere Brejnev—Nixon a durat 3 ore și 45 de minute, din care o oră de convorbiri între patru ochi. Ulterior, s-au alăturat discuției secretarul de stat William Rogers și Zonnenfeld, consilier al lui Henry Kissinger la Consiliul Național al Securității pentru afacerile europene, precum și Andrei Gromîko și Anatoli Dobrînin.

Purtătorii de cuvînt sovietic și american declarau ziariștilor, după întrevedere, că aceasta a fost „o bună convorbire de început, desfășurată într-un spirit serios' care a permis, în primul rînd, o trecere în revistă a evoluției generale a relațiilor bilaterale de la ultima întîlnire, din mai 1972 de la Moscova, și a situației internaționale în lumina evenimentelor survenite de atunci. Ei au relevat dorința manifestată de cele două părți de a consolida și a extinde ceea ce s-a realizat, în urmă cu un an, la Moscova. Luînd cuvîntul la dineul oferit luni seara la Casa Albă în cinstea oaspetelui sovietic, Richard Nixon menționa declarația de principii semnată la Moscova cu prilejul vizitei sale oficiale, ca fiind cadrul dezvoltării raporturilor dintre cele două țări. „Astăzi, în discuțiile noastre, sublinia el, noi am reafirmat aceste principii. Noi am pus bazele unei îmbunătățiri sensibile în relațiile noastre, fapt ce va rezulta din convorbirile și acordurile acestei săptămîni". La rîndul său, Leonid Brejnev releva : „Ne pronunțăm ca raporturile dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite să fie edificate cu anvergura necesară și avîndu-se în vedere o perspectivă îndelungată. Am venit aici cu dorința fermă ca, împreună cu oamenii de stat ai S.U.A., să dăm un nou impuls puternic tocmai unei astfel de evoluții a relațiilor sovieto-americane".

În ceea ce privește raporturile actuale dintre U.R.S.S. și S.U.A., acestea înregistrează un evident progres : relațiile economice se extind, cuprinzînd domenii tot mai importante, cooperarea tehnico-științifică devine din ce în ce mai însemnată, schimburile culturale se înscriu pe coordonate ascensionale. De asemenea, în cadrul convorbirilor sovieto-americane privind limitarea înarmărilor strategice (SALT) au fost obținute o serie de rezultate încurajatoare pentru părți (într-o recentă conferință de presă, H. Kissinger își exprima speranța că unul dintre rezultatele actualului dialog la nivel înalt U.R.S.S. — S.U.A. va fi o accelerare a SALT). Ziarul „Pravda", relevînd că în anul trecut, la Mascova, a fost inițiată o nouă etapă în istoria relațiilor economice dintre cele două țări, enumera principalele date concrete ale acestei evoluții : dezvoltarea raporturilor sovieto-americane pe baza principiilor coexistenței pașnice, încheierea unei serii de acorduri bilaterale, sporirea, de trei ori, a volumului schimburilor reciproce de mărfuri, trecerea la forme de relații comerciale, de credit și tehnico-științifice pe termen lung, extinderea contactelor și întîlnirilor de afaceri la diferite niveluri. Același ziar, subliniind perspectivele favorabile ale relațiilor economice sovieto-americane, releva estimarea unor economiști americani, și anume că deja în anii imediat următori comerțul dintre cele două țări va spori de 10—15 ori, respectiv va întrece suma de 5 miliarde dolari anual. Numai realizarea contractului încheiat în aprilie a.c. cu firma americană „Occidental Petroleum" (care prevede livrări reciproce în valoare de 8 miliarde dolari pe termen de 20 de ani) va consemna o creștere importantă a comerțului reciproc. Au fost încheiate numeroase aranjamente și contracte cu firme sovietice. O serie de firme ameri-

Washington, Casa Albă. A doua întîlnire Brejnev—Nixon